

**АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ
ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ**

**Анотований бібліографічний покажчик
трьома мовами**

**Книга 6
Педагогіка
фізичного виховання і спорту**

Укладач Ірина Свістельник

**АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ
ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ**

**Анотований бібліографічний покажчик
трьома мовами**

**Книга 6
Педагогіка
фізичного виховання і спорту**

Укладач Ірина Свістельник

Видання 2-ге, перероблене і доповнене

ЛЬВІВ

УДК 796:016
ББК 91.9:75
А 22

Рекомендовано до друку Вченою радою
Львівського державного університету фізичної культури
(протокол № 5.02.2013 р.)

***Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і
туризму”
Започаткована 2009 року***

Автореферати дисертацій галузі фізичної культури і спорту : анот. бібліогр. покажч. трьома мовами [Електронний ресурс] / уклад. Ірина Свістельник. – Л. : [б. в.], 2015.– Кн. 6 „Педагогіка фізичного виховання і спорту”. – 108 с. (Серія „Інформаційне забезпечення фізичного виховання, спорту і туризму”, вип. 1).

Рецензенти: д-р техн. наук, проф. Заневський І. П.;
д-р наук з фіз. виховання і спорту, проф. Бріскін Ю. А.

У бібліографічному покажчику подано відомості про автореферати дисертацій кандидатів та докторів наук спортивної тематики та суміжних дисциплін, що зберігаються у фонді бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури. Стиль та мова збережені в авторській редакції.

Покажчик призначений для викладачів, аспірантів, магістрантів, студентів ВНЗ фізкультурного профілю, факультетів фізичного виховання педагогічних ВНЗ та усіх тих, хто здійснює наукові дослідження в галузі фізичної культури та спорту.

ВІД УКЛАДАЧА

Бібліографічний покажчик авторефератів дисертацій галузі фізичної культури та спорту є продовжуваним науковим виданням. Його мета – допомогти дослідникам, молодим науковцям у роботі з фондом авторефератів дисертацій бібліотеки Львівського державного університету фізичної культури.

До покажчика включено перелік авторефератів дисертацій як з основних спеціальностей галузі – 24.00.01 „Олімпійський і професійний спорт”, 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення”, 24.00.03 „Фізична реабілітація”, так і з наукової спеціальності 13.00.04 „Теорія і методика фізичного виховання, спортивного тренування, оздоровчої та адаптивної фізичної культури”, а також з інших суміжних галузей, дотичних до фізичної культури та спорту.

У покажчику представлено такі види видань:

- автореферати дисертацій на здобуття наукового ступеня кандидата наук з різних галузей знань;
- автореферати дисертацій на здобуття наукового ступеня доктора наук з різних галузей знань.

Бібліографічна інформація у покажчику згрупована за такими рубриками:

1. Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення.
2. Теорія і методика спорту.
3. Медико-біологічні проблеми фізичної виховання та спорту.
4. Основи здоров'я.
5. Фізична реабілітація.
6. Педагогіка.
7. Психологія.
8. Спортивна термінологія.
9. Види спорту.

У межах рубрик бібліографічні описи розташовані в алфавітному порядку прізвищ авторів. Довідково-пошуковий апарат видання містить іменний покажчик, шифри спеціальностей, умовні скорочення **Інформаційний період становить від 1969 до 2015 рр.**

У зв'язку з великим обсягом документальних джерел бібліографічне видання поділене на книги, які у свою чергу – на частини (за алфавітом прізвищ авторів).

Усі пропозиції та зауваження просимо надсилати на електронну адресу: book@ldufk.edu.ua, відділ інформаційно-бібліографічної роботи.

ПЕДАГОГІКА ФІЗИЧНОГО ВИХОВАННЯ І СПОРТУ

*Автореферати дисертацій на здобуття
наукового ступеня кандидата наук:*

1. Апциаури Л. Ш.

Социально-педагогические аспекты вовлечения женщин в физкультурно-спортивную деятельность : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Апциаури Лела Шотаевна ; ГГИФК. – Тбилиси, 1990. – 22 с.

Аннотація. Вперше раскрыт социально-педагогический механизм вовлечения женщин Грузии в физкультурно-спортивную деятельность; определены компоненты структуры мотивов участия (или неучастия) в физкультурно-спортивной деятельности.

Ключевые слова: педагогические и социальные аспекты, физкультурно-спортивная деятельность, женщины.

Анотація. Уперше розкритий соціально-педагогічний механізм залучення жінок Грузії у фізкультурно-спортивну діяльність; визначені компоненти структури мотивів участі (або неучасті) у фізкультурно-спортивній діяльності.

Ключові слова: педагогічні і соціальні аспекти, фізкультурно-спортивна діяльність, жінки.

Annotation. The social-pedagogical mechanism of involving of women of Georgia is first exposed in athletic-sporting activity; komponenty of structure of reasons of participating (or abstention) is certain in athletic-sporting activity.

Key words: pedagogical and social aspects, athletic-sporting activity, women.

2. Астахов В. А.

Социально-педагогические аспекты организации физкультурно-оздоровительной работы в городских зонах отдыха (на примере г. Днепропетровска) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Астахов Владимир Антонович ; ВНИИФК. – М., 1994. – 22 с.

Аннотація. Вперше разработаны конкретные социально-педагогические аспекты организации физкультурно-оздоровительной работы в местах массового отдыха населения с использованием природных условий города с учетом возможности оказания коммерческих услуг.

Ключевые слова: оздоровительная работа, педагогические аспекты, места массового отдыха населения.

Анотація. Уперше розроблені конкретні соціально-педагогічні аспекти організації фізкультурно-оздоровчої роботи в місцях масового відпочинку населення з використанням природних умов міста з урахуванням можливості надання комерційних послуг.

Ключові слова: оздоровча робота, педагогічні аспекти, місця масового відпочинку населення.

Annotation. The concrete socially-pedagogical aspects of organization of athletic-health work are first developed in the places of mass rest of population with the use of environmental conditions of city taking into account possibility of doing commercial services.

Key words: health work, pedagogical aspects, places of mass rest of population.

3. Ахмед Джавад Кадом.

Социально-педагогические аспекты физкультурно-спортивной деятельности студентов в вузах Ирака : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Ахмед Джавад Кадом ; ГЦОЛИФК. – М., 1986. – 22 с.

Аннотація. Проанализированы социально-педагогические аспекты физкультурно-спортивной деятельности студентов с учетом влияния на них социальной макро- и микросреды в специфических условиях Ирака.

Ключевые слова: физкультурно-спортивная деятельность, педагогические и социальные аспекты, студенты, Ирак.

Анотація. Проаналізовані соціально-педагогічні аспекти фізкультурно-спортивної діяльності студентів з врахуванням впливу на них соціальною макро- і мікросередовища в специфічних умовах Іраку.

Ключові слова: фізкультурно-спортивна діяльність, педагогічні і соціальні аспекти, студенти, Ірак.

Annotation. The social-pedagogical aspects of athletic-sporting activity of students are analysed taking into account influence on them social makro- and mikrosredy in the specific terms of Iraq.

Key words: athletic-sporting activity, pedagogical and social aspects, students, Iraq.

4. Блинова З. В.

Исследование условий, влияющих на эффективность учебной работы по физической культуре в общеобразовательной школе : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 735 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / З. В. Блинова ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1969. – 21 с.

Аннотація. Экспериментально обосновано, что использование директором школы различных форм и методов руководства и контроля за учебным процессом по физической культуре, постоянное внимание к нему в сочетании с целенаправленной работой коллектива учителей оказывает

положительное воздействие на состояние учебной работы по физическому воспитанию в школе.

Ключевые слова: физическая культура, учебная работа, общеобразовательная школа.

Анотація. Експериментально обґрунтовано, що використання директором школи різних форм і методів керівництва і контролю за навчальним процесом з фізичної культури, постійна увага до нього у поєднанні з цілеспрямованою роботою колективу вчителів позитивно впливає на стан навчальної роботи з фізичного виховання в школі.

Ключові слова: фізична культура, навчальна робота, загальноосвітня школа.

Annotation. It is experimentally grounded, that the use of school of different forms and methods of guidance and control a director after an educational process on a physical culture, permanent attention to him in combination with purposeful work of collective of teachers renders the positive affecting the state of educational work on physical education at school.

Key words: physical culture, educational work, general school.

5. Брижата І. А.

Педагогічні технології профілактики шкільного травматизму у фаховій підготовці майбутніх учителів фізичної культури : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 13.00.02 „Теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)” / Брижата Ірина Анатоліївна ; Чернігів. нац. пед. ун-т імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2011. – 20 с.

Анотація. Створено експериментальну програму профілактики шкільного травматизму на уроках фізичної культури для учнів 1–11 класів; розроблено та впроваджено педагогічну технологію профілактики шкільного травматизму в систему фізичного виховання, яка передбачає: застосування "Програми профілактики шкільного травматизму"; підготовку і здійснення інструктажу (вступного, поточного, заключного); постійний контроль техніки безпеки на уроках фізичного виховання; виконання гігієнічних вимог до спортивного одягу, взуття та місць занять; опанування прийомами та методикою страховок і самостраховок; розроблено та включено до програм навчальних дисциплін додаткові змістові модулі травмопрофілактики та комплекс навчально-методичних матеріалів для формування знань та умінь травмопрофілактичної підготовки майбутніх фахівців фізичної культури; упроваджено й експериментально перевірено ефективність педагогічної технології профілактики шкільного травматизму у фаховій підготовці майбутніх учителів фізичної культури.

Ключові слова: здоров'я, шкільний травматизм, профілактика, педагогічні технології, фахова підготовка.

Анотація. Определены основные причины травматизма: организационные недочеты при проведении занятий и соревнований; ошибки в методике, которые связаны с нарушением дидактических принципов обучения; отсутствие индивидуального подхода; недостаточный учет

состояния здоровья, половых и возрастных особенностей, физической и технической подготовленности школьников; недостаточное материально-техническое оснащение занятий; неудовлетворительное санитарно-гигиеническое состояние залов и площадок; низкий уровень воспитательной работы; отсутствие медицинского контроля и нарушение медицинских требований; субъективные факторы; гипокинезия; психологические причины.

Ключевые слова: здоровье, школьный травматизм, профилактика; педагогические технологии; профессиональная подготовка.

Annotation. The dissertation introduces the problems of modern professional training of future teachers, special attention is paid to injuries preventing training of future professionals as an important component of physical culture teachers' professional skill. The analysis of s modern trends in scientists' work on the problem of injuries at physical training classes as a problem of modern schooling in Ukraine was done, pupils' trauma factors at the physical training classes at school were systematized and pupils' trauma factors during the physical training classes at school were systematized and the features of educational technologies usage in the training of future teachers as to school injury prevention were identified. To solve the problem of school pupils' injuries reducing in physical training the effectiveness of educational technologies in the prevention of school injury in training future teachers of physical culture was theoretically and experimentally proved.

Key words: health, school injuries, prevention, educational technology, training.

6. Васильев А. А.

Социально-педагогические аспекты повышения физкультурно-спортивной активности студентов во внеучебное время (на примере ВУЗов г. Москвы) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Васильев Алексей Алексеевич ; ВНИИФК. – М., 1982. – 26 с.

Аннотация. Впервые выявлены конкретные социально-педагогические типы студентов в физкультурно-спортивной деятельности при помощи типологического метода, что позволило целенаправленно воздействовать на повышение физкультурно-спортивной активности.

Ключевые слова: социальные и педагогические аспекты, спортивная активность, студенты.

Анотація. Уперше виявлені конкретні соціально-педагогічні типи студентів у фізкультурно-спортивній діяльності за допомогою типологічного методу, що дозволило цілеспрямовано впливати на підвищення фізкультурно-спортивної активності.

Ключові слова: соціальні і педагогічні аспекти, спортивна активність, студенти.

Annotation. The concrete social-pedagogical types of students are first exposed in athletic-sporting activity through the method of tipologii, that allowed purposefully to affect increase of athletic-sporting activity.

Key words: social and pedagogical aspects, sporting activity, students.

7. Верзилина Н. А.

Воспитательная деятельность педагога-организатора физкультурно-оздоровительной и спортивно-массовой работы с детьми и подростками в клубах по месту жительства (в масштабе городского района) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Верзилина Наталия Александровна ; КГИФК. – К., 1983. – 24 с.

Аннотація. Вперше осуществлен анализ факторов, условий, форм и методов воспитательной работы с детьми и подростками в клубах различного профиля по месту жительства; обоснованы педагогические принципы этой работы и специфические особенности целенаправленной подготовки педагогов-организаторов физкультурно-оздоровительной и спортивно-массовой работы для эффективного воспитательного воздействия на детей и подростков.

Ключевые слова: воспитание, педагог, оздоровительная, массовая работа, дети, подростки, клубы по месту жительства.

Анотація. Конкретизовані і класифіковані найбільш значущі чинники, що впливають на ефективність виховної роботи в клубах за місцем проживання. Науково обґрунтована характеристика специфічних умов діяльності педагога-організатора. Запропонована класифікація рівнів активності цієї категорії фізкультурних працівників в реалізації планованих заходів.

Ключові слова: виховання, педагог, оздоровча, масова робота, діти, підлітки, клуби за місцем проживання.

Annotation. Specified and classified the most meaningful factors, influencing on efficiency of an educate work in clubs domiciliary. Description of specific terms of activity of teacher-organizer is scientifically grounded. Classification of levels of activity of this category of athletic workers is offered in realization of the planned measures.

Key words: education, teacher, mass work, children, teenagers, clubs domiciliary.

8. Веселов В. Ф.

Социально-педагогические аспекты повышения эффективности пропаганды физической культуры и спорта : автореф. дис. ... канд. пед. наук в виде науч. докл. : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Веселов Владимир Федорович ; ГЦОЛИФК. – М., 1991. – 35 с.

Аннотация. Впервые проведено два опроса населения в интервале в 10 лет по одной и той же программе; выявлены представления населения в виде требований о роли, задачах, обязанностях и функциях средств спортивной информации по методологически обоснованной программе. Определена типология аудитории этих средств; разработаны методические рекомендации по оптимизации пропаганды физической культуры и спорта через каналы массовой информации.

Ключевые слова: пропаганда физической культуры и спорта, задачи, обязанности, функции.

Анотація. Уперше проведено два опитування населення інтервалом в 10 років за однією і тією ж програмою; виявлені уявлення населення у вигляді вимог про роль, завдання, обов'язки і функції засобів спортивної інформації за методологічно обґрунтованою програмою. Визначена типологія аудиторії цих засобів; розроблені методичні рекомендації з оптимізації пропаганди фізичної культури і спорту через канали масової інформації.

Ключові слова: пропаганда фізичної культури і спорту, завдання, обов'язки, функції.

Annotation. Two public opinion polls are first conducted in an interval in 10 years on the the same program; presentations of population are exposed as requirements about a role, tasks, duties and functions of facilities of sporting information on the methodologically grounded program. Tipologiya of audience of these facilities is done; methodical recommendations are developed on optimization of propaganda of physical culture and sport through ductings of mass information.

Key words: propaganda of physical culture and sport, tasks,

9. Виниченко А. А.

Содержание воспитательной работы с педагогически запущенными детьми в условиях спортивного коллектива : автореф. дис. ... канд. пед. наук в форме науч. докл. : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Виниченко Анатолий Алексеевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1993. – 20 с.

Аннотация. Разработаны нестандартные приемы коррекции поведения подростков на основе психолого-педагогической типологии. Впервые выявлены общие и специфические приемы воспитания педагогически запущенных детей, основанные на вовлечении в спортивную деятельность в секциях борьбы.

Ключевые слова: дети, воспитательная работа, коррекция поведения.

Анотація. Розроблені нестандартні прийоми корекції поведінки підлітків на основі педагогічної для психологотипу типології. Вперше виявлені загальні і специфічні прийоми виховання педагогічно запущених дітей, засновані на залученні до спортивної діяльності в секції боротьби.

Ключові слова: діти, виховна робота, корекція поведінки.

Annotation. The non-standard receptions of correction of conduct of teenagers are developed on the basis of pedagogical typology. General and specific receptions are first exposed educations of the pedagogical started children, based on engaging in sporting activity in the sections of fight.

Key words: children, educate work, correction of conduct.

10. Волошанська І. В.

Дитина як суб'єкт виховання у спадщині К. Д. Ушинського : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Волошанська Ірина Володимирівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше цілісно проаналізовано сутність і зміст становлення дитини як суб'єкта виховання у спадщині К. Ушинського, систематизовано, узагальнено й обґрунтовано сутність і зміст статусу суб'єктності у виховному процесі, проаналізовано та обґрунтовано умови і психолого-педагогічні засади становлення дитини як суб'єкта виховання, обґрунтовано суспільно-політичні та культурно-освітні умови становлення виховних систем на основі суб'єкт-суб'єктних відносин, проаналізовано особливості педагогічного інструментарію становлення дитини як суб'єкта виховання у педагогічній спадщині К. Ушинського, розвинуто положення про необхідність становлення суб'єкт-суб'єктних відносин як необхідної передумови демократизації виховного процесу, уведено в науковий обіг невідомі та маловідомі факти, джерела і документи; обґрунтовано можливості творчого застосування педагогічної концепції К. Ушинського щодо суб'єктності вихованця у сучасних умовах розвитку вітчизняної педагогіки.

Ключові слова: дитина, виховання, зміст, умови, педагогічна концепція.

Анотація. Диссертация посвящена проблеме воспитания ребенка как субъекта воспитательного процесса в педагогическом наследии К. Ушинского. Проанализировано состояние исследованности наследия ученого, сущность и содержание субъектных отношений в воспитательном процессе, определены главные признаки субъектности ребенка. Исследованы общественно-политические и культурно-образовательные условия становления педагогики партнерства. Обосновано личностно ориентированные принципы воспитания и психолого-педагогические условия становления ребенка как субъекта воспитания в педагогическом наследии К. Ушинского. В исследовании раскрыты особенности влияния институций, социальной среды и факторов на становление демократических отношений в воспитательном процессе. Отражены приоритетные аспекты подготовки учителя к реализации заданий воспитания ребенка как субъекта в педагогических взглядах К. Ушинского.

Ключевые слова: ребенок, воспитание, содержание, условия, педагогическая концепция.

Annotation. Dissertation is devoted the problem of education of child as a subject of an educate process in a pedagogical legacy to To. Ushinskogo.

Consisting of investigationalness of legacy of scientist, essence and maintenance of subject relations is analysed of an educate process, the main signs of sub'ektnosti child are certain. The social and political and cultural and educational terms of becoming of pedagogics of partnership are investigational. The personality oriented principles of education are grounded and educations and psychological, pedagogical terms of becoming of child as a subject of education in a pedagogical legacy to K. Ushinskogo. The features of influence of instituciy are exposed in research, social environment and factors on becoming of democratic relations in an educate process. The priority aspects of preparation of teacher are reflected to realization of tasks of education of child as a subject in pedagogical looks to To. Ushinskogo.

Key words: child, education, maintenance, terms, pedagogical conception.

11. Ворона И. П.

Исследование путей реализации основных принципов и методов советской педагогики в работе методиста производственной гимнастики : автореф. дис. ... канд. пед. наук / И. П. Ворона ; ТГУ. – Тарту, 1975. – 24 с.

Аннотация. Выявлены пути реализации принципов и методов советской педагогики в работе методиста производственной гимнастики с учетом воздействия на определенные стороны личности занимающихся в области нравственного, эстетического и физического воспитания.

Ключевые слова: педагогика, методист производственной гимнастики, нравственное, эстетическое, физическое воспитание.

Анотация. Виявлені шляхи реалізації принципів і методів радянської педагогіки в роботі методиста виробничої гімнастики з урахуванням дії на певні сторони особистості в області етичного, естетичного і фізичного виховання.

Ключові слова: педагогіка, методист виробничої гімнастики, етичне, естетичне, фізичне виховання.

Annotation. The ways of realization of principles and methods of soviet pedagogics are exposed in-process methodist of production gymnastics taking into account affecting certain sides of personality gettings busy in area of moral, aesthetic and physical education.

Key words: pedagogics, methodist of production gymnastics, moral, aesthetic, physical education.

12. Ву Дык Тху.

Организационно-педагогические основы совершенствования физического воспитания в вузах Социалистической Республики Вьетнам : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Ву Дык Тху ; ГЦОЛИФК. – М., 1988. – 23 с.

Аннотация. Впервые проведен сравнительный анализ физического воспитания в вузах СССР и СРВ, выявлено интернациональное значение опыта физического воспитания в вузах СССР для совершенствования на его основе физического воспитания студентов в других социалистических

странах. Впервые выявлены показатели физической подготовленности и физкультурные интересы студентов вузов Социалистической Республики Вьетнам, разработаны контрольные упражнения и учебные нормативы для оценки физической подготовленности студентов по годам обучения.

Ключевые слова: физическое воспитание, опыт, педагогические основы, Социалистическая Республика Вьетнам.

Анотація. Уперше проведений порівняльний аналіз фізичного виховання у вузах СРСР і СРВ, виявлено інтернаціональне значення досвіду фізичного виховання у вузах СРСР для удосконалення на його основі фізичного виховання студентів в інших соціалістичних країнах. Вперше виявлені показники фізичної підготовленості і фізкультурні інтереси студентів вузів Соціалістичної Республіки В'єтнам, розроблені контрольні вправи і навчальні нормативи для оцінки фізичної підготовленості студентів за роками навчання.

Ключові слова: фізичне виховання, досвід, педагогічні основи, Соціалістична Республіка В'єтнам.

Annotation. The comparative analysis of physical education is first conducted in the institutes of higher of the USSR and SRV, the international value of experience of physical education is exposed in the institutes of higher of the USSR for perfection on his basis of physical education of students in other socialistic countries. The indexes of physical preparedness and athletic interests of students of institutes of higher of Socialistic Republic Vietnam are first exposed, control exercises and educational norms are developed for the estimation of physical control exercises and educational norms are developed for the estimation of physical preparedness of students on the years of teaching.

Key words: physical education, experience, pedagogical bases, Socialistic Republic Vietnam.

13. Галактионов И. Н.

Педагогические способности тренера и их совершенствование у студентов-тяжелоатлетов института физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Галактионов Игорь Николаевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1997. – 21 с.

Аннотація. Розроблена модель педагогічної діяльності тренера по тяжелій атлетикі; комплекс педагогічних способностей, обумовлюючих успішність професійної діяльності тренера по тяжелій атлетикі; умови організації і управління навчально-практичної діяльності студентів-тяжелоатлетів, що дозволяють удосконалити у них педагогічні здібності.

Ключевые слова: тренер, педагогические особенности, профессиональная деятельность, студенты.

Анотація. Розроблена модель педагогічної діяльності тренера з важкої атлетики; комплекс педагогічних здібностей, що обумовлюють успішність професійної діяльності тренера з важкої атлетики; умови організації і

управління навчально-практичної діяльності студентів-важкоатлетів, які дозволяють удосконалювати у них педагогічні здібності.

Ключові слова: тренер, педагогічні особливості, професійна діяльність, студенти.

Annotation. The model of pedagogical activity of trainer is developed on heavy athletics; complex of pedagogical capabilities, cooperant success success of professional activity of trainer on heavy athletics; terms of organization and managements of educational-practical activity of students heavy athletics, allowing to perfect pedagogical capabilities for them.

Key words: trainer, pedagogical features, professional activity, students.

14. Галєєва А. П.

Організаційно-педагогічні умови виховної діяльності у вищому аграрному навчальному закладі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика виховання” / Галєєва Антоніна Петрівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 19 с.

Анотація. Уперше із врахуванням специфіки вищих аграрних навчальних закладів ІІІ–ІУ рівнів акредитації розроблено модель системи виховної роботи, яка охоплює всі складові педагогічного процесу в аграрному університеті (навчальну та позааудиторну діяльність студентів, науково-педагогічне керівництво і студентське самоврядування); обґрунтовано й експериментально перевірено організаційно-педагогічні умови, що забезпечують ефективність виховної роботи.

Ключові слова: виховна діяльність, організація, педагогічні умови, аграрний навчальний заклад.

Аннотация. Определены организационно-педагогические условия, которые влияют на усовершенствование воспитательного процесса, а именно: научно-методическое обеспечение воспитательного процесса (реализация системного подхода); научно обоснованные концептуальные основы воспитания студентов высшего аграрного учебного заведения на идеях национального сознания и человеческого достоинства, гражданской воспитанности, моральности, любви к родной земле, добропорядочности, профессионализма, желаний работать на благо государства; высокий уровень педагогического мастерства преподавателя, владение им методами воспитания, совместное корпоративное сознание субъектов учебно-воспитательной деятельности; привлечение студентов к активной учебно-воспитательной деятельности посредством самоуправления и организации внеурочных форм воспитательной работы; принцип воспитания в коллективе, внедрение креативных подходов в воспитательной работе, когда инициатива студентов является одним из основных факторов, а воспитательный процесс приобретает форму непосредственного человеческого контакта полноправных партнеров, заинтересованных в деле.

Ключевые слова: воспитательная деятельность, организационно-педагогические условия, системность воспитательной работы, высшее аграрное учебное заведение, воспитательные мероприятия.

Annotation. The research is devoted to the improvement of education process at agrarian university. The meaning of the notion of "education activity of an agrarian lecturer" has been determined; the condition and features of education work organization at the agrarian university have been analyzed; a model of education process and criteria and quality indices of education activity have been developed; the organizational and pedagogical conditions for improvement of education activity at the agrarian university have been grounded and experimentally tested and the effect of their realization has been proved.

Key words: education work, organizational and pedagogical conditions, system of education work, agrarian university, education activities.

15. Гац Г. О.

Педагогічна діагностика у процесі навчання фізичної культури учнів загальноосвітніх навчальних закладів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.02 „Теорія та методика навчання (фізична культура, основи здоров'я)” / Гац Георгій Опанасович ; Волин. нац. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 2011. – 20 с.

Анотація. Уперше розроблено та науково обґрунтовано структурно-функціональну модель педагогічної діагностики у фізичній культурі учнів загальноосвітніх навчальних закладів, що включає компоненти (методологічний, технічний та теоретико-логічний), функції (здоров'язбережувальна, інформаційна, оцінювальна, прогностична, управлінська) та об'єкти діагностики (педагогічний процес, педагог, учень); вперше систематизовано діагностичні методики педагогічної діяльності вчителя фізичної культури; уточнено зміст поняття "педагогічна діагностика" у процесі навчання учнів фізичної культури.

Ключові слова: педагогічна діагностика, навчання, фізична культура, діагностичні методики, учні загальноосвітніх навчальних закладів, готовність до діагностичної діяльності.

Анотація. Разработана структурно-функциональная модель педагогической диагностики, включающая такие составляющие компоненты как методологический, технический, теоретико-логический; функции: сохранения здоровья, информационная, оценивающая, прогностическая, управленческая и объекты диагностики: педагогический процесс (содержание, методы, организационные формы и средства обучения, отдельные направления воспитательного процесса, деятельности школьных коллективов), педагог (педагогическое мастерство и профессиональная компетентность учителя, коллектива учителей, управленцев), ученик (уровень учебных достижений, состояние здоровья, уровень воспитания, познавательные интересы, способности, отношение к обучению и т. п.).

Ключевые слова: педагогическая диагностика, обучение физической культуре, диагностические методики, ученики общеобразовательных учебных заведений, готовность к диагностической деятельности.

Annotation. The thesis developed and founded the structural and functional model of pedagogic diagnostics which includes the following: components

(methodological, technical, theoretical and logical), functions (informational, evaluative, prognostic, managerial) and diagnostics objects (teaching process, teacher, student). The means of diagnosis are testing, observation, conversation, interview, questionnaires, independent characteristics method. Diagnostics methods of physical education teacher are aiming to diagnose the learning tasks, social and psychological characteristics of students, the degree of development and upbringing of pupils, to estimate the knowledge and skills, level of physical fitness and functional state of the cardiovascular and respiratory systems of student's body, to make complex assessment of pupil's health. The content component of the process of competence formation in the field of educational diagnostics includes the following components: a) the complex of knowledge the future professional should possess; b) the system of practical skills that provide the practitioners' diagnostics activity; c) experience in diagnosis.

Key words: pedagogic diagnostics, physical education teaching, diagnostics methods, secondary school students, preparedness for diagnostic activity.

УДК 796.2:612.76.577.7

16. Голубь С. А.

Подготовка студентов педвузов к работе по военно-патриотическому воспитанию школьников средствами туризма и краеведения : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Голубь Степан Акимович ; МГПИ им. М. Горького. – Минск, 1976. – 25 с.

Аннотация. Обоснована необходимость совершенствования преподавания физического воспитания и внеаудиторной спортивно-массовой и туристско-краеведческой работы, поиск новых форм и методов подготовки учителей к эффективному использованию туризма и краеведения в воспитательной работе со школьниками.

Ключевые слова: студенты, подготовка, военно-патриотическое воспитание, школьники, туризм, краеведение.

Анотація. Обґрунтована необхідність удосконалення викладання фізичного виховання і позааудиторної спортивно-масової і туристсько-краєзнавчої роботи, пошук нових форм і методів підготовки учителів до ефективного використання туризму і краєзнавства у виховній роботі зі школярами.

Ключові слова: студенти, підготовка, військово-патріотичне виховання, школярі, туризм, краєзнавство.

Annotation. The necessity of perfection of teaching of physical education and extracurricular sporting mass and tourist-regional work is grounded, search of new forms and methods of preparation of teachers to the effective use of tourism and study of a particular region in an educate work with schoolboys.

Key words: students, preparation, military-patriotic education, schoolboys, tourism, study of a particular region.

17. Горбунова Е. А.

Межпредметные связи в системе формирования физической культуры школьника : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Горбунова Елена Анатольевна ; РНИИФК. – М., 1992. – 24 с.

Аннотация. Впервые определены рациональные пути формирования мотивации к физическому совершенствованию и повышению познавательной активности на уроках по общеобразовательным предметам.

Ключевые слова: школьники, физическая культура, межпредметные связи.

Анотація. Уперше визначені раціональні шляхи формування мотивації до фізичного удосконалення і підвищення пізнавальної активності на уроках із загальноосвітніх предметів.

Ключові слова: школярі, фізична культура, міжпредметні зв'язки.

Annotation. The rational ways of forming of motivation are first certain to physical perfection and increase of cognitive activity on lessons on general objects.

Key words: schoolboys, physical culture, intersubject connections.

18. Губарева О. С.

Развиток педагогической технологии в оздоровчих видах гимнастики : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Губарева Олена Сергіївна ; Нац. ун-т фіз. виховання і спорту України. – К., 2001. – 20 с.

Анотація. Розроблена педагогічна технологія комплексного використання різних видів гімнастики в процесі оздоровчих тренувань; комп'ютерна програма оздоровчих занять гімнастикою для жінок, яка дозволяє реалізувати розроблену технологію.

Ключові слова: педагогічна технологія, оздоровчі види гімнастики, жінки.

Аннотация. Разработана педагогическая технология комплексного использования разных видов гимнастики в процессе оздоровительных тренировок; компьютерная программа оздоровительных занятий гимнастикой для женщин, которая позволяет реализовать разработанную технологию.

Ключевые слова: педагогическая технология, оздоровительные виды гимнастики, женщины.

Annotation. Pedagogical technology of the complex use of different types of gymnastics is developed in the process of the health trainings; computer program of health employments by a gymnastics for women, which allows to realize the developed technology.

Key words: pedagogical technology, health types of gymnastics, women.

19. Гуменюк С. В.

Виховання гуманних якостей учнів основної школи у процесі занять фізичною культурою : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика виховання” / Гуменюк Сергій Васильович ; Терноп. нац. пед. ун-т імені Володимира Гнатюка. – Т., 2009. – 19 с.

Анотація. Уперше обґрунтовано модель формування гуманних якостей учнів у процесі фізичного виховання, яка містить мету, завдання, принципи побудови, психолого-педагогічні механізми, етапи формування гуманних якостей, педагогічні умови її реалізації й відповідні їм засоби, методи, методичні прийоми та форми навчально-виховного впливу; вперше визначено, що ефективність моделі формування гуманних якостей учнів у процесі фізичного виховання забезпечується відповідними педагогічними умовами: формуванням позитивної мотивації учнів до систематичних занять фізичною культурою індивідуального підходу; створення сприятливого психологічного клімату в колективі, що забезпечує гуманізацією взаємовідносин між вчителями й учнями; залучення батьків до позаурочних форм фізичного виховання школярів, що сприяє покращенню взаємовідносин між батьками і навчальним закладом; набули подальшого розвитку засоби (рухливі та спортивні ігри, забави, естафети, теоретичний матеріал, туризм, моральні дилеми, морально-етичні ситуації); методи та форми (ігровий та змагальний, особистий приклад учителя фізичної культури, контроль і самоконтроль, ритуали підтримки та заохочення учнів, групові дискусії та індивідуальні бесіди, покарання та заохочення, стимулювання інтересу та усвідомлення участі учнів у навчальному процесі, уроки фізичної культури, змагання, туристичні походи) фізичного виховання у контексті формування гуманних якостей.

Ключові слова: гуманізація, демократизація, гуманні якості, процес фізичного виховання вчителя фізичної культури, учні.

Аннотація. Диссертационное исследование посвящено проблеме гуманизации процесса физического воспитания и формированию гуманных качеств учеников основной школы в этом процессе. Разработана модель, содержащая цель, задания, принципы, составляющие средства, методы, приемы и формы научно-воспитательного влияния. Определено, что эффективность воспитания гуманных качеств учеников в процессе физического воспитания обеспечивалась соответствующими педагогическими условиями. Исследование показало, что предпосылкой формирования гуманных качеств учеников основной школы в процессе физического воспитания является гуманизация самого процесса, которая может осуществляться с помощью адекватных средств, методов и приемов научно-воспитательного влияния. Результаты экспериментального исследования подтвердили эффективность разработанной модели в учебном воспитательном процессе.

Ключевые слова: гуманизация, демократизация, гуманные качества, процесс физического воспитания учителя физической культуры, ученики.

Annotation. One of the priority directions of the decision of this task is humanizing of process of physical education of schoolboys. Its near-term requirements are: confession of every child by a higher value; respect is for the unicity and originality of every pupil; to look to personality as on the subject of own life of common to all mankind and national cultures; creation in the educational collectives of atmosphere of collaboration in the relations of teachers and students. The experimental program, which contains: a purpose, a task, principles, maintenance, was developed, they made facilities, methods and methodical receptions and forms of studying influence. Basic stages are: psikhologo-pedagogichni mechanisms of development valued of motivational sphere of students, pedagogical terms of realization and pedagogical model of the program of education of humane qualities of students in the process of engaged in physical exercises. The results of experimental research confirmed efficiency on the developed experimental program of education of human qualities of pupils in the process of engaged in physical exercises of the educational process of students.

Key words: humanizing, democratization, humane qualities, process of physical education, teachers of physical culture, pupils.

20. Гурій М. О.

Громадянське виховання старшокласників у Великій Британії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Гурій Марія Олександрівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2008. – 20 с.

Анотація. Уперше цілісно проаналізовано зміст та сутність громадянського виховання старшокласників у Великій Британії. Систематизовано, узагальнено й обґрунтовано регіональні особливості громадянської освіти та виховання у Великій Британії. Розкрито внесок видатних вітчизняних і зарубіжних вчених у розвиток громадянської освіти та виховання старшокласників.

Ключові слова: старшокласники, виховання, сутність, зміст, Велика Британія.

Аннотація. Установлено, что в британском воспитательном процессе господствует приоритет законопослушания. Учеба и воспитание составляют определенное единство, которое определяется словом „education”. Именно на таком подходе базируется исследование процесса гражданского становления старшеклассников в Великобритании.

Ключевые слова: старшеклассники, воспитание, содержание, Великобритания.

Annotation. It is set that priority of zakonoposlushaniya dominates in the Britannic educate process. Studies and education make certain unity which is determined a word „education”. Exactly on such approach research of process is based civil becoming of senior pupils in Great Britain.

Key words: senior pupils, education, maintenance, Great Britain.

21. Гутин А. Т.

Идеалы и ценности олимпизма в воспитании юных спортсменов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Гутин Александр Тимофеевич ; ОГИФК. – Омск, 1988. – 18 с.

Аннотация. Исследован комплекс культурно-воспитательных идеалов и ценностей олимпизма, установлено его место и социально-педагогические функции в системе коммунистического воспитания; впервые среди тренеров ДЮСШ проведено конкретно-социологическое исследование, эмпирические результаты которого позволили определить их отношение к возможности использования идеалов и ценностей олимпизма в воспитательной работе.

Ключевые слова: олимпизм, идеалы, ценности, воспитание.

Анотація. Досліджено комплекс культурно-виховних ідеалів і цінностей олімпізма, встановлено його місце і соціально-педагогічні функції в системі комуністичного виховання; уперше серед тренерів ДЮСШ проведено конкретно-соціологічне дослідження, емпіричні результати якого дозволили визначити їх відношення до можливості використання ідеалів і цінностей олімпізма у виховній роботі.

Ключові слова: олімпізм, ідеали, цінності, виховання.

Annotation. The complex of cultural and educational ideals and values of olimpizma is investigational, his place and social-pedagogical functions is set in the system of communist education; first among the trainers of DYUSSH concrete-sociological research the empiric results of which allowed to define their attitude toward possibility of the use of ideals and values of olimpizma in an educate work is conducted.

Key words: olimpizm, ideals, values, education.

22. Данилко М. Т.

Формування готовності до професійної діяльності майбутніх учителів фізичної культури : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Данилко Микола Тихонович ; Волин. держ. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – 19 с.

Анотація. Удосконалено професіограму діяльності вчителя фізичної культури; розроблено технологію формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності, в основу якої покладено взаємозв'язки компонентів навчального процесу та реалізацію визначених принципів, етапів, форм, засобів і методів навчання.

Ключові слова: професійна діяльність, учитель фізичної культури, технологія готовності, навчальний процес.

Аннотация. Определено содержание, структуру и взаимосвязи основных видов деятельности учителя физической культуры.

Ключевые слова: профессиональная деятельность, учитель физической культуры, технология готовности, учебный процесс.

Annotation. Maintenance, structure and intercommunications of basic types of activity of teacher of physical culture, is certain.

Key words: professional activity, teacher of physical culture, technology of readiness, educational process.

23. Двоеглазов А. Н.

Формирование профессионально-педагогических умений у студентов института физической культуры в условиях практической деятельности : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Двоеглазов Анатолий Николаевич ; ОГИФК. – Омск, 1989. – 18 с.

Аннотация. Определены уровни сформированности профессионально-педагогических умений, проявление и корреляционная взаимосвязь между ними у студентов 1–4 курсов, изучено влияние факторов на формирование профессионально-педагогических умений у студентов института физической культуры, научно обоснованы методические рекомендации по организации практической деятельности студентов.

Ключевые слова: студенты, педагогические умения, практическая деятельность.

Анотація. Визначені рівні сформованості професійно-педагогічних умінь, прояв і кореляційний взаємозв'язок між ними у студентів 1–4 курсів, вивчений вплив чинників на формування професійно-педагогічних умінь у студентів інституту фізичної культури, науково обґрунтовані методичні рекомендації з організації практичної діяльності студентів.

Ключові слова: студенти, педагогічні уміння, практична діяльність.

Annotation. The levels of formed of professional-pedagogical abilities, display and cross-correlation intercommunication, are certain between them for the students of 1–4 courses, influence of factors is studied on forming of professional-pedagogical abilities for the students of institute of physical culture, methodical recommendations are scientifically grounded on organization of practical activity students.

Key words: students, pedagogical abilities, practical activity.

24. Двоеглазов А. Н.

Формирование профессионально-педагогических умений у студентов института физической культуры в условиях практической деятельности : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Двоеглазов Анатолий Николаевич ; ОГИФК. – Омск, 1991. – 19 с.

Аннотация. Обоснована методика формирования профессионально-педагогических умений у студентов института физической культуры по профилю выбранной специальности в условиях практической деятельности.

Ключевые слова: студенты, педагогические умения, практическая деятельность.

Анотація. Обґрунтована методика формування професійно-педагогічних умінь у студентів інституту фізичної культури за профілем обраної спеціальності в умовах практичної діяльності.

Ключові слова: студенти, педагогічні уміння, практична діяльність.

Annotation. The method of forming of professional-pedagogical abilities is grounded for the students of institute of physical culture on the type of the chosen speciality in the conditions of practical activity.

Key words: students, pedagogical abilities, practical activity.

25. Дибиров М. А.

Народные средства физического воспитания народов Нагорного Дагестана и их педагогическое значение (этнографическо-педагогическое исследование) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / М. А. Дибиров ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1971. – 21 с.

Аннотація. Выявлены и изучены распространенные в районах Нагорного Дагестана народные физические упражнения и игры. Определено педагогическое значение ряда народных средств физического воспитания дагестанцев для использования их в современной практике физкультурно-оздоровительной и спортивной работы в условиях Дагестана.

Ключевые слова: физическое воспитание, народне средства, народы Нагорного Дагестана.

Анотація. Виявлені і вивчені поширені в районах Нагірного Дагестану народні фізичні вправи та ігри. Визначено педагогічне значення деяких народних засобів фізичного виховання дагестанців для використання їх в сучасній практиці фізкультурно-оздоровчої і спортивної роботи в умовах Дагестану.

Ключові слова: фізичне виховання, народні засоби, народи Нагірного Дагестану.

Annotation. Exposed and studied widespread in the districts of Mountain Daghestan folk physical exercises and games. The pedagogical value of row of folk facilities of physical education of Daghestan is certain for the use them in modern practice of athletic-health and sporting work in the conditions of Daghestan.

Key words: physical education, narodne facilities, people of Mountain Daghestan.

26. Доан Тхань Лам.

Подготовка студентов институтов физической культуры к руководству формированием спортивного коллектива : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Доан Тхань Лам ; ГЦОЛИФК. – М., 1984. – 21 с.

Аннотация. Впервые осуществлен анализ учебно-методической литературы, планов лекций и семинарских занятий с позиций согласованности изложения теории коллектива в различных курсах общественных, психолого-педагогических и специальных дисциплин. Впервые рассмотрен процесс формирования спортивного коллектива в узком и широком значении, выделено общее, особенное и единичное в трактовке сущности коллектива, а также выработана характеристика педагогической системы „тренер – спортивный коллектив”.

Ключевые слова: студенты, спортивный коллектив, педагогическая система.

Анотація. Уперше здійснений аналіз навчально-методичної літератури, планів лекцій і семінарських занять з позицій узгодженості викладу теорії колективу в різних курсах суспільних, педагогічних для психологотипу і спеціальних дисциплін. Уперше розглянутий процес формування спортивного колективу у вузькому і широкому значенні, виокремлене загальне, особливе і одиничне у трактуванні сутності колективу, а також вироблена характеристика педагогічної системи „тренер – спортивний колектив”.

Ключові слова: студенти, спортивний колектив, педагогічна система.

Annotation. The analysis of *uchebno-metodicheskoy* literature is first carried out, plans of lectures and seminar employments from positions of coordination of exposition the theory of collective in the different courses of public, psychological and special disciplines. The process of forming of sporting collective is first considered in a narrow and wide value, the general is selected, special and single in interpretation of essence of collective, and also description of the pedagogical system is mine-out „trainer – sporting kolektiv”.

Key words: students, sporting collective, pedagogical system.

27. Домашенко А. В.

Організаційно-педагогічні засади системи фізичного виховання студентської молоді України : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Домашенко Анатолій Васильович ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2003. – 20 с.

Анотація. Масштабно обґрунтовано причини, що визначають виникнення явищ детермінованої доцільності фізичного виховання студентів у теперішній час, у найближчому і віддаленому майбутньому з позицій сучасних наукових пошуків, інтересів держави та працедавців. Розроблено на засадах системних уявлень сучасну концепцію та прогностичну динамічну модель фізичного виховання.

Ключові слова: фізичне виховання, система, концепція, студенти,

Аннотация. Разработана современная концепция и прогностическая динамическая модель физического воспитания.

Ключевые слова: физическое воспитание, система, концепция, студенты.

Annotation. Modern conception and dynamic model of prognosis of physical education is developed.

Key words: physical education, system, conception, students.

28. Дуткевич Я. И.

Оптимизация физического воспитания учащихся старших классов школы слепых в целях повышения качества подготовки их к трудовой деятельности : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.03 „Специальная педагогика” / Дуткевич Ярослав Ильич ; НИИ педагогики. – К., 1979. – 26 с.

Аннотация. Экспериментально обоснована система средств физического воспитания, обеспечивающая целенаправленное воздействие на общефизическую и специальную подготовку слепых учащихся в производственной деятельности; определены дидактические условия, способствующие повышению коррекционного и компенсаторного значения физического воспитания в школе слепых.

Ключевые слова: физическое воспитание, учащиеся старших классов, школа слепых, качество подготовки.

Анотація. Експериментально обґрунтована система засобів фізичного виховання, що забезпечує цілеспрямовану дію на загальнофізичну і спеціальну підготовку сліпих учнів у виробничій діяльності; визначені дидактичні умови, які сприяють підвищенню коректувального і компенсаторного значення фізичного виховання в школі сліпих.

Ключові слова: фізичне виховання, учні старших класів, школа сліпих, якість підготовки.

Annotation. The system of facilities of physical education, providing the purposeful affecting obschefizicheskuyu and special preparation of blind student in production activity, is experimentally grounded; didactic terms are certain, cooperant an increase correction and scray values of physical education at school of blind.

Key words: physical education, student senior classes, school of blind, quality of preparation.

29. Дьяченко В. Е.

Алгоритмы проблемного обучения и их использование в процессе передачи обобщающих теоретико-методических знаний по физической культуре : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Дьяченко Владимир Евгеньевич ; РГАФК. – М., 1994. – 22 с.

Аннотация. Определена эффективность методики применения трехуровневых алгоритмов проблемного обучения по отношению к „традиционной” и методике программированного обучения.

Ключевые слова: проблемное обучение, алгоритм, методика программированного обучения.

Анотація. Визначена ефективність методики застосування трирівневих алгоритмів проблемного навчання по відношенню до „традиційної” і методики програмованого навчання.

Ключові слова: проблемне навчання, алгоритм, методика програмованого навчання.

Annotation. Efficiency of method of application of three-level algorithms of the problem teaching is certain in relation to „traditional” and to the method of the programed teaching.

Key words: problem teaching, algorithm, method of the programed teaching.

30. Желізняк М. М.

Корекція рухової функції дітей, хворих на геміпаретичну форму церебрального паралічу в процесі занять фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.03 „Корекційна педагогіка” / Желізняк Максим Миколайович ; Чернігів. держ. ун-т імені Т. Г. Шевченка. – Чернігів, 2009. – 18 с.

Анотація. Визначено особливості моторики у дітей віком 7–14 років зі спастичними формами церебрального паралічу в процесі занять з фізичного виховання. Уперше розроблено критерії оцінки рухової функції у дітей віком 7–14 років з геміпаретичною формою церебрального паралічу у процесі занять з фізичного виховання. Розроблено, теоретично обґрунтовано і апробовано методику корекції рухової функції, експериментально доведено доцільність використання засобів біомеханічної стимуляції у процесі занять з фізичного виховання дітей, хворих на геміпаретичну форму церебрального паралічу.

Ключові слова: рухові функції, діти, церебральний параліч, фізичне виховання.

Аннотация. Выявлены особенности формирования двигательной функции, развития двигательных способностей, особенности моторики детей со спастическими формами церебрального паралича на позднем этапе физической реабилитации, методы контроля и средства коррекции двигательной функции, используемые в процессе занятий физического воспитания.

Ключевые слова: двигательные функции, дети, церебральный паралич, физическое воспитание.

Annotation. The features of forming of motive function are exposed, development of motive capabilities, osoebnnosti motoriki of children with the spasticheskimi forms of cerebral paralysis on the late stage of physical rehabilitation, methods of control and mean are corrections of motive function, in-use in the process of employments of physical education.

Key words: motive functions, children, cerebral paralysis, physical education.

31. Забора А. В.

Формування знань і навичок майбутніх вчителів фізичної культури в процесі вивчення дисциплін „Теорія і методика фізичного виховання” і „Гімнастика з методикою викладання” : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Забора Андрій Володимирович ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2004. – 23 с.

Анотація. Уперше до програми дисципліни „Гімнастика з методикою викладання” уведено самостійну тему „Теорія і методика розвитку рухових здібностей”, мета якої – підкріплення теоретичних знань курсу „Теорія і методика фізичного виховання” гімнастичним матеріалом.

Ключові слова: вчитель фізичної культури, теоретичний курс, гімнастика.

Аннотация. Разработана и научно обоснована экспериментальная учебная программа курса „Гимнастика с методикой преподавания”.

Ключевые слова: учитель физической культуры, теоретический курс, гимнастика.

Annotation. Developed and the experimental on-line tutorial of course is scientifically grounded „Gymnastics with the method of teaching”.

Key words: teacher of physical culture, theoretical course, gymnastics.

32. Закопайло С. А.

Педагогічні основи виховання в юнаків 10–11 класів цінностей здорового способу життя : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика виховання” / Закопайло Сергій Анатолійович ; ІПВ АПН України. – К., 2003. – 19 с.

Анотація. Уперше визначено й обґрунтовано сутність і структурні компоненти ціннісної системи здорового способу життя юнаків допризовного віку. Розроблено критерії і показники сформованості у старшокласників цінностей здорового способу життя, розроблено методiku їх формування у старшокласників, встановлено взаємозв'язок між веденням здорового способу життя і сформованістю в юнаків його ціннісної системи.

Ключові слова: педагогічні основи, юнаки, здоровий спосіб життя.

Аннотация. Разработана экспериментальная программа формирования у юношей 10–11 классов ценностей здорового образа жизни.

Ключевые слова: педагогические основы, юноши, здоровый образ жизни.

Annotation. The experimental program of forming is developed for youths 10-11 classes of values of healthy way of life.

Key words: pedagogical bases, youths, healthy way of life.

33. Зварищук О. М.

Виховання відповідальності старшокласників за свій фізичний стан : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02

„Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Зварищук Оксана Михайлівна ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2002. – 17 с.

Анотація. Уперше розроблено критерії оцінки відповідальності учнів за свій фізичний стан; реалізовано педагогічні умови в комплексному підході до виховання відповідальності старшокласників за свій фізичний стан. Проаналізовано структуру мотивів щодо відповідальної поведінки старшокласників за свій фізичний стан.

Ключові слова: фізичний стан, учні, педагогічні умови, відповідальність.

Аннотация. Впервые разработаны критерии оценки ответственности учащихся за свое физическое состояние.

Ключевые слова: физическое состояние, учащиеся, педагогические условия, ответственность.

Annotation. The criteria of estimation of responsibility are first developed student for the bodily condition.

Key words: bodily condition, student, pedagogical terms, responsibility.

34. Зубанова Н. Ю.

Формування професійно-педагогічної спрямованості особистості майбутнього вчителя фізичної культури : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Зубанова Наталія Юріївна ; Волин. держ. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 1998. – 19 с.

Анотація. Розроблено основні етапи (формування емоційно-ціннісного відношення до педагогічної діяльності, формування основних складових структури професійно-педагогічної спрямованості, формування досвіду педагогічної діяльності, самовиховання професійно-педагогічної спрямованості); умови (індивідуально-особистісний підхід, структурування навчально-виховного процесу на основі співпраці, співтворчості, взаємонавчання, постійне заохочення майбутніх вчителів фізичної культури до саморозвитку, прийняття педагогічного впливу) та механізми (розуміння студентом вимог педагогічної діяльності, самоаналіз особистісного потенціалу, подолання психологічних перешкод) формування професійно-педагогічної спрямованості особистості вчителя фізичної культури.

Ключові слова: вчитель фізичної культури, педагогічна спрямованість, педагогічна діяльність, умови, механізми.

Аннотация. Обоснованы основные этапы, условия и механизмы формирования профессионально-педагогической направленности личности учителя физической культуры.

Ключевые слова: учитель физической культуры, педагогическая направленность, педагогическая деятельность, условия, механизмы.

Annotation. The basic stages, terms and mechanisms of forming of professional-pedagogical orientation personality of teacher of physical culture, are grounded.

Key words: teacher of physical culture, pedagogical orientation, pedagogical activity, terms, mechanisms.

35. Зубко Е. А.

Социально-педагогические аспекты деятельности детских спортивных организаций : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Зубко Елена Алексеевна ; ГЦОЛИФК. – М., 1990. – 22 с.

Аннотация. Впервые комплексно рассматривается социально-педагогический механизм формирования личности юного спортсмена в детских спортивных организациях; обоснован методический подход к использованию комплекса средств педагогических воздействий, направленных на гармоничное развитие личности школьников-спортсменов.

Ключевые слова: детские спортивные организации, педагогический механизм формирования личности, средства педагогического воздействия.

Анотація. Уперше комплексно розглядається соціально-педагогічний механізм формування особистості юного спортсмена в дитячих спортивних організаціях; обґрунтований методичний підхід до використання комплексу засобів педагогічних дій, направлених на гармонійний розвиток особистості школярів-спортсменів.

Ключові слова: дитячі спортивні організації, педагогічний механізм формування особи, засоби педагогічної дії.

Annotation. First the social-pedagogical mechanism of forming of personality of young sportsman is complex examined in child's sporting organizations; the methodical going is grounded near drawing on the complex of facilities of pedagogical influences, directed on harmonious development of personality of schoolboys-sportsmen.

Key words: child's sporting organizations, pedagogical mechanism of forming of personality, facilities of pedagogical influence.

36. Зуткис А. А.

Значение предварительной подготовки в условиях общеобразовательной школы для отбора юных пловцов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки, включая методику лечебной физкультуры” / Зуткис Александрас Александрович ; КГИФК. – К., 1981. – 21 с.

Аннотация. Определена степень стабильности отдельных показателей подготовленности детей в возрасте 7–9 лет. Установлены показатели, имеющие наиболее прогностическую ценность в данном возрасте.

Ключевые слова: подготовленность, дети, степень стабильности, показатели.

Анотація. Визначена ступінь стабільності окремих показників підготовленості дітей у віці 7–9 років. Встановлені показники, що мають найбільш прогностичну цінність в даному віці.

Ключові слова: підготовленість, діти, міра стабільності, показники.

Annotation. The degree of stability of separate indexes of preparedness of children is certain in age 7–9 years. Indexes, having the most prognosticheskuyu value in this age, are set.

Key words: preparedness, children, degree of stability, indexes.

37. Іваніків Н. М.

Принцип краєзнавства в організації навчального процесу початкової школи в Україні (20–30-ті роки ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Іваніків Наталія Миколаївна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше системно узагальнено сутність принципу краєзнавства в організації навчального процесу початкової школи в Україні (20–30-ті роки ХХ століття) і визначено його найважливіші тенденції (обов'язкове початкове ознайомлення з рідним краєм з перших днів перебування дитини в школі; краєзнавчого матеріалу; налагодження послідовності „село-місто-регіон” у процесі вивчення краєзнавчого матеріалу. Уточнено дефініцію „принцип краєзнавства” у педагогічній науці; в історичному аспекті систематизовано і проаналізовано реалізацію принципу краєзнавства у навчальних планах і програмах, підручниках та посібниках для початкової школи.

Ключові слова: навчальний процес, організація, початкова школа, краєзнавство.

Аннотация. Выделено три этапа в реализации принципа краеведения в начальной школе, который осуществлялся прежде всего средствами комплексной системы обучения в процессе ознакомления учащихся с окружающими природой и общественной средой (труд-природа-общество).

Ключевые слова: учебный процесс, организация, начальная школа, краеведение.

Annotation. Three stages are selected in realization of principle of study of a particular region at initial school, which was carried out foremost facilities of the complex departmental teaching in proces this the acquaintances of student with circumferential nature and public environment (labour-nature-society).

Key words: educational process, organization, initial school, study of a particular region.

38. Калита Н. І.

Виховний ідеал у педагогічній спадщині Костянтина Ушинського : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Калита Наталія Іванівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше цілісно проаналізовано вчення К. Ушинського про виховний ідеал як досконалі умови процесу виховання; систематизовано, узагальнено й обґрунтовано провідні ідеї української виховної традиції з

кінця XVIII ст. і до сьогодні; уведено в науково-педагогічний обіг недостатньо вивчені, концептуально цілісні погляди К. Ушинського про виховний ідеал; здійснено зіставний опис проблеми виховного ідеалу в історичній ретроспективі та сучасній українській педагогіці; окреслено перспективу використання вчення про виховний ідеал в теорії і практиці сучасного виховання.

Ключові слова: виховний ідеал, педагогічні спадщина, К. Ушинський.

Анотація. Рассмотрена проблема воспитательного идеала в педагогическом наследии Константина Ушинского. В работе воспитательный идеал определен как обусловленное знанием о человеке представление о совершенных условиях процесса воспитания, целью которого является всестороннее и гармоничное развитие (саморазвитие) свободной в выборе личности на принципах народности, природосоответственности и культуросоответственности.

Ключевые слова: воспитательный идеал, педагогическое наследие, К. Ушинский.

Annotation. The problem of an educate ideal is considered in the pedagogical legacy of Konstantina Ushinskogo. In-process an educate ideal is certain as conditioned knowledge about a man picture of perfect terms of process of education the purpose of which is comprehensive and harmonious development (samorazvitie) of free in a choice personality on principles of nationality, natural sootvetststvennosti and cultural conformableness.

Key words: educate ideal, pedagogical legacy, to K. Ushinskiy.

УДК 37(09)(477)''20''K17

39. Карпюк Р. П.

Підготовка майбутніх учителів фізичної культури до розв'язання педагогічних ситуацій : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Карпюк Роман Петрович ; ВДПУ імені Михайла Коцюбинського. – Вінниця, 2005. – 21 с.

Анотація. Уперше розроблена технологія формування в майбутніх учителів фізичної культури готовності до розв'язання педагогічних ситуацій, що включає систему принципів, етапів, педагогічних умов, форм, методів і прийомів навчання. Визначено специфічні особливості та розроблено класифікацію педагогічних ситуацій, які виникають у діяльності вчителя фізичної культури.

Ключові слова: вчитель фізичної культури, підготовка, технологія формування, форми, методи навчання.

Анотація. Определены специфические особенности педагогических ситуаций, разработана их классификация, выяснена структура, показатели и уровни готовности будущих учителей физической культуры к их решению. Разработана технология подготовки студентов к решению педагогических ситуаций.

Ключевые слова: учитель физической культуры, подготовка, технология формирования, методы обучения.

Annotation. The specific features of pedagogical situations are certain, their classification is developed, a structure, indexes and levels of readiness of future teachers of physical culture, is found out to their decision. Technology of preparation of students is developed to the decision of pedagogical situations.

Key words: teacher of physical culture, preparation, forming technology, teaching methods.

40. Карченкова М. В.

Педагогічні умови формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Карченкова Марина Володимирівна ; НПУ ім. М. П. Драгоманова. – К., 2006. – 19 с.

Анотація. Теоретично обґрунтовано та експериментально доведено, що процес фахової підготовки студентів суттєво поліпшується при впровадженні розробленої програми формування готовності майбутніх учителів фізичної культури до професійної діяльності на основі реалізації запропонованих педагогічних умов.

Ключові слова: педагогічні умови, вчитель фізичної культури, професійна діяльність, підготовка.

Аннотация. Теоретически обоснована и экспериментально проверена программа формирования готовности будущих учителей физической культуры к профессиональной деятельности.

Ключевые слова: педагогические условия, учитель физической культуры, профессиональная деятельность, подготовка.

Annotation. In theory grounded and the program of forming of readiness of future teachers of physical culture is experimentally tested to professional activity.

Key words: pedagogical terms, teacher of physical culture, professional activity, preparation.

41. Касян В. Я.

Процесс адаптации преподавателей физического воспитания вузов к профессиональной деятельности : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Касян Валентин Яковлевич ; ОГИФК. – Омск, 1983. – 16 с.

Аннотация. Впервые исследован процесс адаптации во взаимосвязи с формированием профессионального мастерства преподавателя физического воспитания вузов. Экспериментально обоснована кафедральная система адаптации в высшем учебном заведении как средство информационного обеспечения, педагогического регулирования и организационного упорядочения процесса адаптации преподавателей.

Ключевые слова: физическое воспитание, профессиональное мастерство, система адаптации, педагогическое регулирование.

Анотація. Уперше досліджений процес адаптації у взаємозв'язку з формуванням професійної майстерності викладача фізичного виховання

вузів. Експериментально обґрунтована кафедральна система адаптації у вищому навчальному закладі як засіб інформаційного забезпечення, педагогічного регулювання і організаційного упорядкування процесу адаптації викладачів.

Ключові слова: фізичне виховання, професійна майстерність, система адаптації, педагогічне регулювання.

Annotation. The process of adaptation is first investigational in intercommunication with forming of professional trade of teacher of physical education of institutes of higher. The cathedral system of adaptation is experimentally grounded in higher educational establishment as a mean of the informative providing, pedagogical adjusting and organizational organization of process of adaptation of teachers.

Key words: physical education, professional trade, system of adaptation, pedagogical adjusting.

42. Кинкадзе Ю. В.

Социально-педагогические аспекты формирования здорового образа жизни и физическая культура (на примере учащейся молодежи Грузии) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Кинкадзе Юрий Владимирович ; ГГИФК. – Тбилиси, 1990. – 31 с.

Аннотація. Выявлены реальные показатели и компоненты здорового образа жизни и физической культуры студентов и учащейся молодежи, определены условия и факторы, препятствующие их приобщению к здоровому образу жизни и физической культуре.

Ключевые слова: педагогические аспекты, формирование здорового образа жизни, физическая культура, воспитание.

Анотація. Виявлені реальні показники і компоненти здорового способу життя і фізичної культури студентської молоді, визначені умови і чинники, що перешкоджають їх залученню до здорового способу життя і фізичної культури.

Ключові слова: педагогічні аспекти, формування здорового способу життя, фізична культура, виховання.

Annotation. The real indexes and komponenty of healthy way of life and physical culture of students and studying young people are exposed, terms and factors, impedimental their attaching to the healthy way of life and physical culture, are certain.

Key words: pedagogical aspects, forming of healthy way of life, physical culture, education.

43. Кліш І. С.

Фізичне виховання дітей до 3-річного віку засобами етнопедагогіки : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02

„Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Кліш Ірина Степанівна ; Волин. держ. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – 20 с.

Анотація. Обґрунтовано педагогічні умови використання засобів етнопедагогіки в сучасних умовах.

Ключові слова: фізичне виховання, діти, етнопедагогіка.

Аннотация. Обоснованы педагогические условия использования средств этнопедагогика в современных условиях.

Ключевые слова: физическое воспитание, дети, этнопедагогика.

Annotation. The pedagogical terms of the use of facilities of etnopedagogiki are grounded in modern terms.

Key words: physical education, children, etnopedagogika.

44. Колодійчук О. Я.

Розвиток технічної творчості дітей та молоді у навчальних закладах Галичини (1900–1939 рр.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Колодійчук Олег Ярославович ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше системно досліджено передумови й виявлено тенденції розвитку технічної творчості дітей та молоді в Галичині; здійснено періодизацію розвитку провідних аспектів досліджуваної проблеми; проаналізовано зарубіжний досвід; простежено зв'язок технічної творчості з трудовим навчанням та основами наук; у накопичений обіг уведено нові документи та факти, які ґрунтуються на виявлених і проаналізованих архівних матеріалах.

Ключові слова: технічна творчість, діти, молодь, навчальні заклади Галичини.

Аннотация. В работе выделены и теоретически обоснованы главные этапы развития технического творчества детей и молодежи в учебных заведениях Галичины в 1900–1939 гг.

Ключевые слова: техническое творчество, дети, молодежь, учебные заведения Галичины.

Annotation. In-process selected and in theory the main stages of development of technical creation of children and young people are grounded in educational establishments of Galichina in 1900–1939

Key words: technical creation, children, young people, educational establishments of Galichina.

УДК 37.036.061.213(477.83/86),1900/1939”

45. Корнилов В. М.

Контроль профессиональных знаний и умений в процессе обучения студентов педагогического факультета института физической культуры (на примере специализации) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Корнилов Виктор Михайлович ; ГЦОЛИФК. – М., 1988. – 21 с.

Аннотация. Впервые теоретически обоснован и экспериментально проверен уровневый подход и построение методики профессиональных знаний и умений студентов по курсу специализации педагогического факультета ИФК. Выявлены профессиональные знания и умения студентов, дифференцированные по уровням усвоения при использовании традиционного контроля и предложенной экспериментальной методики.

Ключевые слова: знания, умения, студенты, методика.

Анотація. Уперше теоретично обґрунтований і експериментально перевірений рівневий підхід і побудова методики професійних знань і умінь студентів з курсу спеціалізації педагогічного факультету ІФК. Виявлені професійні знання і уміння студентів, що диференційовані за рівнями засвоєння при використанні традиційного контролю і запропонованої експериментальної методики.

Ключові слова: знання, уміння, студенти, методика.

Annotation. First in theory grounded and level approach and construction of method of professional knowledges and abilities of students is experimentally tested to on-course specialization of pedagogical faculty of IFK. Professional knowledges and abilities of students, mastering differentiated on levels, are exposed at the use of traditional control and offered experimental method.

Key words: knowledges, abilities, students, method.

46. Космина И. П.

Профессионализм деятельности преподавателя спортивно-педагогической кафедры вуза физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Космина Ирина Павловна ; ГЦОЛИФК. – М., 1993. – 22 с.

Аннотация. Разработан инструментарий по оценке уровней профессионализма преподавателя вуза физической культуры.

Ключевые слова: профессионализм, уровень, деятельность, преподаватель, кафедра.

Анотація. Розроблений інструментарій оцінки рівнів професіоналізму викладача вузу фізичної культури.

Ключові слова: професіоналізм, рівень, діяльність, викладач, кафедра.

Annotation. A tool is developed as evaluated by the levels of professionalism of teacher of institute of higher of physical culture.

Key words: professionalism, level, activity, teacher, department.

47. Кошман М. Г.

Система дидактических игр как средство формирования гностических умений у студентов институтов физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Кошман Михаил Григорьевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1992. – 23 с.

Аннотація. Виявлені основні групи гностических умений, определен их операциональный состав в каждой группе. Разработан комплекс педагогических тестов, позволяющих выявить уровень сформированности гностических умений у студентов ИФК; определены теоретико-методические основы конструирования и проведения дидактических игр, нацеленных на формирование гностических умений. Разработана система дидактических игр по психолого-педагогическим дисциплинам. Предложена новая технология спецкурса для студентов-заочников.

Ключевые слова: педагогические тесты, гностические умения, дидактические игры, технология.

Анотація. Виявлені основні групи гностических умений, визначений їх операціональний склад в кожній групі. Розроблений комплекс педагогічних тестів, що дозволяють виявити рівень сформованості гностических умений у студентів ІФК; визначені теоретико-методичні основи конструювання і проведення дидактичних ігор, націлених на формування гностических умений. Розроблена система дидактичних ігор з психолого-педагогічних дисциплін. Запропонована нова технологія спецкурсу для для студентів-заочників.

Annotation. The basic groups of gnostic abilities are exposed, certain them operacional composition in every group. The complex of pedagogical tests, allowing to expose the level of formed of gnostic abilities for the students of IFK is developed; teoretiko-methodical bases of constructing and leadthrough of didactic games, aimed at forming of gnostic abilities are certain. The system of didactic games is developed on psychological and pedagogical disciplines. New technology of the special course is offered for students of external students.

Key words: pedagogical tests, gnostic abilities, didactic games, technology.

48. Кравцова И. Б.

Педагогические условия целесообразности сочетания форм организации обучения в вузе (на материалах институтов физической культуры) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Теория и история педагогики”; [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Кравцова Ирина Брониславовна ; КГУ им. Т. Шевченко. – К., 1991. – 24 с.

Аннотація. Впервые проведен сравнительный анализ лекционной, семинарской (практической), лабораторной и практической по виду спорта форм организации обучения на психофизиологические функции студентов ИФК, выявлено их взаимное влияние в регламенте учебного дня и обоснована возможность повышения эффективности учебного процесса в вузе посредством целесообразного сочетания форм организации обучения в течение учебного дня.

Ключевые слова: педагогические условия, организация обучения, студенты, учебный процесс.

Анотація. Уперше проведений порівняльний аналіз лекційної, семінарської (практичної), лабораторної і практичної за обраними видами

спорту форм організації навчання на психофізіологічні функції студентів ІФК, виявлений їх взаємний вплив в регламенті навчального дня і обґрунтована можливість підвищення ефективності навчального процесу у вузі за допомогою доцільного поєднання форм організації навчання протягом навчального дня.

Ключові слова: педагогічні умови, організація навчання, студенти, навчальний процес.

Annotation. A comparative analysis is first conducted a lecture, seminar (practical), laboratory and practical by appearance sport of forms of organization of teaching on the psychological-physiological functions of students of IFK, their cross-coupling is exposed in regulation of educational day and possibility of increase of efficiency of educational process is grounded in the institute of higher by means of expedient combination of forms of organization of teaching during an educational day.

Key words: pedagogical terms, organization of teaching, students, educational process.

49. Красавцев П. В.

Структура педагогической деятельности преподавателя физического воспитания вуза : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Красавцев Петр Викторович ; ГЦОЛИФК. – М., 1981. – 24 с.

Аннотація. Разработана и апробирована методика комплексной оценки качества труда, в которой использовались идеи квалиметрии. Подтверждена гипотеза о недостаточной подготовленности выпускников ИФК к работе в вузе и раскрыты причины этого явления.

Ключевые слова: педагогическая деятельность, преподаватель физического воспитания, подготовленность выпускников.

Анотація. Розроблена і апробована методика комплексної оцінки якості праці, в якій використовувалися ідеї кваліметрії. Підтверджена гіпотеза щодо недостатньої підготовленості випускників ІФК до роботи у вузі і розкриті причини цього явища.

Ключові слова: педагогічна діяльність, викладач фізичного виховання, підготовленість випускників.

Annotation. Developed and approved method of complex estimation of quality of labour, the ideas of qualimetry were used in which. A hypothesis is confirmed about insufficient preparedness of graduating students of IFK to work in the institute of higher and reasons of this phenomenon are unsealed.

Key words: pedagogical activity, teacher of physical education, preparedness of graduating students.

50. Кривчикова Е. Д.

Организация курса „Введение в специальность и основы самостоятельной работы” как комплексной учебной дисциплины : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Кривчикова Елена Дмитриевна ; КГИФК. – К., 1989. – 23 с.

Аннотация. Разработана комплексная дисциплина „Введение в специальность и основы самостоятельной работы”, способствующая ускорению адаптации студентов к условиям обучения в вузе.

Ключевые слова: специальность, самостоятельная работа, адаптация студентов, обучение.

Анотація. Розроблена комплексна дисципліна „Уведення в спеціальність і основи самостійної роботи”, яка сприяє прискоренню адаптації студентів до умов навчання у вузі.

Ключові слова: спеціальність, самостійна робота, адаптація студентів, навчання.

Annotation. Complex discipline is developed „Introduction to speciality and bases of independent work”, cooperant the acceleration of adaptation of students to the terms of teaching in the institute of higher.

Key words: speciality, independent work, adaptation of students, teaching.

51. Кругляк О. Я.

Підготовка майбутніх учителів до реалізації міжпредметних зв'язків у процесі фізичного виховання молодших школярів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Кругляк Олег Ярославович ; Терноп. нац. пед. ун-т ім. Володимира Гнатюка. – Т., 2005. – 21 с.

Анотація. Уперше розроблено модель системи підготовки майбутніх учителів початкових класів до реалізації міжпредметних зв'язків у процесі фізичного виховання молодших школярів, у якій структурно і функціонально взаємодіють мета, зміст, форми, етапи, компоненти підготовки. Визначено педагогічні умови впровадження розробленої системи підготовки майбутніх учителів до реалізації міжпредметних зв'язків у процесі фізичного виховання учнів початкових класів (забезпечення міждисциплінарних зв'язків та інтеграція зусиль викладачів різних дисциплін для підготовки майбутніх учителів; навчально-методичне забезпечення процесу підготовки; особистісно-орієнтований підхід у процесі підготовки студентів; застосування комп'ютерних технологій; використання методу професійного самовдосконалення „Портфоліо”, систематичний контроль і оцінка досягнень студентів з досліджуваного напрямку роботи).

Ключові слова: вчитель фізичної культури, підготовка, фізичне виховання, молодші школярі, педагогічні умови.

Аннотация. Впервые разработана модель системы подготовки будущих учителей начальных классов к реализации межпредметных связей в процессе физического воспитания младших школьников.

Ключевые слова: учитель физической культуры, подготовка, физическое воспитание, младшие школьники, педагогические условия.

Annotation. The model of the system of preparation of future teachers of initial classes is first developed to realization of intersubject connections in the process of physical education of junior schoolboys.

Key words: teacher of physical culture, preparation, physical education, junior schoolboys, pedagogical terms.

52. Крылов В. Е.

Содержание и организация внеклассной работы с трудными подростками путем направленного использования средств физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Крылов Валерий Евгеньевич ; РНИИФК. – М., 1993. – 24 с.

Аннотация. Получены данные о постановке физического воспитания трудных подростков в условиях внеклассной работы. Разработана методика составления психолого-педагогической характеристики школьника с учетом его интереса к физкультурно-спортивной деятельности. Предложены эффективные средства и методы физического воспитания, способствующие преодолению трудновоспитуемости.

Ключевые слова: внеклассная работа, содержание, организация, подростки, средства физической культуры.

Анотація. Отримані дані щодо використання фізичного виховання важких підлітків в умовах позакласної роботи. Розроблена методика складання педагогічної для психологотипу характеристики школяра з урахуванням його інтересу до фізкультурно-спортивної діяльності. Запропоновані ефективні засоби і методи фізичного виховання, які сприяють подоланню важковиховуваності.

Ключові слова: позакласна робота, вміст, організація, підлітки, засоби фізичної культури.

Annotation. Information is got about raising of physical education of difficult teenagers in the conditions of extracurricular work. The method of drafting of psychological-pedagogical description of schoolboy is developed taking into account his interest to athletic-sporting activity. Effective facilities and methods are offered physical educations, cooperant overcoming of difficultness.

Key words: extracurricular work, maintenance, organization, teenagers, facilities of physical culture.

53. Кузовлев В. Г.

Методика, содержание и организация педагогической практики учащихся техникума физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук / В. Г. Кузовлев ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1951. – 11 с.

Аннотация. Разработана методика, содержание и организация педагогической практики учащихся техникума физической культуры.

Ключевые слова: педагогическая практика, методика, содержание, организация.

Анотація. Розроблена методика, зміст і організація педагогічної практики учнів технікуму фізичної культури.

Ключові слова: педагогічна практика, методика, зміст, організація.

Annotation. A method, maintenance and organization of pedagogical practice of student tekhnikuma of physical culture, is developed.

Key words: pedagogical practice, method, maintenance, organization.

54. Кузьменко В. Ю.

Виховання в учнів 8–9 класів здорового способу життя : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика фіховання” / Кузьменко Валентина Юхимівна ; Ін-т проблем виховання АПН НАН України. – К., 2003. – 20 с.

Анотація. Уперше визначені і науково обґрунтовані педагогічні умови виховання здорового способу життя старших підлітків засобами фізичної культури.

Ключові слова: учні, виховання, здоровий спосіб життя, фізична культура.

Аннотация. Впервые определены и научно обоснованы педагогические условия воспитания здорового способа жизни старших учащихся средствами физической культуры.

Ключевые слова: педагогические условия, воспитание здорового образа жизни, средства физической культуры.

Annotation. First certain and the pedagogical terms of education of healthy method of life are scientifically grounded senior student facilities of physical culture.

Key words: pedagogical terms, education of healthy way of life, facilities of physical culture.

55. Кузьмичева Е. В.

Формирование профессиональных умений у студентов институтов физической культуры на основе решения проблемно-педагогических ситуаций (на примере волейбола) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Кузьмичева Елена Вячеславовна ; ГЦОЛИФК. – М., 1990. – 23 с.

Аннотация. Предложены новые методологические подходы обучения студентов, основанные на формировании навыков решения проблемно-педагогических ситуаций. Предложена организационная структура обучения студентов и контроля их уровня педагогического мастерства.

Ключевые слова: студенты, формирование профессиональных умений, педагогические ситуации, структура обучения.

Анотація. Запропоновані нові методологічні підходи навчання студентів, засновані на формуванні навичок вирішення проблемно-

педагогічних ситуацій. Запропонована організаційна структура навчання студентів і контролю їх рівня педагогічної майстерності.

Ключові слова: студенти, формування професійних умінь, педагогічні ситуації, структура навчання.

Annotation. New methodological approaches of teaching of students, decisions of problem-pedagogical situations based on forming of skills, are offered. The organizational structure of teaching of students and control of their level of pedagogical trade is offered.

Key words: students, forming of professional abilities, pedagogical situations, teaching structure.

56. Кукса Н. В.

Розвиток функціональних можливостей рук у дітей 5–10 років зі спастичними формами церебрального паралічу : : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] „Корекційна педагогіка” / Кукса Наталія Вікторівна ; Південноукр. держ. пед. ун-т імені К. Д. Ушинського. – О., 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше науково обґрунтовано й визначено особливості реалізації системно-комплексного підходу в корекційно-педагогічній роботі з розвитку функціональних можливостей рук у дітей 5–10 років зі спастичними формами церебрального паралічу (за мотиваційно-потребнісним, корекційно-відновлювальним, корекційно-розвивальним блоками); виявлено показники функціональних можливостей рук у дітей 5–10 років зі спастичними формами церебрального паралічу (рухливість у суглобах кінцівок, сила м'язів кистей рук, координаційні здібності, естетична основа рухів і стереогноз; динамічна основа рухів та зорово-моторна координація; просторова організація рухів і конструктивний Праксин; навички самообслуговування й графомоторні навички); розроблено критерії (функціонально-діяльнісний, рецептивно-репродуктивний, репродуктивно-діяльнісний, мотиваційно-діяльнісний) і схарактеризовано рівні готовності дітей до навчання рухових дій (високий, достатній, середній, низький); виявлено причини труднощів розвитку функціональних можливостей рук (незрілість мотиваційної та емоційно-вольової сфери, патологічні прояви синдрому рухових порушень і пов'язаних з ними дефіцитарностей компонентів рухового аналізатора, порушення гностичних і практичних функцій); обґрунтовано дидактичну модель поетапного оволодіння дітьми 5–10 років зі спастичними формами церебрального паралічу руховими діями (мотиваційно-підготовчий, репродуктивно-наслідувальний, поглиблювально-мобілізуєчий, творчо-транспозиційний).

Ключові слова: корекційна педагогіка, діти, спастичні форми церебрального паралічу, функціональні можливості.

Аннотація. Диссертация посвящена проблеме развития функциональных возможностей рук у детей 5–10 лет со спастическими формами церебрального паралича.

Ключевые слова: коррекционная педагогика, дети, спастические формы церебрального паралича, функциональные возможности.

Annotation. Dissertation is devoted the problem of development of functional possibilities of hands for children 5–10 years with the spasticheskimi forms of cerebral paralysis.

Key words: correction pedagogics, children, spasticheskie forms of cerebral paralysis, functional possibilities.

57. Кунарев В. С.

Организационно-методические особенности профессионально-педагогической подготовки студентов-спортсменов высокого класса в институтах физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Кунарев Виталий Серафимович ; ВНИИФК. – М., 1983. – 24 с.

Аннотация. Впервые обосновано, что существенными факторами повышения академической успеваемости, заинтересованности и удовлетворенности учебной деятельностью в институте физической культуры студентов-спортсменов высокого класса, обучающихся по индивидуальному графику, является объем и качество самостоятельной работы. Количественно обосновано, что студенты-спортсмены высокого класса должны быть разделены на четыре основные группы в соответствии с особенностями годовой динамики учебно-тренировочного процесса и календаря соревнований. Установлено, что в силу специфики спортивной деятельности студенты-спортсмены высокого класса обладают повышенным уровнем целеустремленности – качеством, умелое использование которого может существенно влиять на результаты их учебной деятельности. Установлено, что для реализации обратной связи в процессе управления подготовкой специалистов, в частности тренеров, необходимо ввести комплексную оценку практической деятельности специалиста – выпускника ИФК.

Ключевые слова: студенты, обучение, индивидуальный график, самостоятельная работа, результаты.

Анотація. Уперше обґрунтовано, що істотними чинниками підвищення академічної успішності, зацікавленості і задоволеності навчанням в інституті фізичної культури студентів-спортсменів високого класу, що навчаються за індивідуальним графіком, є обсяг і якість самостійної роботи. Кількісно обґрунтовано, що студенти-спортсмени високого класу мають бути розділені на чотири основні групи відповідно до особливостей річної динаміки навчально-тренувального процесу і календаря змагань. Встановлено, що через специфіку спортивної діяльності студенти-спортсмени високого класу володіють підвищеним рівнем цілеспрямованості – якістю, уміле використання якої може істотно впливати на результати їх навчальної діяльності. Встановлено, що для реалізації зворотного зв'язку в процесі управління підготовкою фахівців, зокрема тренерів, необхідно ввести комплексну оцінку практичної діяльності фахівця – випускника ІФК.

Ключові слова: студенти, навчання, індивідуальний графік, самостійна робота, результати.

Annotation. It is first grounded, that by the substantial factors of increase of academic progress, to the personal interest and satisfaction by studies in the institute of physical culture of students-sportsmen of high class, student on an individual chart, there is a volume and quality of independent work. It is grounded in number, that the students-sportsmen of high class must part on four basic groups in accordance with the features of annual dynamics of *учебно-треніровочного* process and calendar of competitions. It is set that by virtue of specific of sporting activity the students-sportsmen of high class possess the enhanceable level of purposefulness – quality the able use of which can substantially influence on the results of their educational activity. It is set that for realization of feed-back in the process of management preparation of specialists, in particular trainers, it is necessary to enter the complex estimation of practical activity of specialist – graduating student IFK.

Key words: students, teaching, individual chart, independent work, results.

58. Куриш В. І.

Багаторівневий тестовий контроль в діагностуванні знань студентів фізкультурних вузів з професійно-орієнтованих дисциплін : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Куриш Валентина Ігорівна ; Укр. держ. ун-т фіз. виховання і спорту. – К., 1997. – 22 с.

Анотація. Розроблено критерії оцінки рівня сформованості знань у студентів фізкультурних вузів з професійно-орієнтованих дисциплін, що відповідають цілям навчання та змістові конкретного навчального матеріалу. Розроблено, теоретично обґрунтовано й експериментально апробовано методику створення алгоритму тестового контролю знань студентів із завданнями трьох рівнів вимог. Отримано об’єктивні показники динаміки накопичення знань студентами з профілюючої дисципліни; розвинуто та адаптовано теоретичні положення з управління навчальним процесом в інституті фізичної культури з врахуванням індивідуальних особливостей студентів в оволодінні різними рівнями знань.

Ключові слова: тестовий контроль, діагностика, студенти, навчальний матеріал.

Аннотация. Теоретически обоснована и экспериментально апробирована методика создания алгоритма тестового контроля знаний студентов с заданиями трехуровневых требований.

Ключевые слова: тесты, контроль, диагностика, студенты, учебный материал.

Annotation. In theory grounded and the method of creation of algorithm of test control of knowledges of students is experimentally approved with the tasks of three-level requirements.

Key words: tests, control, diagnostics, students, educational material.

59. Лукановська А. В.

Формування творчих умінь підлітків засобами української етнопедагогіки (історико-педагогічний аспект) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Лукановська Аліна Вікентіївна ; Сумськ. держ. пед. ун-т імені А. С. Макаренка. – Суми, 2011. – 20 с.

Анотація. Уперше цілісно і системно у широких хронологічних межах виявлено та узагальнено динаміку розвитку вітчизняної етнопедагогічної думки в контексті проблеми дослідження (від опису окремих ідей народної педагогіки до всебічного дослідження народнопедагогічних традицій); сформульовано положення про творчий потенціал підлітка як спроможність останнього ставити й розв'язувати нові завдання у сфері навчальної й позанавчальної діяльності та про його складову – творчі вміння, що формуються у процесі засвоєння і використання багатовікового досвіду українського народу з метою перетворення навколишнього природного, культурно-предметного та найближчого соціального середовища, своєї особистості та власного тіла; систематизовано за хронологічним принципом та класифіковано за характером досліджень етнопедагогічні праці з їх розподілом на чотири групи (дослідження теоретико-методологічного та історико-педагогічного характеру; дослідження окремих аспектів народної педагогіки; дослідження засобів народної педагогіки, етнопедагогічні дослідження традицій інших етносів); виявлено передумови та обґрунтовано вісім етапів у розвитку української етнопедагогічної думки другої половини ХІХ–ХХ століть щодо використання традицій української народної педагогіки у процесі формування творчих умінь підлітків як складової їх творчого потенціалу; визначено структуру творчих умінь підлітків (перетворювально-предметний, пізнавально-інтелектуальний, ціннісно-орієнтаційний, соціально-комунікативний, художньо-естетичний та тілесно-фізичний компоненти), що формуються у процесі засвоєння і використання багатовікового досвіду українського народу в таких видах діяльності, як навчальна, художньо-естетична, природоохоронна та фізкультурна; виокремлено комплекс засобів, цілеспрямоване використання яких забезпечує формування творчих умінь підлітків у народнопедагогічній системі виховання українців (рідна мова, фольклор; природовідповідна праця; народні ремесла та промисли; гра на саморобних музичних інструментах; танці, участь у святах та обрядах; ігри та забави на лоні природи, тілесно-фізичне самовдосконалення та загартування; взаємне оцінювання творчих здобутків, змагання); визначено найбільш продуктивні напрями застосування засобів української етнопедагогіки у формуванні творчих умінь підлітків у сучасній навчально-виховній практиці (розвиток мовленнєвої культури підлітків, їх художньо-естетична творчість, природоохоронна робота, фізичне самовдосконалення, формування активної життєвої позиції).

Ключові слова: традиції української народної педагогіки, етнопедагогічна думка, засоби етнопедагогіки, підлітки, творчі вміння, творчий потенціал.

Анотація. В дисертації виявлена і обобщена динаміка розвитку отечественной етнопедагогической мысли в області изучения средств формирования творческих умений подростков как составляющей их творческого потенциала. Раскрыта сущность проблемы формирования творческих умений подростков средствами этнопедагогтики, систематизированы и классифицированы актуальные отечественные этнопедагогические исследования. Определены предпосылки и обоснованы этапы развития отечественной этнопедагогической мысли второй половины XIX–XX века в контексте использования традиций украинской народной педагогики в процессе формирования творческого потенциала подростков. Охарактеризованы психолого-педагогические и этнопедагогические аспекты проблемы формирования творческого потенциала подростков и выделен комплекс традиционных средств их формирования в народно-педагогической системе воспитания украинцев. Определены наиболее продуктивные направления применения средств украинской этнопедагогтики в формировании творческих умений подростков в современном школьном и внешкольном образовании.

Ключевые слова: традиции украинской народной педагогики, этнопедагогическая мысль, средства этнопедагогтики, подростки, творческие умения, творческий потенциал.

Annotation. The paper characterizes psychological, educational, and ethnopedagogical aspects of the teenagers' creative potential and identifies the most effective means of creative skills formation in ethnopedagogical system of Ukrainian upbringing such as involving teenagers into independent labour activity within their families, outdoor games and entertainments, making toys and musical instruments by their hands, playing musical instruments, sewing, embroidering, knitting, making ornaments out of natural materials, demonstration of creative achievements in the groups of coevals like clubs for boys and girls, competitions, swimming, diving, verbal and music folklore, dancing, involving teenagers into folk crafts. The most productive areas of Ukrainian ethnopedagogical means application in formation of the teenagers' creative skills in modern training and education practices in the epoch of global civilization are outlined. These areas include development of speech culture, teenagers' art creativity, nature protection, physical training, formation of active and creative outlook. It has been defined that today the traditional ways and approaches to the organization of the teenagers' creativity formed in Ukrainian ethnopedagogics in the process of historical development of the society are being revived. Systemic implementation of ethnopedagogical means aimed at creativity in the education process of secondary schools at the lessons of the Ukrainian language and literature, ethnography and history, geography and ecology, music and art, physical education etc. and also in the after class teenagers' activities (clubs, afterschool educational establishments of different types) is meant to their intellectual, emotional, physical and spiritual

development, form effective creative position, the outlook focusing on universal human values allowing to satisfy the challenges of globalized, informatized, urbanized and technogenic world opposing it. to essential characteristics of a human being, i.e. creativity.

Key words: traditions of ethnopedagogics, ethnopedagogical thought, ethnopedagogical means, teenagers, creative skills, creative potential.

УДК 37.015.31:39(=161.2)}(043.3)

60. Лухтан Г. Е.

Эффективность программированного обучения при формировании профессиональных умений и навыков у студентов институтов физической культуры (на материале практического раздела общего курса гимнастики) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Лухтан Григорий Евдокимович ; ГЦОЛИФК. – М., 1988. – 16 с.

Аннотация. Экспериментально обоснована методика эффективного применения метода предписаний алгоритмического типа с целью формирования профессиональных умений и навыков на практических занятиях, а также в процессе учебной и педагогической практики. Выявлена способность студентов успешно овладевать методом программированного обучения в виде самостоятельного составления обучающих программ и пользоваться ими при обучении двигательным действиям.

Ключевые слова: программированное обучение, профессиональные умения, навыки, студенты, учебная, педагогическая практика.

Анотація. Експериментально обґрунтована методика ефективного застосування методу алгоритму з метою формування професійних умінь і навичок на практичних заняттях, а також в процесі навчальної і педагогічної практики. Виявлена здатність студентів успішно опановувати метод програмованого навчання у вигляді самостійного складання навчальних програм і користуватися ними під час навчання руховим діям.

Ключові слова: програмоване навчання, професійні уміння, навички, студенти, навчальна, педагогічна практика.

Annotation. The method of effective application of method of orders of algorithmic type is experimentally grounded with the purpose of forming of professional abilities and skills on practical employments, and also in the process of educational and pedagogical practice. Ability of students successfully to seize the method of the programed teaching as an independent drafting of the teaching programs and to use them at teaching motive actions is exposed.

Key words: programed teaching, professional abilities, skills, students, educational, pedagogical practice.

61. Лучкевич В. В.

Коменіана в українській педагогічній історіографії (друга половина ХІХ–перша половина ХХ ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Лучкевич Вікторія

Володимирівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 19 с.

Анотація. Уперше цілісно проаналізовано коменіологічні дослідження вітчизняних науковців другої половини XIX–першої половина XX ст., максимально повно подано історіографічний аналіз проблематики, який засвідчив відсутність її цілісного студювання; обґрунтовано доцільність вивчення проблеми сприйняття творчої спадщини Я. А. Коменського історико-педагогічною думкою зазначеного періоду; досліджено особливості сприйняття педагогічних, релігійно-філософських ідей відомого педагога в українському інтелектуальному середовищі з урахуванням неоднорідності його суспільно-політичного та культурно-ідеологічного поділу; виявлено своєрідність рецепції творчої спадщини Я. А. Коменського у західноукраїнській і наддніпрянській традиції; реконструйовано провідні тенденції та змістові характеристики еміграційної коменіани; введено до наукового обігу малознані та невідомі архівні документи, коменіологічні праці, що збагачують джерельну базу вітчизняної коменіани.

Ключові слова: українська історіографія, спадщина Я. Коменського, традиції, ідеї.

Аннотация. В исследовании раскрываются особенности развития западноукраинской и надднепрянской комениологической традиции, на которые влияли австро-венгерская и русская педагогическая мысль соответственно; установлены отличия в их интерпретации педагогических взглядов Я. А. Коменского, заключающиеся в том, что западноукраинские ученые рассматривали их в контексте развития национальной школы, идей общедоступного воспитания, а надднепрянские – в контексте изучения влияния его философско-религиозного мировоззрения на создание педагогической системы.

Ключевые слова: украинская историография, наследие Я. Коменского, традиции, идеи.

Annotation. In research the features of development open up Western Ukrainian and above Dnepryansk komeniologic traditions on which Avstro-Hungarian influenced and Russian pedagogical misl' accordingly; differences are set in their interpretation of pedagogical looks Y. Komenskogo, consisting in that Western Ukrainian uchene examined them in the context of development of national school, ideas of popular education, and naddnepryanskie – in the context of study of influence of his philosophical-religious world view on creation of the pedagogical system.

Key words: Ukrainian istoriografy, legacy Y. Komenskogo, traditions, ideas.
УДК 37.015.09(427.1/2+477), „XIX/XX”

62. Мартиненко О. В.

Педагогічні умови формування хореографічних умінь дітей 5–6 років у дошкільних закладах : автореф. дис. ... канд.пед. наук : [спец.] 13.00.08 „Дошкільна педагогіка” / Мартиненко Олена Володимирівна ; Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2005. – 19 с.

Анотація. Визначено комплекс педагогічних умов формування хореографічних умінь дітей старшого дошкільного віку та удосконалено зміст хореографічної роботи в умовах дошкільного закладу.

Ключові слова: педагогічні умови, хореографічні уміння, діти, дошкільні заклади.

Аннотация. Определен комплекс педагогических условий формирования хореографических умений детей старшего дошкольного возраста и усовершенствовано содержание хореографической работы в условиях дошкольного учреждения.

Ключевые слова: педагогические условия, хореографические умения, дети, дошкольные учреждения.

Annotation. The complex of pedagogical terms of forming of choreographic abilities of children of senior preschool age is certain and maintenance of choreographic work is improved in the conditions of preschool establishment.

Key words: pedagogical terms, choreographic abilities, children, preschool establishments.

63. Миськів І. С.

Розвиток шкільного лідерства у Великій Британії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Миськів Ірина Сергіївна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше здійснено аналіз проблеми розвитку шкільного лідерства у Великій Британії з урахуванням тенденцій міжнародного освітнього простору; систематизовано і узагальнено особливості основних компонентів програм підготовки шкільних лідерів Англії, Шотландії, Уельсу та Північної Ірландії у системі початкової і неперервної професійної педагогічної освіти, а також сучасний досвід організації та змісту шкільного лідерства у системі шкільної освіти Великої Британії; вивчено можливості використання інформаційно-комунікаційних технологій у процесі здійснення шкільного лідерства; обґрунтовано зміст та практичну реалізацію британського шкільного лідерства на шкільному, локальному і національному рівнях, можливості використання британського досвіду в умовах загальноосвітньої школи України.

Ключові слова: шкільне лідерство, Велика Британія, програма підготовки, професійна педагогічна освіта.

Аннотация. Диссертация посвящена анализу проблемы развития школьного лидерства в Великобритании. Проанализировано содержание, методы и формы развития школьного лидерства; дана характеристика практической реализации школьного лидерства на школьном, локальном и национальном уровнях; выявлены особенности основных компонентов программ подготовки школьных лидеров Великобритании в системе начального и непрерывного профессионального педагогического образования. Изложено описание этапов профессионального развития британского школьного лидера и их характеристика. Обосновано

усовершенствование общеобразовательной школы и услуг, которые она представляет обществу через посредничество школьного лидерства. Основные результаты исследования внедрены в учебный процесс институций системы профессионального образования Украины.

Ключевые слова: Великобритания, школьное лидерство, школьный лидер, усовершенствование учебного процесса, программы подготовки школьных лидеров, профессиональное развитие, общеобразовательная школа.

Annotation. Dissertation is devoted the analysis of problem of development of school leadership in Great Britain. Maintenance, methods and forms of development of school leadership, is analysed; description of practical realization of school leadership is given on school, local and national levels; the features of basic components of the programs of preparation of school leaders of Great Britain are exposed in the system of primary and continuous professional pedagogical education.

Key words: Great Britain, school leadership, school leader, improvement of educational process, programs of preparation of school leaders, professional development, general school.

64. Митчик О. П.

Індивідуалізація фізичного виховання підлітків у загальноосвітній школі : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Митчик Олександр Петрович ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2002. – 19 с.

Анотація. Виявлено гомогенні групи підлітків для внутрішньокласної індивідуалізації; обґрунтовано критерії індивідуалізації фізичного виховання у загальноосвітній школі.

Ключові слова: фізичне виховання, індивідуалізація, загальноосвітня школа.

Аннотація. Установлены гомогенные группы подростков для внутриклассной индивидуализации. Обоснованы критерии индивидуализации физического воспитания в общеобразовательной школе.

Ключевые слова: физическое воспитание, индивидуализация, общеобразовательная школа.

Annotation. The homogeneous groups of teenagers are set for into a class individualization. The criteria of individualization of physical education are grounded at general school.

Key words: physical education, individualization, general school.

65. Михайлишин Г. Й.

Формування професійних умінь майбутніх учителів у системі виховної роботи вищих навчальних закладів фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теорія та методика професійної освіти” / Михайлишин Галина Йосипівна ; ІВО АПН України. – К., 2006. – 20 с.

Анотація. Уперше розроблено модель професійних умінь майбутнього вчителя фізичного виховання, сформульоване власне визначення сутності професійних умінь; конкретизовано критерії сформованості професійних умінь у майбутніх учителів фізичного виховання. Науково обґрунтовано систему виховної роботи з майбутніми вчителями фізичної культури як чинника формування професійних умінь.

Ключові слова: вчитель фізичної культури, вищі навчальні заклади фізичного виховання, професійні вміння.

Аннотация. Впервые разработана модель профессиональных умений будущего учителя физического воспитания, сформулировано собственное определение сущности профессиональных умений.

Ключевые слова: учитель физической культуры, высшие учебные заведения физического воспитания, профессиональные умения.

Annotation. The model of professional abilities of future teacher of physical education is first developed, own determination of essence of professional abilities is formulated.

Key words: teacher of physical culture, higher educational establishments of physical education, professional abilities.

66. Міщенко О. В.

Реалізація міжпредметних зв'язків у фізичному вихованні молодших школярів : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Міщенко Олександр Володимирович ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2002. – 16 с.

Анотація. Теоретично обґрунтовано та експериментально перевірено зміст та методику реалізації міжпредметних зв'язків при вивченні загальноосвітніх дисциплін у початковій школі як одного із шляхів формування мотивації до фізичного вдосконалення, прищеплення навичок здорового способу життя.

Ключові слова: фізичне виховання, молодші школярі, міжпредметні зв'язки, зміст, методика.

Аннотация. Теоретически обоснованы и экспериментально апробированы содержание и методика реализации межпредметных связей при изучении общеобразовательных предметов в начальной школе.

Ключевые слова: физическое воспитание, младшие школьники, межпредметные связи, содержание, методика.

Annotation. In theory grounded and maintenance and method of realization of intersubject connections is experimentally approved at the study of general objects at initial school.

Key words: physical education, junior schoolboys, intersubject connections, maintenance, method.

67. Міщенья О. М.

Формування громадянської відповідальності старшокласників у процесі вивчення предметів гуманітарного циклу : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика виховання” / Міщенья Оксана Миколаївна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше охарактеризовано теоретико-методологічні засади процесу формування громадянської відповідальності старшокласників у ході вивчення предметів гуманітарного циклу; вивчено особливості формування громадянської відповідальності старшокласників; виявлено психолого-педагогічні умови формування громадянської відповідальності випускників як майбутніх активних свідомих громадян незалежної держави.

Ключові слова: старшокласники, громадянська відповідальність, предмети гуманітарного циклу.

Аннотация. Обоснован новый взгляд на решение проблемы формирования гражданской ответственности в процессе изучения предметов гуманитарного цикла, что проявляется в раскрытии сущности и структуры образовательного процесса, характеристике проявления познавательных, организационных, методических, коммуникативных учений; проявлении высокого самосознания при реализации позитивных норм поведения. Обобщена, разработана и апробирована педагогическая система гражданского воспитания, субъект-субъектной взаимосвязи в процессе гражданской подготовки выпускников школы, лицея.

Ключевые слова: старшекласники, гражданская ответственность, предметы гуманитарного цикла.

Annotation. New vighlyad is grounded on the decision of problem of forming of civil responsibility in the process of study of the articles of humanitarian cycle, that shows up in opening of essence and structure of educational process, description of display of cognitive, organizational, methodical, communicative studies; display of visokogo consciosness during realization of pozitivnikh codes of conduct. Generalized, developed and approved pedagogical system of civil education, by a subject-subject to the interconnection in the process of civil preparation of graduating students of school, lyceum.

Key words: senior pupils, civil responsibility, articles of humanitarian cycle.

68. Мороз Н. С.

Система виховної роботи в середніх навчальних закладах Великої Британії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика виховання” / Мороз Наталія Станіславівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше цілісно проаналізовано, систематизовано й узагальнено основні положення системи виховної роботи в середніх навчальних закладах Великої Британії; обґрунтовано поняття „пасторальна опіка”, розкрито сутність появи нових, сучасних напрямів виховання: виховання здорового способу життя, безпечне виховання та особистісно-

соціальне виховання. Уведено в науковий обіг невідомі та маловідомі педагогічні факти та явища (зокрема, поняття „пасторальна опіка”), джерела та документи. Обґрунтовано роль школи, класного керівника, сім'ї і громадськості щодо формування особистості школяра; визначено можливості творчого застосування позитивних досягнень британської педагогіки в українській системі виховання.

Ключові слова: середні навчальні заклади, Велика Британія, виховна робота, система.

Аннотація. Впервые целостно проанализированы, систематизированы и обобщены основные положения системы воспитательной работы в средних учебных заведениях Большой Британии; обосновано понятие „пасторальная опека”, раскрыта сущность появления новых, современных направлений воспитания: воспитания здорового образа жизни, безопасное воспитание и личностно социальное воспитание. Введены в научное обращение неизвестные и малоизвестные педагогические факты и явления (в частности, понятие „пасторальная опека”), источники и документы. Обоснована роль школы, классного руководителя, семьи и общественности, относительно формирования личности школьника; определены возможности творческого применения позитивных достижений британской педагогики в украинской системе воспитания.

Ключевые слова: средние учебные заведения, Большая Британия, воспитательная работа, система.

Annotation. First integrally analysed, systematized and generalized substantive provisions of the system of an educate work in middle educational establishments of Large Britain; a concept „Pastoral guardianship” is grounded, essence of appearance of new, modern directions of education is exposed: educations of healthy way of life, safe education and personality social education. Unknown and not popular pedagogical facts and phenomena (in particular, concept „Pastoral guardianship”), sources and documents are entered in a scientific appeal. The role of school is grounded, class leader, monogynopaedium and public, in relation to forming of personality of schoolboy; possibilities of creative application of positive achievements of Britannic pedagogics are certain in the Ukrainian system of education.

Key words: middle educational establishments, Large Britain, educate work, system.

69. Назаренко К. В.

Формирование системы представлений о времени у детей старшего дошкольного возраста : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Теория и история педагогики” / Назаренко Кира Викентьевна ; НИИ педагогики УССР. – К., 1974. – 29 с.

Аннотація. Исследованы эффективные пути формирования у учащихся диалектно-материалистического мировоззрения на основе полного использования содержания учебных предметов и различных форм связи обучения с жизнью.

Ключевые слова: диалектика, дети старшего дошкольного возраста, учебные предметы, содержание.

Анотація. Досліджені ефективні шляхи формування в учнів діалектично-матеріалістичного світогляду на основі повного використання змісту навчальних предметів і різних форм зв'язку навчання з життям.

Ключові слова: диалектика, діти старшого дошкільного віку, навчальні предмети, зміст.

Annotation. The effective ways of forming are investigational at the student of dialectal-materialistic world view on the basis of the complete use of maintenance of educational objects and different forms of teaching connection with life.

Key words: dialectics, children of senior preschool age, educational objects, maintenance.

70. Нахед Анвар Ахмед Эль-Соббаг.

Формирование устойчивого интереса к урокам физической культуры у учащихся общеобразовательных школ АРЕ : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Нахед Анвар Ахмед Эль-Соббаг ; ГЦОЛИФК. – М., 1976. – 20 с.

Аннотація. Изучены пути формирования устойчивого интереса школьников к физической культуре в условиях советской школы и школ АРЕ (Арабская Республика Египет).

Ключевые слова: школьники, физическая культура, школа.

Анотація. Вивчені шляхи формування стійкого інтересу школярів до фізичної культури в умовах радянської школи і шкіл АРЕ (Арабська Республіка Єгипет).

Ключові слова: школярі, фізична культура, школа.

Annotation. The ways of forming of steady interest of schoolboys to the physical culture in the conditions of soviet school and schools are studied to ARE (Arabic Republic Egypt).

Key words: schoolboys, physical culture, school.

71. Небесник И. М.

Развитие народного образования и школы в Чехословацкой Социалистической Республике : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Теория и история педагогики” / Небесник Иван Михайлович ; НИИ психологии УССР. – К., 1973. – 23 с.

Аннотація. Дана характеристика состоянию и характеру деятельности различных типов учебно-воспитательных учреждений ЧССР на современном этапе и показаны перспективы развития народного образования в этой стране.

Ключевые слова: народное образование, воспитательный процесс, Чехословакия.

Анотація. Охарактеризовано перебування і характер діяльності різних типів навчально-виховних установ ЧРСП на сучасному етапі і показані перспективи розвитку народної освіти в цій країні.

Ключові слова: народна освіта, виховний процес, Чехословачія.

Annotation. Being and character of activity of different types of educational establishments of CHSSR is described in the modern stage and the prospects of development of folk education are rotined in this country.

Key words: folk education, educate process, Czechoslovakia.

72. Нестеренко В. В.

Підготовка майбутніх педагогів до виховання у дошкільників навичок здорового способу життя : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теорія і методика професійної освіти” / Нестеренко Вікторія Володимирівна ; ПУДПУ ім. К. Д. Ушинського. – О., 2003. – 20 с.

Анотація. Розроблено зміст і методику, які реалізують визначені педагогічні умови та сприяють ефективності теоретичної і практичної підготовки педагогів з дошкільної освіти до виховання у дошкільників навичок здорового способу життя.

Ключові слова: підготовка майбутніх педагогів, виховання дошкільнят, навички здорового способу життя.

Аннотация. Разработано содержание и методика, которые реализуют педагогические условия и способствуют эффективности теоретической и практической подготовки педагогов дошкольного образования.

Ключевые слова: подготовка будущих педагогов, воспитание дошкольников, навыки здорового образа жизни.

Annotation. Maintenance and method is developed, which will realize pedagogical terms and instrumental in efficiency to theoretical and practical preparation of teachers of preschool education.

Key words: preparation of future teachers, education of under-fives, skills of healthy way of life.

73. Новикова Н. К.

Нравственный климат как фактор совершенствования воспитательного процесса в спортивных командах : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Новикова Наталья Константиновна ; ГЦОЛИФК. – М., 1988. – 22 с.

Аннотация. Разработана и теоретически обоснована дескриптивная модель нравственного климата сборной команды. Введена единая система количественной оценки основных показателей нравственного климата и результативности выступления команд в соревнованиях. Впервые использован нравственный климат в качестве одного из показателей эффективности воспитательной деятельности тренера. Выявлена количественная зависимость результативности соревновательной деятельности спортсменов от уровня развития нравственного климата в

колективі. Експериментально обоснована ефективність розробленої комплексної програми виховно-управленчеських впливів тренера збірної команди з орієнтацією на формування сприятливого морального клімату як фактора удосконалення виховного процесу.

Ключевые слова: моральність, виховний процес, спортивні команди, роль тренера.

Анотація. Розроблена і теоретично обґрунтована описативна модель морального клімату збірної команди. Уведена єдина система кількісної оцінки основних показників морального клімату і результативності виступу команд у змаганнях. Уперше використаний моральний клімат як один з показників ефективності виховної діяльності тренера. Виявлена кількісна залежність результативності діяльності змагання спортсменів від рівня розвитку морального клімату в колективі. Експериментально обґрунтована ефективність розробленої комплексної програми виховних управлінських дій тренера збірної команди з орієнтацією на формування сприятливого морального клімату як чинника удосконалення виховного процесу.

Ключові слова: моральність, виховний процес, спортивні команди, роль тренера.

Annotation. Developed and the deskriptiv model of moral climate of collapsible command is grounded in theory. The single system of kolichestvenoy estimation of basic indexes of moral climate and effectiveness of appearance of commands is entered in competitions. A moral climate is first used as one of indexes of efficiency of an educate activity of trainer. Quantitative dependence of effectiveness of competition activity of sportsmen is exposed on the level of development moral climate in a collective. Efficiency of the developed complex program of educate-administrative influences of trainer of collapsible command is experimentally grounded with an orientation on forming of favourable moral climate as a factor of perfection of an educate process.

Key words: morality, educate process, sporting commands, role of trainer.

74. Огніста К. М.

Педагогічні умови формування фізичної культури першокласників : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізична виховання різних груп населення” / Огніста Катерина Миколаївна ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2003. – 22 с.

Анотація. Уперше розроблено методикку визначення, показники критерії оцінки та рівні сформованості особистої фізичної культури учнів перших класів; розроблено спосіб обчислення рівнів особистої фізичної культури; обґрунтовано використання коефіцієнта значущості при оцінці особистої фізичної культури.

Ключові слова: фізична культура, першокласники, педагогічні умови.

Аннотация. Впервые разработана методика определения, показатели критерия оценки и уровни сформированности личной физической культуры первоклассников.

Ключевые слова: физическая культура, первоклассники, педагогические условия.

Annotation. The method of determination, indexes of criterion of estimation and levels of formed of the personal physical culture of first-class boys, is first developed.

Key words: physical culture, first-class boys, pedagogical terms.

75. Окопний А. М.

Фізичне виховання в спадщині українських педагогів (друга пол. ХІХ – перша пол. ХХ століття) : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Окопний Андрій Михайлович ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2001. – 19 с.

Анотація. Уперше проаналізовано зацікавленість українських педагогів другої половини ХІХ – першої половини ХХ століття, які працювали як на українських землях так і поза їх межами, до теорії та практики фізичного виховання того часу. Досліджено стан розробленості українськими педагогами теоретичних засад фізичного виховання, розкрито принципи, напрями, форми фізичного виховання в творчій спадщині українських вчених. Уведено в науково-інформаційний обіг в Україні окремі маловідомі праці тіловиховної тематики українських педагогів. Досліджено практичне застосування засобів та методів фізичного виховання, наукових розробок в освітянській роботі українських педагогів.

Ключові слова: фізичне виховання, засоби, методи, спадщина українських педагогів.

Аннотация. Изучены направления физического воспитания на украинских землях, которые были в составе разных государств. Проанализирован вклад выдающихся украинских педагогов в становление и развитие системы теловоспитания, истории физической культуры. Обобщена роль и значение деятельности теоретиков телесного воспитания второй половины ХІХ – первой половины ХХ столетия в формировании национальной системы физического воспитания.

Ключевые слова: физическое воспитание, средства, методы, наследие украинских педагогов.

Annotation. Directions of physical education are studied on Ukrainian earths which were in composition the different states. The contribution of the prominent Ukrainian teachers is analysed to becoming and development of the system of telovospitaniya, histories of physical culture. A role and value of activity of theorists of corporal education of the second half is generalized ХІХ – the first half of ХХ century in forming of the national system of physical education.

Key words: physical education, facilities, methods, legacy
УДК 796.37.037.(091)(477)”18/19”

76. Окуньков Ю. В.

Физическое воспитание в вузе как фактор всесторонней подготовки специалиста (на примере технических вузов) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Окуньков Юрий Владимирович ; ВНИИФК. – М., 1976. – 26 с.

Аннотация. Впервые влияние спортивной деятельности на духовное и нравственное воспитание личности студента изучалось на основе массового обследования и на примере широкого спектра качеств. Исследования показали положительное проявление спортивной деятельности в отношении духовного и нравственного развития выпускников, однако это влияние не имеет равномерного характера на все рассмотренные качества.

Ключевые слова: физическое воспитание, подготовка специалиста, нравственное воспитание, спортивная деятельность.

Анотація. Уперше вплив спортивної діяльності на духовне і етичне виховання особистості студента вивчався на основі масового обстеження і на прикладі широкого спектру якостей. Дослідження показали позитивний прояв спортивної діяльності щодо духовного і етичного розвитку випускників, проте цей вплив не має рівномірного характеру на всі розглянуті якості.

Ключові слова: фізичне виховання, підготовка фахівця, етичне виховання, спортивна діяльність.

Annotation. First influence of sporting activity on spiritual and moral education of personality of student was studied on the basis of mass inspection and on the example of wide spectrum of qualities. Researches rotined the positive display of sporting activity in regard to spiritual and moral development of graduating students, however much this influence has even character on all considered qualities.

Key words: physical education, preparation of specialist, moral education, sporting activity.

77. Павлішак О. Р.

Професійна підготовка соціальних педагогів в Австрії : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Павлішак Оксана Романівна ; ДДПУ імені Івана Франка. – Дрогобич, 2008. – 20 с.

Анотація. Уперше здійснено цілісний аналіз теорії і практики професійної підготовки майбутніх соціальних педагогів у системі вищої освіти Австрії; проаналізовано специфіку практичної підготовки соціальних педагогів в Австрії; визначено мету і технології професійної підготовки соціальних педагогів в Австрії; здійснено порівняльний аналіз підготовки соціальних педагогів в Україні та Австрії.

Ключові слова: професійна підготовка, соціальні педагоги, Австрія.

Аннотация. Впервые исследуются вопросы возникновения и функционирования системы профессиональной подготовки социальных педагогов в Австрии.

Ключевые слова: профессиональная подготовка, социальные педагоги, Австрия.

Annotation. The questions of origin and functioning of the system of professional preparation of social teachers are first probed in Austria.

Key words: professional preparation, social teachers, Austria.

78. Пинчук Е. А.

Комплексная методика и эффективные формы политико-воспитательной работы в процессе занятий по физическому воспитанию : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Пинчук Евгений Анатольевич ; КГИФК. – К., 1983. – 24 с.

Аннотация. Разработана комплексная методика организации взаимосвязанного учебного и политико-воспитательного процессов на лекционных и практических занятиях по физическому воспитанию в вузах, оформления в виде структурно-логических и технологических карт воспитательных аспектов учебного процесса теоретического и практического курсов физического воспитания.

Ключевые слова: комплексная методика, формы воспитательной работы, физическое воспитание.

Анотація. Розроблена комплексна методика організації взаємопов'язаного навчального і політико-виховного процесів на лекційних і практичних заняттях з фізичного виховання у вузах, оформлення у вигляді структурно-логічних і технологічних карт виховних аспектів навчального процесу теоретичного і практичного курсів фізичного виховання.

Ключові слова: комплексна методика, форми виховної роботи, фізичне виховання.

Annotation. The complex method of organization is developed associate educational and politiko-vospitatel'nogo processes on lecture and practical employments on physical education in the institutes of higher, registration as structural-logical and technological maps of educate aspects of educational process of theoretical and practical courses of physical education.

Key words: complex method, forms of an educate work, physical education.

79. Полгар Ласло.

Методические особенности подготовки и воспитания высококвалифицированных шахматисток в условиях семьи : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Полгар Ласло ; АФВиС. – Минск, 1993. – 23 с.

Аннотация. Научно обоснована методика подготовки шахматисток экстракласса в условиях семейного воспитания.

Ключевые слова: семейное воспитание, особенности, подготовка.

Анотація. Науково обґрунтована методика підготовки шахісток екстракласу в умовах родинного виховання.

Ключові слова: родинне виховання, особливості, підготовка.

Annotation. The method of preparation of chess-players of ekstraklassa is scientifically grounded in the conditions of domestic education.

Key words: domestic education, features, preparation.

80. Попеску И. К.

Физическое воспитание и спорт в общеобразовательных школах и лицеях Социалистической Республики Румынии : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Попеску И. К. ; ГЦОЛИФК. – М., 1971. – 31 с.

Аннотація. Изучена организация и развитие физической культуры и спорта в социалистических странах. Выявлено взаимозаимствование физкультурного и спортивного объединения стран социалистического содружества.

Ключевые слова: физическое воспитание, спорт, школы, лицеи, Румыния.

Анотація. Вивчена організація і розвиток фізичної культури і спорту в соціалістичних країнах. Виявлено взаємозапозичення фізкультурного і спортивного об'єднання країн соціалістичної співдружності.

Ключові слова: фізичне виховання, спорт, школи, ліцеї, Румунія.

Annotation. Organization and development of physical culture and sport is studied in socialistic countries. The mutual borrowing of athletic and sporting association of countries of socialistic concord is exposed.

Key words: physical education, sport, schools, lyceums, Romania.

81. Прозар М. В.

Педагогичні умови покращення фізичного стану учнів 4–5 класів засобами спортивних ігор : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Прозар Микола Володимирович ; ДВНЗ „Прикарпатський національний університет імені Василя Стефаника”. – Івано-Франківськ, 2012. – 20 с.

Анотація. Уперше визначено педагогичні умови покращення фізичного стану учнів 4–5 класів на етапі початкового вивчення спортивних ігор, реалізація яких дозволяє підвищити ефективність фізичного виховання у вирішенні поставлених завдань; уперше експериментально доведена спроможність учнів 4-их класів оволодівати прийомами волейболу на рівні, визначеному програмою з фізичної культури для п'ятикласників, що дозволяє оптимізувати зміст їхнього фізичного виховання.

Ключові слова: фізичне виховання, учні 4–5 класів, спортивні ігри, фізичний стан, педагогичні умови.

Аннотация. Диссертационная работа посвящена проблеме улучшения физического состояния учащихся 4–5 классов средствами спортивных игр на этапе их начального изучения в школе. В работе определены педагогические условия улучшения указанного состояния учащихся в процессе физического воспитания, реализация которых позволяет повысить его эффективность в решении поставленных задач; установлена возможность учеников 4-х классов овладевать приемами волейбола на уровне, установленном действующей программой физической культуры для пятиклассников, что позволяет оптимизировать содержание их физического воспитания на этом этапе обучения.

Ключевые слова: физическое воспитание, ученики 4–5 классов, спортивные игры, физическое состояние, педагогические условия.

Annotation. The thesis is devoted to the problem of improving the physical condition of student's 4–5 classes of sports facilities during their initial learning in school. The purpose of the study — to determine the educational conditions of use sports to improve the condition of the said students. To achieve the goal using a set of methods: analysis, comparison, generalization, anthropometry, heart rate monitors, dynamometers, spirometers, sphygmomanometers, questionnaire, interview, observation of teaching, testing, experimentation (stating a two-step and forming), mathematics and statistics. The scientific literature found almost complete absence of effective programs to improve the physical condition of student's 4–5 classes the lessons of physical culture, whose content includes the study of a new sports game in accordance with the instructions of the existing program.

Key words: physical education, students 4–5 classes, sports, fitness and educational.

82. Прокопів Т. В.

Дидактичні засади структурування змісту гуманітарної освіти майбутніх учителів фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.09 „Теорія навчання” / Прокопів Тамара Василівна ; Волин. держ. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 2005. – 20 с.

Анотація. Визначено й обґрунтовано періодизацію еволюції гуманітарної освіти у навчальних закладах фізичного виховання і спорту України. Розкрито сутнісний зміст процесу гуманітарної підготовки та його значення для формування фахівців фізичного виховання і спорту.

Ключові слова: гуманітарна освіта, зміст, дидактичні засади, структура.

Аннотация. Определены основные тенденции, современные проблемы и перспективы развития гуманитарной подготовки специалистов физического воспитания и спорта.

Ключевые слова: гуманитарное образование, содержание, дидактические основы, структура.

Annotation. Basic tendencies, modern problems and prospects of development of humanitarian preparation of specialists of physical education and sport, are certain.

Key words: liberal education, maintenance, didactic bases, structure.

83. Путров С. Ю.

Педагогічні умови формування позитивного ставлення до фізичного виховання студентів технічного університету : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика виховання” / Путров Сергій Юрійович ; Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2008. – 23 с.

Анотація. Обґрунтовано педагогічні умови формування позитивного ставлення до фізичного виховання студентів технічного університету та відповідну педагогічну технологію формування позитивного ставлення до фізичного виховання студентів технічного університету.

Ключові слова: фізичне виховання, студенти, педагогічні умови, технічний університет.

Аннотація. Обоснованы критерии сформированности положительного отношения к физическому воспитанию студентов технического университета: критерий сформированности положительной мотивации студентов к занятиям физическим воспитанием; критерий овладения студентами теоретическими знаниями по физической культуре; критерий сформированности эмоциональных переживаний личностью студента относительно своего отношения к занятиям по физическому воспитанию; критерий сформированности умений и навыков студентов в сфере активной физкультурной деятельности, физической подготовленности.

Ключевые слова: физическое воспитание, студенты, педагогические условия, технический университет.

Annotation. The criteria of formed of positive attitude are grounded toward physical education of students of technical university: criterion of formed of positive motivation of students to employments by physical education; criterion of capture students by theoretical knowledges on a physical culture; criterion of formed of the emotional experiencing by personality of student in relation to the attitude toward employments on physical education; criterion of formed of abilities and skills of students in the field of active athletic activity, physical preparedness.

Key words: physical education, students, pedagogical terms, technical university.

84. Ради Берзо Шамма Аль Тотончи.

Социально-педагогические аспекты внеучебных занятий физической культурой и спортом с учащимися общеобразовательной школы Иракской Республики (с использованием опыта СССР) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Ради Берзо Шамма Аль Тотончи ; ГЦОЛИФК. – М., 1985. – 20 с.

Аннотація. Впервые исследовано в условиях Ирака отношение к физической культуре и спорту учащихся, их родителей и учителей общеобразовательных предметов. Изучено мнение учителей физической культуры к постановке внеучебных занятий физической культурой и спортом

в общеобразовательной школе. Проведен сравнительный анализ организации внеурочной работы в Ираке и СССР.

Ключевые слова: внеучебные занятия, учащиеся общеобразовательных школ, педагогические аспекты, организация.

Анотація. Уперше досліджено в умовах Іраку ставлення до фізичної культури і спорту учнів, їх батьків і вчителів загальноосвітніх предметів. Вивчена думка вчителів фізичної культури до проведення позакласних занять фізичною культурою і спортом в загальноосвітній школі. Проведений порівняльний аналіз організації позаурочної роботи в Іраку і СРСР.

Ключові слова: позанавчальні заняття, школярі загальноосвітніх шкіл, педагогічні аспекти, організація.

Annotation. Attitude is first investigational in the conditions of Iraq toward a physical culture and sport of student, their parents and teachers of general objects. Opinion of teachers of physical culture is studied to raising of outside educational a physical culture and sport at general school. The comparative analysis of organization of extracurricular work is conducted in Iraq and USSR.

Key words: outside educational, student general schools, pedagogical aspects, organization.

85. Романова А. В.

Воспитание нравственных качеств у учащихся 5–6 классов в процессе учебной и внеклассной работы по физической культуре и спорту : автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. В. Романова ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1966. – 18 с.

Аннотація. Изучены особенности нравственного воспитания учащихся 5–6 классов на учебных и внеклассных спортивных занятиях и соревнованиях. Разработана методика воспитания таких черт как дисциплинированность, коллективизм и трудолюбие.

Ключевые слова: нравственные качества, учащиеся, процесс учебной и внеклассной работы, физическая культура и спорт.

Анотація. Вивчені особливості етичного виховання учнів 5–6 класів на навчальних і позакласних спортивних заняттях і змаганнях. Розроблена методика виховання таких якостей як дисциплінованість, колективізм і працьовитість.

Ключові слова: етичні якості, учні, процес навчальної і позакласної роботи, фізична культура і спорт.

Annotation. The features of moral education are studied student 5–6 classes on educational and extracurricular sporting employments and competitions. The method of education of such lines as discipline, collectivism and industriousness is developed.

Key words: moral qualities, student, process of educational and extracurricular work, physical culture and sport.

86. Рубцова Н. О.

Общие и специальные дидактические принципы при развитии мануальной моторики средствами физической культуры и массажа у глубоко умственно отсталых детей-инвалидов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры”; [спец.] 13.00.03 „Специальная педагогика” / Рубцова Наталия Олеговна ; ГЦОЛИФК. – М., 1993. – 24 с.

Аннотация. Впервые показана взаимосвязь уровня развития мануальной моторики с характером освоения навыков самообслуживания и его роль как основы для овладения профессией и активизации процесса обучения.

Ключевые слова: дидактические принципы, процесс обучения, средства физической культуры, умственно отсталые дети.

Анотація. Уперше показаний взаємозв'язок рівня розвитку мануальної моторики з характером засвоєння навичок самообслуговування і його роль як основи для опанування професії і активізації процесу навчання.

Ключові слова: дидактичні принципи, процес навчання, засоби фізичної культури, розумово відсталі діти.

Annotation. Intercommunication of level of development of manual'noy motoriki with character of mastering of skills of self-service and his role as bases is first rotined for a capture and activation of teaching process a profession.

Key words: didactic principles, teaching process, facilities of physical culture, mentally backward children.

87. Ручко В. А.

Исследование возможностей осуществления воспитывающего обучения в ДЮСШ : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13734 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / В. А. Ручко ; ГЦОЛИФК. – М., 1971. – 21 с.

Аннотация. Обоснована необходимость сделать спорт воспитывающей силой, процесс тренировок превратить в воспитательный процесс, тренера – в воспитателя, идейного руководителя юных спортсменов.

Ключевые слова: воспитание, обучение, тренер, детские спортивные школы.

Анотація. Обґрунтована необхідність зробити спорт виховуючою силою, процес тренувань перетворити на виховний процес, тренера – у вихователя, ідейного керівника юних спортсменів.

Ключові слова: виховання, навчання, тренер, дитячі спортивні школи.

Annotation. A necessity to do sport educative force, process of trainings to convert into an educate process, is grounded, trainer – in an educator, ideological leader of young sportsmen.

Key words: education, teaching, trainer, child's sporting schools.

88. Сварковська Л. А.

Формування у дітей 5–6 років мотивації до занять фізичною культурою : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.08 „Дошкільна педагогіка” / Сварковська Ліна Андріївна ; Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2000. – 18 с.

Анотація. Науково обґрунтована організація та зміст педагогічного процесу, спрямованого на формування мотиваційної сфери дітей 5–6 років до занять фізичною культурою; визначено чинники, які впливають на формування мотивації до рухової діяльності; виявлено критерії оцінювання рівнів сформованості мотивації до різних форм фізичної культури у старших дошкільнят.

Ключові слова: діти, заняття фізичною культурою, мотивація, рухова діяльність.

Аннотация. Научно обоснованы организация и содержание педагогического процесса, направленного на формирование мотивации у детей 5–6 лет к занятиям физической культурой.

Ключевые слова: дети, занятия физической культурой, мотивация, двигательная активность.

Annotation. Organization and maintenance of pedagogical process is scientifically grounded, направlenого on forming of motivaciii for children 5–6 years to employments by a physical culture.

Key words: children, engaged in a physical culture, motivation, motive activity.

89. Сидорко О. Ю.

Рейтингова система педагогічного контролю навчальних досягнень студентів інституту фізичної культури : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Теорія і історія педагогіки” / Сидорко Олег Юрійович ; Прикарп. ун-т імені Василя Стефаника. – Івано-Франківськ, 1997. – 24 с.

Анотація. Виявлені та науково обґрунтовані зміст, структура, технологія рейтингового оцінювання. Розроблено методику створення та застосування рейтинг-системи для контролю навчальних досягнень студентів. Вивчено кваліметричні можливості традиційного та рейтингового оцінювання, а також можливості педагогічної інтерпретації (порівняння) результатів вимірювання знань та умінь.

Ключові слова: педагогічний контроль, студенти, рейтинг, система, технологія оцінювання.

Аннотация. Разработана методика создания и применения модульно-рейтинговой системы педагогического контроля учебных достижений студентов.

Ключевые слова: педагогический контроль, студенты, рейтинг, система, технология оценивания.

Annotation. The method of creation and application of the module-rating pedagogical checking of educational achievements of students system is developed.

Key words: pedagogical control, students, rating, system, evaluation technology.

90. Сингина Н. Ф.

Особенности педагогической подготовки тренера в системе высшего физкультурного образования : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Сингина Надежда Федоровна ; ГЦОЛИФК. – М., 1991. – 24 с.

Аннотация. Впервые теоретические обоснованы, разработаны и проверены на практике новые структура и содержание педагогической подготовки специалистов по спорту, позволяющих целенаправленно формировать у будущих тренеров предпосылки творческого профессионально-педагогического типа мышления и деятельности. Сформулированы принципы нового педагогического спецкурса, в котором обосновывается необходимость пересмотра содержания педагогики спортивной деятельности.

Ключевые слова: педагогическая подготовка, тренер, система высшего физкультурного образования.

Анотація. Уперше теоретичні обґрунтовані, розроблені і перевірені на практиці нова структура і зміст педагогічної підготовки фахівців зі спорту, що дозволяють цілеспрямовано формувати у майбутніх тренерів передумови творчого професійно-педагогічного типу мислення і діяльності. Сформульовані принципи нового педагогічного спецкурсу, в якому обґрунтована необхідність перегляду змісту педагогіки спортивної діяльності.

Ключові слова: педагогічна підготовка, тренер, система вищої фізкультурної освіти.

Annotation. The theoretical are grounded first, developed and tested in practice new structure and maintenance of pedagogical preparation of specialists on sport, allowing purposefully to form pre-conditions of creative professional-pedagogical type of thought and activity for future trainers. Principles of the new pedagogical special course the necessity of revision of maintenance of pedagogics of sporting activity is grounded in which are formulated.

Key words: pedagogical preparation, trainer, system of higher athletic education.

91. Синявська А. М.

Становлення та розвиток комерційної освіти в Західній Україні (XIX ст.) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Синявська Алла Михайлівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 19 с.

Анотація. Уперше цілісно проаналізовано процес становлення та розвитку комерційного шкільництва на західноукраїнських землях у XIX ст.; визначено основні етапи та з'ясовано тенденції розвитку комерційної освіти;

розроблено класифікацію комерційних навчальних закладів у Західній Україні.

Ключові слова: комерційна (торгова) освіта, комерційні навчальні заклади, доповнюючі школи, середні торгові школи, торгові академії, Західна Україна.

Аннотація. В дисертації раскрыта история развития коммерческого образования в Западной Украине XIX ст.; охарактеризована степень исследованности данной темы в педагогической науке; проанализировано влияние общественно-политических и экономических факторов на развитие как общего, так и коммерческого образования; определены предпосылки становления коммерческого образования; раскрыты особенности функционирования учебных заведений торговли; исследованы содержание и формы организации коммерческого образования на западноукраинских землях; установлено существование женских заведений обучения торговли в исследуемый период, осуществлен анализ их учебных планов в сравнении с зарубежными школами коммерции; выяснены особенности правового обеспечения коммерческого образования; определена роль культурно-образовательных обществ в распространении коммерческих знаний.

Ключевые слова: коммерческое (торговое) образование, коммерческие учебные заведения, дополняющие школы, средние торговые школы, торговые академии, Западная Украина.

Annotation. The dissertation deals with the history of commercial education becoming and development process in Western Ukraine in the XIX century. The period of the XIX c is important enough for Ukrainian lands but insufficiently investigated as for the history of the commercial education in Western Ukraine. We considered the commercial education becoming process in the context of political, economic and social events which took place in the XIX century. We studied and analyzed numerous archive documents, historical, pedagogical and methodological materials, reports of various institutions, as well as scientific researches which highlight the selected question. The extent of the chosen theme scientific investigation in the educational theory is characterized in this paper. The influence of social, political and economic factors on the education development including commercial has been analyzed. On the basis of various materials we proved that favorable geographical location of Western Ukrainian cities on the crossroads of important transit trade-ways between the East and the West stipulated local population employment in the field of trade since the Medieval times.

Key words: commercial (trade) education, educational establishments of commerce, complementary schools, secondary trade schools, trade academies, Western Ukraine.

92. Скалій Т. В.

Педагогічний контроль розвитку координаційних здібностей дітей і підлітків : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02

„Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Скалій Тетяна Валеріївна ; Харків. держ. акад. фіз. культури. – Х., 2006. – 22 с.

Анотація. Уперше розроблена технологія деяких тестових методик для оцінки рівня розвитку різних видів координаційних здібностей у дітей в віці 7–17 років. Уперше визначена надійність запропонованих тестів для оцінки розвитку здібностей до диференціації просторово-часових і динамічних параметрів рухів, координованості рухів і орієнтації в просторі дітей і підлітків. Уперше визначені вікові нормативи оцінки для запропонованих тестів за п’яти-, семи-, дев’яти- і дванадцятибальними шкалами для дітей у віці 7–17 років.

Ключові слова: педагогічний контроль, діти, підлітки, тести, координаційні здібності.

Аннотация. Впервые разработана технология некоторых тестовых методик для оценки уровня развития разных видов координационных способностей у детей в возрасте 7–17 лет.

Ключевые слова: педагогический контроль, дети, подростки, тесты, координационные способности.

Annotation. Technology of some test methods is first developed for the estimation of level of development of different types of co-ordinating capabilities for children in age 7–17 years.

Key words: pedagogical control, children, teenagers, tests, co-ordinating capabilities.

93. Скворцов А. Е.

Формирование педагогических знаний, навыков и умений по физической подготовке и спорту у курсантов военных училищ : автореф. дис. ... канд. пед. наук / А. Е. Скворцов ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1964. – 15 с.

Аннотация. Определены объем и содержание педагогических знаний, навыков и умений по физической подготовке и спорту для курсантов военных училищ. Исследованы некоторые специфические особенности формирования педагогических навыков и умений по физической подготовке и спорту у курсантов военных училищ. Обоснована организация, содержание и методика формирования педагогических знаний, навыков и умений, разработаны предложения по совершенствованию организации методической подготовки курсантов военных училищ по физической культуре и спорту.

Ключевые слова: педагогические знания, навыки, умения, физическая подготовка, курсанты.

Анотація. Визначені обсяг і зміст педагогічних знань, навичок і умінь з фізичної підготовки і спорту для курсантів військових училищ. Досліджені деякі специфічні особливості формування педагогічних навичок і умінь з фізичної підготовки та спорту курсантів військових училищ. Обґрунтована організація, зміст і методика формування педагогічних знань, навичок і умінь, розроблені пропозиції з вдосконалення організації методичної підготовки курсантів військових училищ з фізичної культури та спорту.

Ключові слова: педагогічні знання, навички, уміння, фізична підготовка, курсанти.

Annotation. A volume and maintenance of pedagogical knowledges is certain, skills and abilities on physical preparation and sport for the students of soldiery schools. Some specific features of forming of pedagogical skills and abilities are investigational on physical preparation and sport for the students of soldiery schools. Organization, maintenance and method of forming of pedagogical knowledges, is grounded, skills and abilities, developed suggestion on perfection of organization of methodical preparation of students of soldiery schools on a physical culture and sport.

Key words: pedagogical knowledges, skills, abilities, physical preparation, students.

94. Скобликов В. И.

Исследование влияния педагогических установок на спортивно-технический результат (на примере прыжков в длину) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Скобликов Валентин Иванович ; ГОЛИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1973. – 19 с.

Аннотация. Изучено влияние различных установок на эффективность прыжков. Выявлена роль внимания в реализации прыгунами различных установок. Установлено влияние скоростно-силовых качеств прыгунов на эффективность прыжка при различных установках.

Ключевые слова: педагогические установки, исследование влияния, скоростные, силовые качества прыгунов.

Анотація. Вивчений вплив різних установок на ефективність стрибків. Виявлена роль уваги в реалізації стрибуними різних установок. Встановлений вплив швидко-силових якостей стрибунів на ефективність стрибка при різних установках.

Ключові слова: педагогічні установки, дослідження впливу, швидкісні, силові якості стрибунів.

Annotation. Influence of the different settings is studied on efficiency of jumps. The role of attention is exposed in realization of the different settings jumpers. Influence of speed-power qualities of jumpers is set on efficiency of jump at the different settings.

Key words: pedagogical settings, research of influence, speed, power qualities of jumpers.

95. Смужаница В. И.

Основы организационно-методической работы сельской опорной школы : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Теория и история педагогики” / Смужаница Василий Иванович ; НИИ педагогики УССР. – К., 1973. – 30 с.

Аннотація. Научно обоснованы принципы создания опорных школ, конкретных задач, методов и форм их деятельности. Определены пути координации классной и внеклассной работы по краеведению.

Ключевые слова: сельская опорная школа, задачи, методы, формы деятельности.

Анотація. Науково обґрунтовані принципи створення опорних шкіл, конкретних завдань, методів і форм їх діяльності. Визначені дороги координації класної і позакласної роботи по краєзнавству.

Ключові слова: сільська опорна школа, задачі, методи, форми діяльності.

Annotation. Principles of creation of supporting schools, concrete tasks, methods and forms of their activity are scientifically grounded. The ways of coordination of class and extracurricular work are certain on the study of a particular region.

Key words: rural supporting school, tasks, methods, forms of activity.

96. Снастин Э. М.

Эффективность физического воспитания студентов подготовительного отделения в зависимости от соотношения материала учебной программы : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Снастин Эдуард Михайлович ; КГИФК. – К., 1982. – 24 с.

Аннотація. Впервые разработана классификация распространенных в практике форм организации учебного процесса по физическому воспитанию студентов подготовительного отделения; дана сравнительная характеристика эффективности подготовки студентов при последовательном и параллельном сочетании материала учебной программы; обоснована новая форма организации учебной работы, сочетающая материал одного из видов спорта с дополнительным объемом физических упражнений.

Ключевые слова: учебная программа, подготовительное отделение, процесс физического воспитания, подготовка студентов.

Анотація. Уперше розроблена класифікація поширених на практиці форм організації навчального процесу з фізичного виховання студентів підготовчого відділення; представлена порівняльна характеристика ефективності підготовки студентів при послідовному і паралельному поєднанні матеріалу навчальної програми; обґрунтована нова форма організації навчальної роботи, що поєднує матеріал один з видів спорту з додатковим обсягом фізичних вправ.

Ключові слова: навчальна програма, підготовче відділення, процес фізичного виховання, підготовка студентів.

Annotation. Classification of widespread in practice forms of organization of educational process is first developed on physical education of students of preparatory separation; comparative description of efficiency of preparation of students is given at successive and parallel combination of material of on-line

tutorial; the new form of organization of educational work, combining one material of types of sport with the additional volume of physical exercises, is grounded.

Key words: on-line tutorial, preparatory separation, process of physical education, preparation of students.

97. Старшинов В. И.

Исследование нравственного долга и ответственности спортсменов : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Старшинов Вячеслав Иванович ; ГЦОЛИФК. – М., 1975. – 28 с.

Аннотация. Выявлены мотивы занятий спортом и уровень развития долга и ответственности у советских спортсменов в зависимости от их социального положения и спортивной квалификации. Исследована факторная структура чувства долга и ответственности советских спортсменов.

Ключевые слова: нравственность, долг, ответственность, спортсмены.

Анотація. Виявлені мотиви занять спортом і рівень розвитку обов'язку і відповідальності у радянських спортсменів залежно від їх соціального стану і спортивної кваліфікації. Досліджена факторна структура почуття обов'язку і відповідальності радянських спортсменів.

Ключові слова: мораль, обов'язок, відповідальність, спортсмени.

Annotation. Reasons of employments are exposed by sport and level of development of debt and responsibility for soviet sportsmen depending on their social positions and sporting qualification. The factor structure of call of duty and responsibility of soviet sportsmen is investigational.

Key words: morality, debt, responsibility, sportsmen.

98. Стрельцов В. А.

Педагогические основы подготовки и руководства деятельностью общественных физкультурных кадров в коллективах физкультуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Стрельцов Владимир Антонович ; ВНИИФК. – М., 1983. – 23 с.

Аннотация. Изучены структура и динамика численности общественных физкультурных кадров, содержание и организация работы с общественниками в коллективах физкультуры, мотивы общественной деятельности. Разработаны педагогические основы подготовки и руководства деятельностью основных категорий физкультурного актива в низовых звеньях физкультурного движения.

Ключевые слова: педагогические основы, подготовка, кадры, коллектив физической культуры.

Анотація. Вивчені структура і динаміка чисельності громадських фізкультурних кадрів, зміст і організація роботи з громадськими діячами в колективах фізкультури, мотиви суспільної діяльності. Розроблені

педагогічні основи підготовки і керівництва діяльністю основних категорій фізкультурного активу в первинних ланках фізкультурного руху.

Ключові слова: педагогічні основи, підготовка, кадри, колектив фізичної культури.

Annotation. A structure and dynamics of quantity of public athletic shots, maintenance and organization of work, is studied with public men in the collectives of physical education, reasons of public activity. Pedagogical bases of preparation and managing activity of basic categories of athletic asset are developed in the basilar links of athletic motion.

Key words: pedagogical bases, preparation, shots, collective of physical culture.

99. Стрельцов В. А.

Педагогические основы подготовки и руководства деятельностью общественных физкультурных кадров в коллективах физкультуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Стрельцов Владимир Антонович ; ВНИИФК. – М., 1984. – 23 с.

Аннотация. Выявлены структура и содержание деятельности общественных физкультурных кадров в коллективах физкультуры. Разработаны педагогические основы подготовки и руководства деятельностью основных категорий физкультурного актива в низовых звеньях физкультурного движения. Определены пути совершенствования подготовки общественных физкультурных кадров и методы педагогического руководства их деятельностью.

Ключевые слова: педагогические основы, подготовка, кадры, коллектив физической культуры.

Анотація. Виявлені структура і зміст діяльності громадських фізкультурних кадрів в колективах фізкультури. Розроблені педагогічні основи підготовки і керівництва діяльністю основних категорій фізкультурного активу в первинних ланках фізкультурного руху. Визначені шляхи удосконалення підготовки громадських фізкультурних кадрів і методи педагогічного керівництва за їх діяльністю.

Ключові слова: педагогічні основи, підготовка, кадри, колектив фізичної культури.

Annotation. A structure and maintenance of activity of public athletic shots is exposed in the collectives of physical education. Pedagogical bases of preparation and managing activity of basic categories of athletic asset are developed in the basilar links of athletic motion. The ways of perfection of training of public athletic personnels and methods of the pedagogical managing their activity are certain.

Key words: pedagogical bases, preparation, shots, collective of physical culture.

100. Сумарукова Н. М.

Критерии и способы воспитательной работы в СДЮШОР : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Сумарукова Надежда Матвеевна ; Моск. обл. гос. ин-т физ. культуры. – М., 1988. – 14 с.

Аннотация. Применена общепедагогическая концепция оптимизации к процессу воспитания юных спортсменов в условиях СДЮШОР на основе использования критериев, связанных с гностическо-диагностической деятельностью тренера при руководстве коллективом юных спортсменов.

Ключевые слова: воспитательная работа, тренер, детские спортивные школы, коллектив.

Анотація. Застосована загальнопедагогічна концепція оптимізації процесу виховання юних спортсменів в умовах СДЮШОР на основі використання критеріїв, пов'язаних з гностично-діагностичною діяльністю тренера у процесі керівництва колективом юних спортсменів.

Ключові слова: виховна робота, тренер, дитячі спортивні школи, колектив.

Annotation. General pedagogical conception of optimization is applied to the process of education of young sportsmen in the conditions of sporting child's youth schools of olympic reserve on the basis of the use of criteria, related to gnostic-diagnostic activity of trainer at managing the collective of young sportsmen.

Key words: educate work, trainer, child's sporting schools, collective.

101. Сурмяк Ю. Р.

Взаємодія вищих професійних училищ та органів внутрішніх справ у правовому вихованні учнів : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.07 „Теорія і методика виховання” / Сурмяк Юрій Романович ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше обґрунтовано і розроблено модель системної взаємодії вищого професійного училища та органів внутрішніх справ у правовому вихованні учнів, яка визначає механізм спільної правовиховної діяльності педагогічного персоналу ВПУ і працівників міліції територіального органу внутрішніх справ, конкретизує суб'єктів правовиховного та профілактичного впливу, зміст правової просвіти учнів, довіри до органів внутрішніх справ, інтересу до професії працівника міліції тощо.

Ключові слова: вищі професійні училища, правове виховання, учні.

Аннотация. Исследованы организационные, правовые и концептуальные основания взаимодействия профессионально-технических учебных заведений и органов внутренних дел в правовом воспитании учащихся. Показаны типические изъяны правового образования и воспитания учащихся ПТУЗ, которые ведут к правовому нигилизму и правовому цинизму в среде молодых людей. Определены тенденции

развития молодежной преступности, показана роль и особенности профилактической деятельности ОВД в правовом воспитании.

Ключевые слова: высшие профессиональные училища, правовое воспитание, учащиеся.

Annotation. The organizational, legal and conceptual grounds of cooperation of professional technical educational establishments and organs of internal affairs are investigational in legal education of student. The typical defects of legal education and educations of student professional technical educational establishments, which conduce to legal nihilizm and legal cynicism in the environment of young people, are rotined. Progress of youth criminality trends are certain, a role and features of prophylactic activity of organs of internal affairs is rotined in legal education.

Key words: higher professional schools, legal education, student.

102. Сусикова Т. С.

Социально-педагогические аспекты выбора учащимися специализированных классов профессии в сфере физической культуры и спорта : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Сусикова Татьяна Степановна ; ВНИИФК. – М., 1990. – 25 с.

Аннотация. Впервые рассматриваются вопросы соответствия подготовки учащихся специализированных классов общеобразовательных школ к деятельности в области физической культуры, ее дальнейшего развития средствами профессионально-педагогической практики.

Ключевые слова: специализированные классы, профессия, сфера физической культуры и спорта.

Анотація. Уперше розглядаються питання відповідності підготовки учнів спеціалізованих класів загальноосвітніх шкіл до діяльності у сфері фізичної культури, її подальшого розвитку засобами професійно-педагогічної практики.

Ключові слова: спеціалізовані класи, професія, сфера фізичної культури і спорту.

Annotation. The questions of accordance of preparation of the student specialized classes of general schools are first examined to activity in area of physical culture, its further development of professional-pedagogical practice facilities.

Key words: specialized classes, profession, sphere of physical culture and sport.

103. Тимохин Б. И.

Формирование гуманистических взглядов учащихся старших классов в процессе учебной и внеклассной работы по литературе : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 730 „Теория педагогики” / Б. И. Тимохи ; КГПИ. – К., 1969. – 22 с.

Аннотація. Показаны возможности и определена система работы по формированию гуманистических взглядов учащихся на уроках и во внеклассных занятиях по литературе.

Ключевые слова: гуманистические взгляды, учащиеся старших классов, литература.

Анотація. Показані можливості і визначена система роботи з формування гуманістичних поглядів учнів на уроках і в позакласних заняттях з літератури.

Ключові слова: гуманістичні погляди, учні старших класів, література.

Annotation. Possibilities are rotined and the system of work is certain on forming of humanism looks student on lessons and in extracurricular employments on literature.

Key words: humanism looks, student senior classes, literature.

104. Ткаченко И. И.

Педагогические предпосылки формирования профессиональной направленности, личности учителя физической культуры (на материале педагогической практики в школе) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Ткаченко Ираида Ивановна ; КГИФК. – К., 1990. – 23 с.

Аннотація. Впервые даются теоретические обобщения по проблеме формирования профессиональной направленности личности учителя физической культуры при прохождении педагогической практики в школе с использованием специализированных теоретических знаний и практического закрепления всех основных проявлений педагогических умений и навыков. Впервые вводится система практической реализации усвоенных педагогических умений и навыков студентами института физической культуры с учетом вида их спортивной специализации.

Ключевые слова: профессиональная направленность, личность учителя физической культуры, педагогическая практика.

Анотація. Уперше теоретично узагальнена проблема формування професійної спрямованості особистості вчителя фізичної культури під час проходження педагогічної практики в школі з використанням спеціалізованих теоретичних знань і практичного застосування всіх основних проявів педагогічних умінь і навичок. Уперше вводиться система практичної реалізації засвоєних педагогічних умінь і навичок студентами інституту фізичної культури з урахуванням виду їх спортивної спеціалізації.

Ключові слова: професійна спрямованість, особистість вчителя фізичної культури, педагогічна практика.

Annotation. Theoretical generalizations are first given on issue of forming of professional orientation personality of teacher of physical culture at passing of pedagogical practice at school with the use of the specialized theoretical knowledges and practical fixing of all basic displays of pedagogical abilities and skills. The system of practical realization of the mastered pedagogical abilities and

skills is first entered by the students of institute of physical culture taking into account the type of their sporting specialization.

Key words: professional orientation, personality of teacher of physical culture, pedagogical practice.

105. Ткачук Т. В.

Дидактичні засади розвитку економічних знань вчителя в системі післядипломної педагогічної освіти : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.09 „Теорія навчання” / Ткачук Тетяна Володимирівна ; Волин. держ. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 2005. – 19 с.

Анотація. Дослідження полягає в поглибленні та конкретизації теоретичних положень про розвиток економічних знань учителів у системі післядипломної освіти; обґрунтуванні сутності понять „економічні знання”, „економічна свідомість”, „економічний світогляд”, „економічні переконання”, які є результатом новоутворень особистості вчителя, що виникають у ході інтеріоризації соціальних вимог; створенні дидактичної системи процесу формування та розвитку економічних знань учителів у системі післядипломної освіти.

Ключові слова: вчитель, післядипломна освіта, економічні знання, процес формування.

Аннотация. Конкретизированы теоретические положения о развитии экономических знаний учителей в системе последипломного образования.

Ключевые слова: учитель, последипломное образование, экономические знания, процесс формирования.

Annotation. Theoretical positions are specified about development of economic knowledges of teachers in the system of poslediplomnogo education.

Key words: teacher, education after a diploma, economic knowledges, forming process.

106. Торопов Л. В.

Исследование методики применения спортивных фильмов в воспитательной работе с подростками во внеучебное время : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Торопов Леонид Васильевич ; ГЦОЛИФК. – Л., 1978. – 23 с.

Аннотация. Впервые экспериментальным путем исследовано влияние кинофильмов о спорте разнообразных жанров на нравственное и эстетическое развитие подростков при различных условиях их использования. Получены данные об отношении подростков к спортивным кинофильмам, о восприятии ими произведений киноискусства, о характере зрительских реакций, показывающих эмоциональное отношение к отражению спортивной жизни на экране, о динамике их представлений и понятий, об этических и эстетических сторонах спорта.

Ключевые слова: воспитательная работа, подростки, роль спорта, кинофильмы.

Анотація. Уперше експериментально досліджений вплив кінофільмів про спорт різних жанрів на етичний і естетичний розвиток підлітків за різних умов їх використання.

Ключові слова: виховна робота, підлітки, роль спорту, кінофільми.

Annotation. First experimental a way influence of movies is investigational about sport of various genres on moral and aesthetic development of teenagers at the different terms of their use. Information is got about attitude of teenagers toward sporting movies, about perception by them works of cinematographic art, about character of audience reactions, showing emotional attitude toward the reflection of sporting life on the screen, about the dynamics of their presentations and concepts, about the ethics and aesthetic sides of sport.

Key words: educate work, teenagers, sport role, movies.

107. Турчик І. Х.

Фізичне виховання і спорт у шкільній освіті Англії : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Турчик Ірина Хосенівна ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2005. – 19 с.

Анотація. Уперше здійснено аналіз сучасного стану фізичного виховання та спорту у шкільній освіті Англії; розкрито принципи, провідні тенденції та специфіку викладання предмету „Фізкультурна освіта” у школах Англії.

Ключові слова: фізичне виховання, шкільна освіта, Англія.

Аннотація. Впервые осуществлен анализ современного состояния физического воспитания и спорта в школьном образовании Англии.

Ключевые слова: физическое воспитание, школьное образование, Англия.

Annotation. The analysis of the modern state of physical education and sport is first carried out in school education of England.

Key words: physical education, school education, England.

108. Тхилава Т. Е.

Активные методы обучения в институтах физической культуры (на примере преподавания курса анатомии и спортивной морфологии) : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры”; [спец.] 13.00.02 „Методика преподавания” / Тхилава Тамара Ефимовна ; ГГИФК. – Тбилиси, 1991. – 24 с.

Аннотація. Обоснована активизация самостоятельной познавательной деятельности студентов института физической культуры путем усовершенствования проведения лабораторных занятий с сочетанием традиционных и нетрадиционных методик в комплексе (на примере проведения лабораторных занятий по курсу анатомии и спортивной морфологии).

Ключевые слова: активные методы обучения, студенты, знания, познавательная деятельность, курс анатомии.

Анотація. Обґрунтована активізація самостійної пізнавальної діяльності студентів інституту фізичної культури шляхом удосконалення проведення лабораторних занять з поєднанням традиційних і нетрадиційних методик в комплексі (на прикладі проведення лабораторних занять з курсу анатомії і спортивної морфології).

Ключові слова: активні методи навчання, студенти, знання, пізнавальна діяльність, курс анатомії.

Annotation. Activation of independent cognitive activity of students of institute of physical culture is grounded by the improvement of leadthrough of the laboratory reading with combination of traditional and untraditional methods in a complex (on the example of leadthrough of laboratory employments to on-course anatomy and sporting morphology).

Key words: active methods of teaching, students, knowledges, cognitive activity, course of anatomy.

109. Уркия Монтано Педро Альберто.

Социально-педагогические аспекты физкультурно-спортивной активности взрослого населения республики Куба : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физической культуры)” / Уркия Монтано Педро Альберто ; ГЦОЛИФК. – М., 1983. – 24 с.

Анотація. Впервые изучены социально-педагогические характеристики отношения людей к физической культуре и спорту. Определены основные компоненты структуры мотивов вовлеченности (или невовлеченности) в физкультурно-спортивную деятельность. Установлены направление и специфика структуры физкультурных и спортивных интересов людей. Выделены социальные типы трудящихся на основе форм проведения досуга, а также на основе мотивов невовлеченности в физическую культуру и спорт.

Ключевые слова: педагогическое обучение, спортивная активность, мотив, основные компоненты, интерес.

Анотація. Уперше вивчені соціально-педагогічні характеристики ставлення людей до фізичної культури і спорту. Визначені основні компоненти структури мотивів залучення (або незалучення) у фізкультурно-спортивну діяльність. Встановлені напрям і специфіка структури фізкультурних і спортивних інтересів людей. Виокремлені соціальні типи населення на основі форм проведення дозвілля, а також на основі мотивів незалучення до фізичної культури і спорту.

Ключові слова: педагогічне навчання, спортивна активність, мотив, основні компоненти, інтерес.

Annotation. Social-pedagogical descriptions of relation of people are first studied to the physical culture and sport. Basic komponenty of structure of reasons of engaged (or to uninvolved) is certain in athletic-sporting activity. Direction and

specific of structure of athletic and sporting interests of people is set. The social types of worker on the basis of forms of leadthrough of leisure are selected, and also on the basis of reasons of unengaged in a physical culture and sport.

Key words: pedagogical teaching, sporting activity, reason, basic komponenty, interest.

110. Фейсал Ясин Шати.

Пути формирования профессионально-педагогических умений у студентов институтов физической культуры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физической культуры)” / Фейсал Ясин Шати ; ГЦОЛИФК. – М., 1981. – 24 с.

Аннотация. Выявлено влияние педагогической практики на формирование умений студента; прослежен процесс формирования профессионально-педагогических умений в условиях Ирака, используемый в СССР.

Ключевые слова: педагогические умения, формирование умений, практика, студент.

Анотація. Виявлений вплив педагогічної практики на формування умінь студента; прослідкований процес формування професійно-педагогічних умінь в умовах Іраку, що використовується в СРСР.

Ключові слова: педагогічні уміння, формування умінь, практика, студент.

Annotation. Influence of pedagogical practice is exposed on forming of abilities of student; the process of forming of professional-pedagogical abilities is traced in the conditions of Iraq, in-use in the USSR.

Key words: pedagogical abilities, forming of abilities, practice, student.

111. Фризен В. Э.

Исследование некоторых вопросов совершенствования трудовой деятельности преподавателей физического воспитания : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Фризен Владимир Эдуардович ; ГЦОЛИФК. – М., 1974. – 19 с.

Аннотация. Выявлены имеющиеся резервы повышения эффективности учебно-тренировочного процесса.

Ключевые слова: учебный процесс, тренировка, эффективность, трудовая деятельность преподавателя.

Анотація. Виявлені резерви підвищення ефективності навчально-тренувального процесу.

Ключові слова: навчальний процес, тренування, ефективність, трудова діяльність викладача.

Annotation. Present backlogs of increase of efficiency of uchebno-trenirovochnogo process are exposed.

Key words: educational process, training, efficiency, labour activity of teacher.

112. Хазиахметова М. С.

Особенности методики физического воспитания дошкольников, проживающих в условиях жаркого климата : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Хазиахметова Мунира Салиховна ; ВНИИФК. – М., 1990. – 21 с.

Аннотация. Определены таблицы оценки физической подготовленности детей дошкольного возраста, проживающих на территории Ферганской долины; показатели, характеризующие уровень школьной зрелости детей 5–6 лет. Обоснована методика физического воспитания дошкольников, проживающих в условиях жаркого климата.

Ключевые слова: физическое воспитание, дошкольники, уровень школьной зрелости, подготовленность.

Анотація. Визначені таблиці оцінки фізичної підготовленості дітей дошкільного віку, що проживають на території Ферганської долини; показники, що характеризують рівень шкільної зрілості дітей 5–6 років. Обґрунтована методика фізичного виховання дошкільників, що проживають в умовах жаркого клімату.

Ключові слова: фізичне виховання, дошкільники, рівень шкільної зрілості, підготовленість.

Annotation. The tables of estimation of physical preparedness of children of preschool age, resident on territory of the Ferganskoy valley are certain; indexes, characterizing the level of school maturity of children 5–6 years. The method of physical education of under-fives, resident in the conditions of hot climate is grounded.

Key words: physical education, under-fives, level of school maturity, preparedness.

113. Халеди Исам Сами.

Теоретико-методические основы единства физического и нравственного воспитания школьников в практике реформы советской общеобразовательной школы : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Халеди Исам Сами ; ГЦОЛИФК. – М., 1986. – 18 с.

Аннотация. Получены теоретические выводы, позволяющие наметить ряд нравственно-воспитательных воздействий на школьников благодаря целенаправленному педагогическому использованию средств физической культуры и спорта. Показана возможность эффективного использования физкультурно-спортивной деятельности школьников для их идейно-нравственного воспитания.

Ключевые слова: физическое, нравственное воспитание, школьники.

Анотація. Отримані теоретичні висновки, що дозволяють запровадити етично-виховні дії на школярів завдяки цілеспрямованому педагогічному використанню засобів фізичної культури і спорту. Показана можливість ефективного використання фізкультурно-спортивної діяльності школярів для їх ідейно-етичного виховання.

Ключові слова: фізичне, етичне виховання, школярі.

Annotation. Theoretical conclusions, allowing to set the row of a moral-educate affecting schoolboys due to the purposeful pedagogical use of facilities of physical culture and sport, are got. Possibility of the effective use of athletic-sporting activity of schoolboys is rotined for their ideological-moral education.

Key words: physical, moral education, schoolboys.

114. Хало З. П.

Інтелектуальний розвиток дитини у системі дошкільного виховання Німеччини : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Загальна педагогіка та історія педагогіки” / Хало Зоряна Петрівна ; Дрогоб. держ. пед. ун-т імені Івана Франка. – Дрогобич, 2009. – 20 с.

Анотація. Уперше цілісно проаналізовано зміст та сутність інтелектуального розвитку дитини-дошкільника в системі німецького дошкілля; систематизовано, узагальнено особливості функціонування дошкільних закладів у Німеччині та визначено місце інтелектуального складника в їхньому змісті освіти. Досліджено внесок видатних вітчизняних і зарубіжних вчених у розвиток ідеї розумового виховання дитини-дошкільника. Обґрунтовано положення про інтелектуальний розвиток дитини-дошкільника як важливу складову процесу становлення і соціалізації особистості та його зв'язок з іншими напрямками розвитку й виховання дитини. Уведено в науковий обіг невідомі та маловідомі факти, джерела і документи, опрацьовано велику кількість іншомовних джерел. Визначено можливості творчого застосування досвіду дошкільних закладів Німеччини в системі інтелектуального розвитку дитини-дошкільника в Україні.

Ключові слова: дошкільне виховання, розвиток дитини, інтелект, Німеччина.

Анотація. В исследовании освещены теоретические и практические принципы организации интеллектуального развития ребенка; проанализированы факторы интеллектуального развития; определена роль воспитателей дошкольных учреждений в реализации заданий интеллектуального развития личности.

Ключевые слова: дошкольное воспитание, развитие ребенка, интеллект, Германия.

Annotation. Theoretical and practical principles of organization of intellectual development of child are lighted up in research; the factors of intellectual development are analysed; the role of educators of preschool establishments is certain in realization of tasks of intellectual development personality.

Key words: preschool education, development of child, intellect, Germany.

115. Ханзерук Л. О.

Формування досвіду спілкування у дошкільників з церебральним паралічем : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.03 „Корекційна педагогіка” / Ханзерук Ліля Олексіївна ; Ін-т дефектології АПН України. – К., 2001. – 20 с.

Анотація. Розроблено концепцію психотерапевтичного зорієнтованого спілкування як засобу корекції уявлень про власні можливості дошкільників з церебральним паралічем на основі вивчення літературних даних про досвід спілкування як чинник розвитку самопізнання дитини. З'ясовано специфіку стійких порушень уявлень про власні можливості дітей цієї категорії, зумовлених типовою ситуацією їх спілкування. Експериментально підтверджено необхідність розробки корекційно спрямованого змісту комунікативної діяльності з метою їх попередження та подолання.

Ключові слова: дошкільнята, церебральний параліч, досвід спілкування, розвиток, комунікативна діяльність.

Аннотация. Разработана концепция психотерапевтического ориентированного общения как способа коррекции представлений о собственных возможностях дошкольников с церебральным параличем.

Ключевые слова: дошкольники, церебральный паралич, опыт общения, развитие, коммуникативная деятельность.

Annotation. Conception of the psychotherapy oriented intercourse is developed as a method of correction of pictures of own possibilities of under-fives with cerebral paralichem.

Key words: under-fives, cerebral paralysis, experience of intercourse, development, communicative activity.

116. Харченко Л. Л.

Теоретико-методичні аспекти застосування ігрового методу фізичного виховання у розвитку психомоторики розумово відсталих дітей молодшого шкільного віку : автореф. дис. ... канд. наук з фіз.виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Харченко Людмила Леонідівна ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2004. – 21 с.

Анотація. Уперше розроблено систему оцінки психомоторики дітей молодшого шкільного віку з легкою формою розумової відсталості. Уперше в систему визначення рівня розвитку психомоторики дітей молодшого шкільного віку з легкою формою розумової відсталості інтегровані психологічні тести. Уперше шляхом факторного аналізу виявлено структуру психомоторики дітей молодшого шкільного віку з легкою формою розумової відсталості. Уперше розроблено науково обґрунтовану програму для дітей молодшого шкільного віку з легкою формою розумової відсталості з переважним застосуванням ігрового методу, спрямованого на вирішення завдань програми з фізичного виховання для допоміжних шкіл.

Ключові слова: фізичне виховання, розумово відсталі діти, ігровий метод, допоміжна школа.

Аннотация. Впервые разработана научно обоснованная программа для детей младшего школьного возраста с легкой формой умственной отсталости с преимущественным использованием игрового метода, направленного на решение задач программы по физическому воспитанию для вспомогательной школы.

Ключевые слова: физическое воспитание, умственно отсталые дети, игровой метод, вспомогательная школа.

Annotation. The scientifically grounded program is first developed for the children of midchildhood with the easy form of mental backwardness with the primary use of playing method, directed on the decision of program tasks on physical education for auxiliary school.

Key words: physical education, mentally backward children, playing method, auxiliary school.

117. Хожемпо С. В.

Методы предупреждения отклоняющегося поведения в процессе занятий спортом : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Хожемпо Сергей Владиславович ; БГИФК. – Минск, 1989. – 24 с.

Аннотация. На контингенте спортсменов исследована проблема отклоняющегося поведения в специфических условиях спортивного коллектива. Рассмотрены буржуазные теории агрессивного поведения в спорте. Проанализированы основные детерминанты и раскрыты особенности их воздействия на формирование негативных проявлений поведения.

Ключевые слова: негативные проявления поведения, особенности, занятия спортом.

Анотація. На контингенті спортсменів досліджена проблема негативної поведінки в специфічних умовах спортивного колективу. Розглянуті буржуазні теорії агресивної поведінки в спорті. Проаналізовані основні детермінанти і розкриті особливості їх дії на формування негативних проявів поведінки.

Ключові слова: негативні прояви поведінки, особливості, заняття спортом.

Annotation. On the contingent of sportsmen the problem of abluent conduct is investigational in the specific terms of sporting collective. The bourgeois theories of aggressive conduct are considered in sport. Basic determinanty is analysed and the features of their affecting are exposed forming of negative displays of conduct.

Key words: negative displays of conduct, feature, going in for sports.

118. Христинин В. И.

Содержание и методика работы на спортивном отделении гимнастики в высшей школе : автореф. дис. ... канд. пед. наук / В. И. Христинин ; ГДОИФК им. П. Ф. Лесгафта. – Л., 1960. – 20 с.

Аннотация. Определены принципы комплектования отделения по спортивной гимнастике; планирования работы отделения гимнастики применительно к условиям высшей школы; содержание и объем учебного материала по учебно-тренировочным годам и периодам.

Ключевые слова: высшая школа, спортивное отделение гимнастики, методика работы.

Анотація. Визначені принципи комплектування відділення зі спортивної гімнастики; планування роботи відділення гімнастики стосовно умов вищої школи; зміст і обсяг навчального матеріалу по навчально-тренувальним рокам і періодам.

Ключові слова: вища школа, спортивне відділення гімнастики, методика роботи.

Annotation. Principles of completing of separation are certain on a sporting gymnastics; planning of work of separation of gymnastics as it applies to the terms of higher school; table of contents and volume of educational material on uchebno-trenirovochnym years and periods.

Key words: higher school, sporting separation of gymnastics, method of work.

119. Цюпак Ю. Ю.

Педагогічні аспекти формування здорового способу життя у молодших школярів, які проживають в зоні підвищеної радіоактивності : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Цюпак Юрій Юрійович ; Волин. держ. ун-т імені Лесі Українки. – Луцьк, 2000. – 19 с.

Анотація. Удосконалено форми і методи навчально-виховної роботи, які забезпечують ефективний педагогічний вплив, спрямований на формування здорового способу життя молодших школярів, які проживають в зоні радіаційного контролю.

Ключові слова: молодші школярі, педагогічні аспекти, здоровий спосіб життя, зона радіоактивності.

Аннотация. Усовершенствованы формы и методы учебно-воспитательной работы, которые обеспечивают эффективное педагогическое воздействие на формирование здорового способа жизни младших школьников.

Ключевые слова: младшие школьники, педагогические аспекты, здоровый образ жизни, зона радиоактивности.

Annotation. Forms and methods of uchebno-vospitatel'noy work, which provide the effective pedagogical affecting forming of healthy method of life of junior schoolboys, are improved.

Key words: junior schoolboys, pedagogical aspects, healthy way of life, area of radio-activity.

120. Чаплыгин В. П.

Социально-педагогическая эффективность занятий физической культурой и спортом школьников крупного города : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Чаплыгин Василий Петрович ; АФВиС. – Минск, 1993. – 23 с.

Аннотация. Впервые выяснены отношения, а по ряду показателей установлена взаимосвязь между организацией и массовостью занятий физической культурой и спортом, с одной стороны, и социально-педагогической эффективностью этих занятий, с другой.

Ключевые слова: педагогическая эффективность занятий, физическая культура, школьники.

Анотація. Уперше з'ясовані відносини, а за певними показниками встановлений взаємозв'язок між організацією і масовістю занять фізичною культурою і спортом, з одного боку, і соціально-педагогічною ефективністю цих занять, з іншою.

Ключові слова: педагогічна ефективність занять, фізична культура, школярі.

Annotation. Relations are first found out, and on the row of indexes intercommunication is set between organization and mass character of employments by a physical culture and sport, from one side, and by social-pedagogical efficiency of these employments, with other.

Key words: pedagogical efficiency of employments, physical culture, schoolboys.

121. Чернобаб И. Ф.

Организационно-педагогические условия повышения социальной активности студентов в процессе физкультурно-спортивных занятий : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Чернобаб Иван Федорович ; КГИФК. – К., 1991. – 23 с.

Аннотация. Определена структура и виды социальной активности в комплексе практической деятельности, эмоционально-нравственной сферы и организационно-методической подготовки студентов. Выявлены и апробированы основные организационно-педагогические условия, обеспечивающие активизацию студентов в сфере физической культуры.

Ключевые слова: студенты, социальная активность, нравственность, педагогические условия.

Анотація. Визначена структура і види соціальної активності в комплексі практичної діяльності, емоційно-етичної сфери і організаційно-методичної підготовки студентів. Виявлені і апробовані основні організаційно-педагогічні умови, що забезпечують активізацію студентів у сфері фізичної культури.

Ключові слова: студенти, соціальна активність, моральність, педагогічні умови.

Annotation. A structure and types of social activity is certain in the complex of practical activity, emotional-moral sphere and organizational-methodical preparation of students. Exposed and approved basic organizational-pedagogical terms, providing activation of students in the field of physical culture.

Key words: students, social activity, morality, pedagogical terms.

122. Чернова Е. М.

Проблема физического воспитания в русской педагогике в 60-х годах XIX столетия : автореф. дис. ... канд. пед. наук / Е. М. Чернова ; ГЦОЛИФК. – М., 1952. – 19 с.

Аннотация. Изучено состояние физического воспитания в учебных заведениях России.

Ключевые слова: физическое воспитание, русская педагогика, учебные заведения России.

Анотація. Вивчений стан фізичного виховання в навчальних закладах Росії.

Ключові слова: фізичне виховання, російська педагогіка, навчальні заклади Росії.

Annotation. Consisting of physical education is studied of educational establishments of Russia.

Key words: physical education, Russian pedagogics, educational establishments of Russia.

123. Шандригось В. І.

Комп'ютеризація праці вчителя фізичного виховання : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Шандригось Віктор Іванович ; Львів. держ. ін-т фіз. культури. – Л., 2002. – 24 с.

Анотація. Розроблено комп'ютерну програму „Здоров'я дитини”. Виявлено нові дані про рівень фізичного стану учнів чистої і радіаційно забрудненої території Тернопільської області та проведено їх порівняльний аналіз. Розроблено регіональні оціночні шкали фізичного розвитку і 12-бальні таблиці фізичної підготовленості дітей молодшого шкільного віку Тернопільської області, які проживають на чистій і забрудненій радіонуклідами територіях.

Ключові слова: вчитель фізичного виховання, комп'ютерна програма, оціночна шкала фізичного розвитку.

Аннотация. Разработана компьютерная программа „Здоровье ребенка”. Разработаны региональные оценочные шкалы физического развития и 12-бальные таблицы физической подготовленности детей младшего школьного возраста Тернопольской области.

Ключевые слова: учитель физического воспитания, компьютерная программа, оценочная шкала физического развития.

Annotation. The computer program „Health of child is developed”. The regional evaluation scales of physical development and 12-ball tables of physical preparedness of children of midchildhood of the Ternopol'skoy area are developed.

Key words: teacher of physical education, computer program, evaluation scale of physical development.

124. Шевчук А. С.

Вплив українських музично-хореографічних традицій на музично-руховий розвиток старших дошкільників : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.08 „Дошкільна педагогіка” / Шевчук Антоніна Семенівна ; Ін-т проблем виховання АПН України. – К., 2002. – 20 с.

Анотація. Уперше науково обґрунтовані й визначені можливості українських музично-хореографічних традицій як інтегрованого засобу. Обґрунтована доцільність залучення дітей до українських музично-хореографічних традицій через засвоєння репертуарних творів з позиції змістовно-сюжетної музично-хореографічної цілісності кожного з них.

Ключові слова: дошкільнята, українські музичні та хореографічні традиції, навчання.

Аннотація. Обоснована необхідність привлечення дітей к украинским музыкально-хореографическим традициям.

Ключевые слова: дошкольники, украинские музыкальные и хореографические традиции, обучение.

Annotation. The necessity of bringing in of children is grounded to Ukrainian musical-choreographic traditions.

Key words: under-fives, Ukrainian musical and choreographic traditions, teaching.

125. Шнайдер Н. А.

Методика воспитательной работы в детском спортивном коллективе на основе применения игры : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки (включая методику лечебной физкультуры)” / Шнайдер Валерий Хаимович ; ОГИФК.– Омск, 1985. – 18 с.

Аннотація. Предложена методика воспитательной работы, основанная на комплексном применении игры. Определено ее влияние на нравственную воспитанность юных спортсменов, на формирование спортивного коллектива, на сознательность отношения к занятиям спортом. Впервые предложена методика обучения нормам спортивной этики и контроля за ее усвоением. Разработана методика проведения комплексной общественно полезной игры. Предложена и апробирована шкала оценки интереса к спорту.

Ключевые слова: воспитательная работа, детский спортивный коллектив, применение игры, нравственность, сознательность, спортивная этика.

Анотація. Запропонована методика виховної роботи, що заснована на комплексному застосуванню гри. Визначений її вплив на етичну вихованість юних спортсменів, на формування спортивного колективу, на свідомість ставлення до занять спортом. Уперше запропонована методика навчання нормам спортивної етики і контролю за її засвоєнням. Розроблена методика проведення комплексної суспільно корисної гри. Запропонована і апробована шкала оцінки інтересу до спорту.

Ключові слова: виховна робота, дитячий спортивний колектив, застосування гри, моральність, свідомість, спортивна етика.

Annotation. The method of an educate work, based on complex application of game, is offered. Its influence is certain on the moral breeding of young sportsmen, on forming of sporting collective, on consciousness of attitude toward employments by sport. The method of teaching the norms of sporting ethics and control is first offered after its mastering. The method of leadthrough is developed complex publicly useful game. Offered and approved scale of estimation of interest to sport.

Key words: educate work, child's sporting collective, application of game, morality, consciousness, sporting ethics.

126. Шутка Г. І.

Соціально-педагогічні умови вдосконалення фізичного стану дітей у літньому оздоровчому таборі : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.05 „Соціальна педагогіка” / Шутка Галина Іванівна ; НПУ. – К., 2001. – 20 с.

Анотація. Визначено специфічні вимоги щодо організації і методики фізичного стану дітей у літньому оздоровчому таборі як специфічному соціально-педагогічному середовищі. Розроблено технологію вдосконалення фізичної підготовленості дітей, яка передбачає єдність мети, завдань, змісту, методів, форм і засобів. Обґрунтовано соціально-педагогічні умови, які забезпечують підвищення рівня фізичного стану та здоров'я дітей шкільного віку.

Ключові слова: педагогічний процес, організація, програма фізичного оздоровлення.

Аннотация. Экспериментально обоснована организация педагогического процесса, разработана модель экспериментальной программы физического оздоровления детей, которая носит целостно-системный характер.

Ключевые слова: педагогический процесс, организация, программа физического оздоровления.

Annotation. Organization of pedagogical process is experimentally grounded, the model of the experimental program of the physical making healthy of children is developed, which carries integral-system character.

Key words: pedagogical process, organization, program of the physical making healthy.

127. Юдина З. Д.

Спортивный юношеский коллектив и его воспитательные возможности : автореф. дис. ... канд. пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Юдина Зоя Дмитриевна ; ГЦОЛИФК. – М., 1984. – 24 с.

Аннотация. Выявлены возможности повышения воспитательного влияния коллектива за счет совершенствования общения юных спортсменов в коллективе. Охарактеризованы пути эффективного использования этих возможностей в деятельности тренера.

Ключевые слова: коллектив, воспитание, общение, тренер.

Анотація. Виявлені можливості підвищення виховного впливу колективу за рахунок вдосконалення спілкування юних спортсменів в колективі. Охарактеризовані шляхи ефективного використання цих можливостей в діяльності тренера.

Ключові слова: колектив, виховання, спілкування, тренер.

Annotation. Possibilities of increase of an educate influence of collective are exposed due to perfection of intercourse of young sportsmen in a collective. The ways of the effective use of these possibilities are described in activity of trainer.

Key words: collective, education, intercourse, trainer.

128. Юр'єва Л. О.

Особенности физического развития детей 6–8 років в умовах сімейно-суспільного виховання : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп населення” / Юр'єва Лариса Олексіївна ; РДГУ. – Рівне, 2001. – 20 с.

Анотація. Досліджено рівень фізичного розвитку дітей 6–8 років, які не відвідують дошкільні заклади. Визначено зміст, форми, методи діяльності волонтерів; обґрунтовано та виявлено перспективні напрямки впливу на фізичний розвиток цих дітей.

Ключові слова: фізичний розвиток, діти, сімейне виховання, волонтери.

Аннотация. Установлены содержание, формы и методы деятельности волонтеров; обоснованы и выявлены перспективные направления на физическое развитие этих детей.

Ключевые слова: физическое развитие, дети, семейное воспитание, волонтеры.

Annotation. Maintenance, forms and methods of activity of volunteers, is set; grounded and exposed perspective sending to physical development of these children.

Key words: physical development, children, domestic education, volunteers.

129. Ярошик М. Я.

Підготовка бакалаврів фізичного виховання в умовах інтеграції вищої школи України в європейський простір : автореф. дис. ... канд. наук з фіз. виховання і спорту : [спец.] 24.00.02 „Фізична культура, фізичне виховання різних груп

населення” / Ярошик Марта Ярославівна ; Львів. держ. ун-т фіз. культури. – Л., 2010. – 20 с.

Анотація. Уперше доведено, що впровадження розробленої методики викладання навчальної дисципліни „Теорія і методика фізичного виховання” за кредитно-модульною системою навчання є ефективним і сприяє підвищенню активності навчальної діяльності студентів під час аудиторних занять та у процесі виконання завдань для самостійної роботи, формуванню у студентів навички систематичного вивчення дисципліни та успішного засвоєння модулів, покращенню якості навчання та підвищенню рівня реалізації теоретичних знань студентів під час педагогічної практики в школі.

Ключові слова: бакалавр фізичного виховання, профільна дисципліна, методика викладання, кредитно-модульна система.

Анотація. Диссертация посвящена актуальному вопросу подготовки специалистов физического воспитания в контексте евроинтеграции высших учебных заведений Украины. Определено отношение студентов и преподавателей отраслевых вузов к кредитно-модульной системе организации учебного процесса. Проанализирована динамика успеваемости студентов. Изучено содержание подготовки бакалавров физического воспитания в вузах сферы физического воспитания и спорта Украины. Проанализировано состояние организации и проведения занятий по дисциплине „Теория и методика физического воспитания” для бакалавров физического воспитания в отраслевых вузах. Экспериментально обоснована методика преподавания дисциплины „Теория и методика физического воспитания” по кредитно-модульной системе. Установлено улучшение организации и проведения занятий по теории и методике физического воспитания, успеваемости студентов по дисциплине, повышение уровня реализации теоретических знаний студентов во время педагогической практики в школе. Полученные результаты подтверждают целесообразность применения разработанной методики в учебном процессе вузов.

Ключевые слова: бакалавр физического воспитания, профильная дисциплина, методика преподавания, кредитно-модульная система.

Annotation. Dissertation is deals with to actual problem of preparing specialists of physical education under the context of Euro integration of the Higher educational institutions of Ukraine. To develop teaching methods of discipline „The theory and methods of physical education” in accordance to credit-modular system of studies for specialists of educationally-qualifying level "bachelor" in higher educational institutions of physical education and sport of Ukraine. Scientific innovation of the work consists in development of methods of teaching of basic discipline "Theory and methods of physical education", which is based on overall didactic principles of education and on specific principles of credit-modular system. It includes a wide store of forms of organization of students on seminar's lessons, innovative technologies of education, different kinds of self-employment and improved system of student's knowledge appraisal. Methods are directed on increasing of educational activity of students during lecture-hall lessons and in the pursuance of self-employment, forming in students a habit to

systematic learning of discipline and successful mastering of modules; improvement of quality of students education; increasing realization level of theoretical knowledge of students during pedagogical practice in school.

Key words: bachelor of physical education, type discipline, teaching method, credit-module system.

***Автореферати дисертацій на здобуття
наукового ступеня доктора наук:***

130. Аяшев О. А.

Формирование профессиональной готовности будущего учителя к воспитательной работе средствами физической культуры : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Аяшев Аналбай Аяшевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1991. – 40 с.

Аннотация. Разработаны методологические подходы к построению педагогической системы подготовки студентов к будущей воспитательной работе средствами физической культуры; разработаны профессиографические критерии использования средств физической культуры в воспитательной работе и системе формирования у студентов педвузов необходимых профессиональных знаний, умений и навыков. Разработана методика формирования профессиональной готовности учителя к организации физкультурно-оздоровительной работы в школе.

Ключевые слова: учитель, профессиональная готовность, воспитательная работа, средства физической культуры.

Анотація. Розроблені методологічні підходи побудови педагогічної системи підготовки студентів до майбутньої виховної роботи засобами фізичної культури; професіографічні критерії використання засобів фізичної культури у виховній роботі і системі формування у студентів педвузів необхідних професійних знань, умінь і навичок. Розроблена методика формування професійної готовності вчителя до організації фізкультурно-оздоровчої роботи в школі.

Ключові слова: вчитель, професійна готовність, виховна робота, засоби фізичної культури.

Annotation. The methodological going is developed near the construction of the pedagogical system of preparation of students to a future educate working as facilities of physical culture; profессиоgrafic criteria of the use of facilities of physical culture are in an educate work and system of forming for the students of pedvuzov of necessary professional knowledges, abilities and skills. The method of forming of professional readiness of teacher is developed to organization of athletic-health work at school.

Key words: teacher, professional readiness, educate work, facilities of physical culture.

131. Булкин В. А.

Педагогическая диагностика как фактор управления двигательной деятельностью спортсменов : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Булкин Валентин Алексеевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1987. – 44 с.

Аннотация. Обоснована целесообразность специального комплексного анализа предшествующих, реальных и возможных последующих состояний спортсмена во взаимосвязи со спецификой тренировочных воздействий для принятия педагогического решения на коррекцию процесса подготовки.

Ключевые слова: педагогическая диагностика, педагогическое решение, коррекция процесса подготовки.

Анотація. Обґрунтована доцільність спеціального комплексного аналізу передуючих, реальних і можливих подальших полягань спортсмена у взаємозв'язку із специфікою тренувальних дій для ухвалення педагогічного рішення на корекцію процесу підготовки.

Ключові слова: педагогічна діагностика, педагогічне рішення, корекція процесу підготовки.

Annotation. Expedience of the special complex analysis is grounded preceding, real and possible subsequent consisting of sportsman of intercommunication with the specific of trainings influences for acceptance of pedagogical decision on the correction of process of preparation.

Key words: pedagogical diagnostics, pedagogical decision, correction of process of preparation.

132. Вильчковский Э. С.

Педагогические основы процесса формирования двигательной подготовленности детей 3–7 лет : автореф. дис.... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Теория и история педагогики”; [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки” / Вильчковский Эдуард Станиславович ; ГЦОЛИФК. – М., 1989. – 44 с.

Аннотация. Экспериментально обоснованы теоретические основы формирования двигательной подготовленности детей 3–7 лет как составной части всестороннего развития ребенка; определены сенситивные периоды формирования навыков основных движений и развития двигательных качеств у детей дошкольного и младшего школьного возраста. Теоретически обоснованы ускорения онтогенетического развития детей дошкольного возраста; экспериментально определены потенциальные возможности моторики детей 3–7 лет городов и сел УССР в настоящее время, что дает возможность осуществлять четкий и объективный педагогический контроль за процессом физического воспитания в детских садах и начальных школах. Научно обоснованы теоретические положения по созданию оптимального двигательного режима и разработаны методические рекомендации по совершенствованию двигательной подготовленности детей в учебно-воспитательном процессе дошкольных учреждений.

Ключевые слова: педагогический процесс, педагогический контроль, дети, развитие, возможности.

Анотація. Експериментально обґрунтовані теоретичні основи формування рухової підготовленості дітей 3–7 років як складової частини всебічного розвитку дитини; визначені сенситивні періоди формування навичок основних рухів і розвитку рухових якостей у дітей дошкільного і молодшого шкільного віку. Теоретично обґрунтовані прискорення онтогенетичного розвитку дітей дошкільного віку; експериментально визначені потенційні можливості моторики дітей 3–7 років міст і сіл УРСР в даний час, що дає можливість здійснювати чіткий і об'єктивний педагогічний контроль за процесом фізичного виховання в дитячих садках і початкових школах. Науково обґрунтовані теоретичні положення створення оптимального рухового режиму і розроблені методичні рекомендації з вдосконалення рухової підготовленості дітей в навчально-виховному процесі дошкільних установ.

Ключові слова: педагогічний процес, педагогічний контроль, діти, розвиток, можливості.

Annotation. Theoretical bases of forming of motive preparedness of children are experimentally grounded 3–7 years as to component part of comprehensive development of child; the sensitivnye periods of forming of skills of basic motions and development of motive qualities are certain for the children of preschool and junior school age. The accelerations of ontogenetic development of children of preschool age are grounded in theory; potential possibilities of motoriki of children are experimentally certain 3–7 years of cities and villages of UKRAINE presently, that enables to carry out clear and objective pedagogical control after the process of physical education in child's gardens and initial schools. Theoretical positions are scientifically grounded on creation of the optimum motive mode and methodical recommendations are developed on perfection of motive preparedness of children in the uchebno-vospitatel'nom process of preschool establishments.

Key words: pedagogical process, pedagogical control, children, development, possibilities.

133. Дворкин Л. С.

Научно-педагогические основы системы многолетней подготовки тяжелоатлетов : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Дворкин Леонид Самойлович ; ГЦОЛИФК. – М., 1992. – 28 с.

Анотація. Обосновано применение интенсивных методов силовой подготовки в практике физического воспитания школьников и учащейся молодежи с преимущественным использованием различных средств и методов тяжелоатлетического спорта. Экспериментально доказана неправомерность мнения об отрицательном воздействии занятий тяжелой атлетикой с применением различных, в том числе дозированных предельных или субпредельных отягощений на изменение длины тела и

функционального состояния сердечно-сосудистой системы. Разработаны педагогические оценки и модельные характеристики различных сторон спортивной подготовки юных тяжелоатлетов; внедрены новые технические средства, позволяющие постепенно, без ущерба для здоровья, осваивать различные по интенсивности нагрузки при подъеме тяжестей.

Ключевые слова: педагогические основы, педагогические оценки спортивной подготовки.

Анотація. Обґрунтовано застосування інтенсивних методів силової підготовки в практиці фізичного виховання школярів і студентської молоді з переважаючим використанням різних засобів і методів важкоатлетичного спорту. Експериментально доведена неправомірність думки про негативну дію занять важкою атлетикою із застосуванням різних, у тому числі дозованих граничних або субграничних обтяжень на зміну довжини тіла і функціонального стану серцево-судинної системи. Розроблені педагогічні оцінки і модельні характеристики різних сторін спортивної підготовки юних важкоатлетів; упроваджені нові технічні засоби, дозволяючи поступово, без збитку для здоров'я, освоювати різні по інтенсивності навантаження при підйомі тягарів.

Ключові слова: педагогічні основи, педагогічні оцінки спортивної підготовки.

Annotation. Application of intensive methods of power preparation is grounded in practice of physical education of schoolboys and studying young people with the primary use of different facilities and methods of heavy-weight sport. Illegality of opinion is experimentally well-proven of subzero influence of employments heavy athletics with the use of different, including the dosed maximum or submaximum burdening on the change of length of body and functional state of the cardiac vascular system. Pedagogical estimations and model descriptions of different sides of sporting preparation of young heavy athletics are developed; new hardwares are inculcated, allowing postepennno, without a damage to the health, to master the different on intensity loadings at getting up of weights.

Key words: pedagogical bases, pedagogical estimations of sporting preparation.

134. Дуркин П. К.

Научно-методические основы формирования у школьников интереса к физической культуре : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Дуркин Петр Калистратович ; РГАФК. – М., 1994. – 39 с.

Аннотація. Впервые определены пути формирования у школьников интереса к физической культуре с методологических позиций. Разработана педагогическая концепция формирования интереса к физической культуре; разработана система научно обоснованных средств, методов и методик формирования у школьников активного, устойчивого интереса к физической культуре и спорту. Впервые применен комплекс методик выявления

мотивации и интереса к занятиям физической культурой. Выявлена взаимосвязь отдельных мотивов занятий физической культурой. Экспериментально обоснована высокая эффективность как воздействие на отдельные мотивы занятий физической культурой, так и комплексного воздействия на мотивационную сферу школьников.

Ключевые слова: школьники, интерес, педагогическая концепция, физическая культура.

Анотація. Уперше визначені шляхи формування у школярів інтересу до фізичної культури з методологічних позицій. Розроблена педагогічна концепція формування інтересу до фізичної культури; розроблена система науково обґрунтованих засобів, методів і методик формування у школярів активного, стійкого інтересу до фізичної культури і спорту. Вперше застосований комплекс методик виявлення мотивації і інтересу до занять фізичною культурою. Уперше застосований комплекс методик виявлення мотивації і інтересу до занять фізичною культурою. Виявлений взаємозв'язок окремих мотивів занять фізичною культурою. Експериментально обґрунтована висока ефективність як дія на окремі мотиви занять фізичною культурою, так і комплексної дії на мотиваційну сферу школярів.

Ключові слова: школярі, інтерес, педагогічна концепція, фізична культура.

Annotation. The ways of forming for the schoolboys of interest are first certain to the physical culture from methodological positions. Pedagogical conception of forming of interest is developed to the physical culture; the system of the scientifically grounded facilities is developed, methods and methods of forming for the schoolboys of active, steady interest to the physical culture and sport. The complex of methods of exposure of motivation and interest is first applied to employments by a physical culture. Intercommunication of separate reasons is exposed employments by a physical culture. High efficiency is experimentally grounded both affecting separate reasons of employments a physical culture and complex affecting motivational sphere of schoolboys.

Key words: schoolboys, interest, pedagogical conception, physical culture.

135. Жолдак В. И.

Социально-педагогические основы производственной физической культуры : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Жолдак Владимир Иванович ; ГЦОЛИФК. – М., 1991. – 50 с.

Анотація. Впервые разработаны специальные педагогические, конкретные социологические и социально-экономические аспекты производственной физической культуры. Впервые выявлена зависимость эффективности производственного труда работников промышленных предприятий от объема, характера и систематичности занятий физическими упражнениями. Впервые разработан „паспорт здоровья” трудящихся, который определяет оптимальные формы и показатели массового

тестирования функционального состояния. Введен в практику массовый тест проверки „паспорта здоровья”, учитывающий социально-экономический эффект систематических занятий трудящихся физической культурой и спортом.

Ключевые слова: специальные педагогические, социологические, экономические аспекты физической культуры, тестирование.

Анотація. Уперше розроблені спеціальні педагогічні, конкретно-соціологічні і соціально-економічні аспекти виробничої фізичної культури. Вперше виявлена залежність ефективності виробничої праці працівників промислових підприємств від обсягу, характеру і систематичності занять фізичними вправами. Уперше розроблений „паспорт здоров'я” населення, який визначає оптимальні форми і показники масового тестування функціонального стану. Уведений в практику масовий тест перевірки „паспорта здоров'я”, що враховує соціально-економічний ефект систематичних занять населення фізичною культурою і спортом.

Ключові слова: спеціальні педагогічні, соціологічні, економічні аспекти фізичної культури, тестування.

Annotation. The special pedagogical, concrete sociological and socio-economic aspects of production physical culture are first developed. Dependence of efficiency of production labour of workers of industrial enterprises is first exposed on a volume, character and systematic character of employments by physical exercises. The „passport of health” is first developed worker, which determines optimum forms and indexes of the mass testing of the functional state. The mass test of verification of „passport of health”, taking into account the socio-economic effect of systematic employments worker a physical culture and sport, is entered in practice.

Key words: special pedagogical, sociological, economic aspects of physical culture, testing.

136. Камаль Ельдин Осман Шалаби.

Развитие и применение принципов системы „школа-семья” в условиях высших учебных заведений САР (экспериментальное исследование) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13734 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки” / Камаль Ельдин Осман Шалаби ; ГЦОЛИФК. – М., 1970. – 57 с.

Анотація. Експериментально обоснована система фізического воспитания, начиная с элементарной школы и кончая высшими учебными заведениями. Создана единая система „школа-вуз-семья”.

Ключевые слова: система, принципы, семья, школа.

Анотація. Експериментально обґрунтована система фізичного виховання, яка починається з елементарної школи і закінчується вищими навчальними закладами. Створена єдина система „школа-вуз-сім'я”.

Ключові слова: система, принципи, сім'я, школа.

Annotation. The system of physical education is experimentally grounded, since elementary school ending higher educational establishments. The single system is created „school-institute-monogynopaedium”.

Key words: system, principles, monogynopaedium, school.

137. Кардялис К. К.

Педагогические основы информационного воздействия на отношение школьников к физкультурно-спортивной деятельности : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Кардялис Кястутис Казевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1990. – 47 с.

Аннотация. Разработано и обосновано новое направление научных исследований в области физического воспитания школьной молодежи, связанное с анализом комплекса психолого-педагогических методов, обеспечивающих эффективное информационное воздействие на формирование у школьников положительного отношения к физкультурно-спортивной деятельности. Уточнено субъективное отношение школьников к занятиям физкультурой и спортом, их физкультурно-спортивную активность и ее динамику, выявлены множественные связи физкультурно-спортивной активности школьников со стилем их жизни, особенностями социального окружения и другими факторами. Изучены механизмы формирования положительного отношения школьников к занятиям физической культурой. Впервые разработаны нормативы физической активности школьников, позволившие оценить эффективность информационных методов воздействия, направленных на ее повышение. Представлена модель регуляции отношений к физкультурно-спортивным занятиям, экспериментально подтверждена возможность педагогической коррекции ряда объективных и субъективных факторов, оказывающих неодинаковое влияние на физкультурно-спортивную активность школьников.

Ключевые слова: педагогические основы, информационное воздействие, школьники, спортивная активность, педагогическая коррекция.

Анотація. Розроблено і обґрунтовано новий напрям наукових досліджень в галузі фізичного виховання школярів, пов'язаний з аналізом комплексу педагогічних для психологотипу методів, що забезпечують ефективну інформаційну дію на формування у школярів позитивного ставлення до фізкультурно-спортивної діяльності.

Ключові слова: педагогічні основи, інформаційна дія, школярі, спортивна активність, педагогічна корекція.

Annotation. Developed and grounded new direction of scientific researches in area of physical education of school young people, related to the analysis of complex of pedagogical methods, providing the effective informative affecting forming for the schoolboys of positive attitude toward athletic-sporting activity. Subjective attitude of schoolboys is specified toward employments by physical education and sport, their athletic-sporting activity and its dynamics, plural connections are exposed to athletic-sporting activity of schoolboys with style of

their life, features of social surroundings and other factors. The mechanisms of forming of positive relation of schoolboys are studied to employments by a physical culture. The norms of athletic activity of schoolboys, allowing to estimate efficiency of informative methods of influence, directed on its increase, are first developed. The model of adjusting of attitudes is presented toward athletic-sporting employments, experimentally confirmed possibility of pedagogical correction of row of objective and subjective factors, rendering different influence on athletic-sporting activity of schoolboys.

Key words: pedagogical bases, informative influence, schoolboys, sporting activity, pedagogical correction.

138. Корецкий В. М.

Профессионально-педагогическая подготовка студентов физкультурных вузов в системе дисциплин „специализаций” : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 130004 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки” / Корецкий Виталий Михайлович ; ГЦОЛИФК. – М., 1989. – 45 с.

Аннотация. Впервые обоснована модель системы профессионально-педагогической подготовки (специальная часть физкультурного образования), объединяющей все виды и формы учебно-практической деятельности студентов по профилю специальности. Впервые научно обоснована концепция педагогического управления (как основы профессионально-педагогической подготовки преподавателя-тренера), дана функциональная характеристика технологии управления процессом физического воспитания и спортивной подготовки; классификация умений педагогического управления. Экспериментально обоснована структура и дидактическое содержание дисциплины „специализация” в целом и ведущего ее раздела „учебной практики”, отвечающих целям профессионально-педагогической подготовки. Разработана система показателей и критериев оценки эффективности выполнения студентами профессиональных действий по решению задач различных типов. Определен комплекс мер, обеспечивающих эффективное функционирование педагогической системы „специализация” ИФК, осуществляющей профилирование процесса профессионально-педагогической подготовки студентов.

Ключевые слова: профессиональная, педагогическая подготовка, система, показатели, критерии, задачи.

Анотація. Уперше обґрунтована модель системи професійно-педагогічної підготовки (спеціальна частина фізкультурної освіти), яка об'єднує всі види і форми навчально-практичної діяльності студентів за профілем спеціальності. Вперше науково обґрунтована концепція педагогічного управління (як основи професійно-педагогічної підготовки викладача-тренера), представлена функціональна характеристика технології управління процесом фізичного виховання і спортивної підготовки; класифікація умінь педагогічного управління. Експериментально обґрунтована структура і дидактичний зміст дисципліни „спеціалізація” в

цілому і її розділу „навчальної практики” зокрема, що відповідають меті професійно-педагогічної підготовки. Розроблена система показників і критеріїв оцінки ефективності виконання студентами професійних дій за рішенням завдань різних типів. Визначений комплекс заходів, що забезпечують ефективне функціонування педагогічної системи „спеціалізація” ІФК, завдяки якій здійснюється профілізація процесу професійно-педагогічної підготовки студентів.

Ключові слова: професійна, педагогічна підготовка, система, показники, критерії, завдання.

Annotation. The model of the system of professional-pedagogical preparation (special part of athletic education), uniting all kinds and forms of educational-practical activity of students on the type of speciality is first grounded. Conception of pedagogicheskogo management (as bases of professional-pedagogical preparation of teacher-trainer) is scientifically grounded first, functional description of technology of process of physical education and sporting preparation control is given; classification of abilities of pedagogical management. A structure and didactic maintenance of discipline is experimentally grounded „specialization” on the whole and anchorman of its section of „educational practice”, answering the aims of professional-pedagogical preparation. The system of indexes and criteria of estimation of efficiency of implementation of professional actions students is developed in decision of tasks of different types. The complex of measures, providing the effective functioning of the pedagogical system is certain „specialization” of IFK, carrying out profiling of process of professional-pedagogical preparation of students.

Key words: professional, pedagogical preparation, system, indexes, criteria, tasks.

139. Кузин В. В.

Социально-педагогические аспекты предпринимательской деятельности в сфере физической культуры и спорта : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Кузин Валерий Владимирович ; Моск. высш. школа МВД России. – М., 1993. – 45 с.

Аннотація. Обосновано актуальное направление в теории физической культуры – разработаны социально-педагогические аспекты развития предпринимательской деятельности в сфере физической культуры и спорта в условиях перехода России к рыночным отношениям. Разработана концепция содержания и форм предпринимательской подготовки специалистов по физической культуре и спорту.

Ключевые слова: социально-педагогические аспекты, предпринимательская деятельность, сфера физической культуры и спорта.

Анотація. Обґрунтований актуальний напрям в теорії фізичної культури – розроблені соціально-педагогічні аспекти розвитку підприємницької діяльності у сфері фізичної культури і спорту в умовах переходу Росії до ринкових відносин. Розроблена концепція змісту і форм

підприємницької підготовки фахівців з фізичної культури і спорту.

Ключові слова: соціально-педагогічні аспекти, підприємницька діяльність, сфера фізичної культури і спорту.

Annotation. Actual direction is grounded in the theory of physical culture – the social-pedagogical aspects of development of entrepreneurial activity are developed in the field of physical culture and sport in the conditions of passing of Russia to the market relations. Conception of maintenance and forms of enterprise preparation of specialists is developed on a physical culture and sport

Key words: social-pedagogical aspects, entrepreneurial activity, sphere of physical culture and sport.

140. Лубышева Л. И.

Теоретико-методологические и организационные основы формирования физической культуры студентов : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Лубышева Людмила Ивановна ; ГЦОЛИФК. – М., 1992. – 58 с.

Аннотация. Обоснована концепция физкультурного воспитания, новая педагогическая технология процесса воспитания физической культуры студентов, предложены новые методические подходы к построению многовариантных учебных программ, учитывающих особенности студенческого контингента, профессиональную направленность и региональную принадлежность. Установлена зависимость между уровнем физкультурной образованности, мотивами, интересами и отношениями студентов в сфере физической культуры и степенью их физкультурно-спортивной активности.

Ключевые слова: концепция физкультурного воспитания, методические подходы, многовариантные учебные программы.

Анотация. Обґрунтована концепція фізкультурного виховання, нова педагогічна технологія процесу виховання фізичної культури студентів, запропоновані нові методичні підходи до побудови багатоваріантних навчальних програм, що враховують особливості студентського контингенту, професійну спрямованість і регіональну приналежність. Встановлена залежність між рівнем фізкультурної освіченості, мотивами, інтересами і стосунками студентів у сфері фізичної культури і ступенем їх фізкультурно-спортивної активності.

Ключові слова: концепція фізкультурного виховання, методичні підходи, багатоваріантні учбові програми.

Annotation. Conception of athletic education, new pedagogical technology of process of education of physical culture of students, is grounded, the new methodical going is offered near the construction of multiple on-line tutorials, taking into account the features of student contingent, professional orientation and regional belonging. Dependence is set between the level of athletic formed, reasons, interests and relations of students in the field of physical culture and degree them to athletic-sporting activity.

Key words: conception of athletic education, methodical approaches, multiple on-line tutorials.

141. Неверкович С. Д.

Психолого-педагогические основы игровых методов подготовки кадров : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания и спортивной тренировки”; [спец.] 19.00.07 „Педагогическая и возрастная психология” / Неверкович Сергей Дмитриевич ; ГЦОЛИФК. – М., 1988. – 31 с.

Аннотация. Теоретически обоснован, разработан и проверен на практике новый тип обучающих игр, использование которых способствует целенаправленному формированию у управленческих кадров психологических предпосылок творческого профессионального сознания, мышления и деятельности. Сформулированы психолого-педагогические принципы организации игр этого типа, а также описана методика проведения организационно-обучающих игр. Обоснована необходимость пересмотра содержания обучения и подготовки взрослых.

Ключевые слова: подготовка кадров, педагогические принципы, обучающие игры.

Анотація. Теоретично обґрунтований, розроблений і перевірених на практиці новий тип розвивальних ігор, використання яких сприяє цілеспрямованому формуванню в управлінських кадрів психологічних передумов творчої професійної свідомості, мислення і діяльності. Сформульовані педагогічні для психологотипу принципи організації ігор цього типу, а також описана методика проведення організаційно-розвивальних ігор. Обґрунтована необхідність перегляду змісту навчання і підготовки дорослих.

Ключові слова: підготовка кадрів, педагогічні принципи, розвивальні ігри.

Annotation. In theory grounded, developed and tested in practice new type of teaching games, the use of which is instrumental in the purposeful forming at the administrative shots of psychological pre-conditions of creative professional consciousness, thought and activity. pedagogical principles of organization of games of this type are formulated, and also the method of leadthrough of organizational-teaching games is described. The necessity of revision of maintenance of teaching and preparation of adults is grounded.

Key words: training of personnels, pedagogical principles, teaching games.

142. Петунин О. В.

Теоретические основы подготовки студентов к профессиональной деятельности учителя физической культуры : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Петунин Олег Владимирович ; ГЦОЛИФК. – М., 1993. – 36 с.

Аннотація. Теоретически обоснована професійна направленность подготовки студентов.

Ключевые слова: студенты, подготовка, профессиональная деятельность, учитель.

Анотація. Теоретично обґрунтована професійна спрямованість підготовки студентів.

Ключові слова: студенти, підготовка, професійна діяльність, вчитель.

Annotation. The professional orientation of preparation of students is grounded in theory.

Key words: students, preparation, professional activity, teacher.

143. Приступа Є. Н.

Становлення і розвиток педагогічних основ української народної фізичної культури : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.01 „Теорія та історія педагогіки” / Приступа Євген Никодимович ; Ін-т педагогіки АПН України. – К., 1996. – 48 с.

Анотація. Відносно повно відтворено історію становлення і розвитку української народної фізичної культури, як педагогічної цілісності. Розкрито сутність, структуру, зміст та форми української народної фізичної культури. Виявлено тенденції і особливості функціонування в суспільстві в залежності від конкретно-історичних умов української народної фізичної культури. Визначено педагогічні закономірності функціонування народної фізичної культури. Здійснено наукову інтерпретацію найважливіших особливостей у розвитку теорії та методики народної фізичної культури, які мають прогностичну спрямованість і можуть стати важливим джерелом для розробки нових науково-теоретичних напрямків досліджень.

Ключові слова: педагогічні основи, становлення і розвиток народної фізичної культури, система народних знань про фізичний розвиток, фізичне виховання людини, народні засоби, методи, форми фізичної культури.

Аннотація. Разработаны основы педагогической классификации средств украинской народной физической культуры, что содействовало их внедрению в современную практику физической культуры.

Ключевые слова: педагогические основы, становление и развитие народной физической культуры, система народных знаний о физическом развитии, физическое воспитание человека, народные средства, методы, формы физической культуры.

Annotation. Bases of pedagogical classification of facilities of the Ukrainian folk physical culture are developed, that assisted their introduction in modern practice of physical culture.

Key words: pedagogical bases, becoming and development of folk physical culture, system of folk knowledges about physical development, physical education of man, folk facilities, methods, forms of physical culture.

144. Соколов В. А.

Сущность, структура и содержание социально-педагогических факторов, детерминирующих физкультурную активность студенческой молодежи (в форме науч. докл.) : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Соколов Виктор Алексеевич ; КГИФК. – М., 1991. – 51 с.

Аннотация. Осуществлен системный подход к изучению социально-педагогического механизма управления физкультурной активностью студентов. Выявлены специфические особенности становления и развития их мотивации в области физической культуры. Определены социально-педагогические факторы, детерминирующие физкультурную активность студентов в условиях вуза. Разработаны педагогические категории „физкультурная активность”, „физкультурные потребности”, „цели физкультурной деятельности”, „социально-педагогические факторы физкультурной активности”, „социальный контроль в области физической культуры”, „физкультурно-спортивные традиции”, „агитация и пропаганда в области физической культуры”. Уточнены понятия „ценностные ориентации на физкультурную деятельность”, „физкультурные интересы”. Разработана классификация физкультурных потребностей, физкультурных интересов, целей физкультурной деятельности. Определены и выявлены уровни, формы и виды физкультурной активности студентов. Обоснована структура и этапы мотивационного механизма физкультурных потребностей, физкультурных интересов, целей и ценностных ориентаций физкультурной деятельности. Разработана структура социально-педагогических факторов физкультурной активности на основе логико-факторного анализа. Определена система показателей оценки физкультурной активности и уровни сформированности ее мотивов у студенческой молодежи. Определены различные уровни формирования мотивации и физкультурной активности студентов.

Ключевые слова: педагогический механизм управления, педагогические факторы, педагогические категории, система показателей оценки физкультурной активности, мотивы студенческой молодежи.

Анотація. Здійснений системний підхід до вивчення соціально-педагогічного механізму управління фізкультурною активністю студентів. Виявлені специфічні особливості становлення і розвитку їх мотивації в галузі фізичної культури. Визначені соціально-педагогічні чинники, що детермінують фізкультурну активність студентів в умовах вузу.

Ключові слова: педагогічний механізм управління, педагогічні чинники, педагогічні категорії, система показників оцінки фізкультурної активності, мотиви студентської молоді.

Annotation. Approach of the systems is carried out to the study of social-pedagogical mechanism of management athletic activity of students. The specific features of becoming and development of their motivation are exposed in area of physical culture. Social-pedagogical factors, determiniruyuschie athletic activity of students in the conditions of institute of higher, are certain.

Key words: pedagogical mechanism of management, pedagogical factors, pedagogical categories, system of indexes of estimation of athletic activity, reasons of student young people.

145. Фидельский В. В.

Теория и практика подготовки будущих учителей к физическому воспитанию учащихся : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры”; [спец.] 13.00.01 „Теория и история педагогики” / Фидельский Валерий Валентинович ; ГЦОЛИФК. – М., 1993. – 42 с.

Аннотация. Выдвинута и научно обоснована концепция профессионально-педагогической активности (как основы профессионально-педагогической деятельности учителя в разделе физической культуры); дана функциональная характеристика технологии формирования активности к профессионально-педагогической деятельности учителя в физической культуре.

Ключевые слова: учитель физического воспитания, педагогическая активность, профессиональное мастерство, подготовка.

Анотація. Науково обґрунтована концепція професійно-педагогічної активності (як основи професійно-педагогічної діяльності вчителя фізичної культури); представлена функціональна характеристика технології формування активності до професійно-педагогічної діяльності вчителя фізичної культури.

Ключові слова: вчитель фізичного виховання, педагогічна активність, професійна майстерність, підготовка.

Annotation. Pulled out and conception of professional-pedagogical activity is scientifically grounded (as bases of professional-pedagogical activity of teacher are in the section of physical culture); functional description of technology of forming of activity is given to professional-pedagogical activity of teacher in a physical culture.

Key words: teacher of physical education, pedagogical activity, professional trade, preparation.

146. Ханкельдиев Ш. Х.

Педагогические особенности физического воспитания учащейся молодежи в регионах с жарким климатом : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры” / Ханкельдиев Шер Хакимович ; ГЦОЛИФК. – М., 1991. – 43 с.

Аннотация. Получены новые данные, характеризующие особенности физического развития, физической подготовленности и двигательной активности детей и учащейся молодежи, проживающей в условиях жаркого климата, а также возрастную динамику изучаемых показателей. На этой основе разработаны стандарты физического развития и система нормативных

оценок физической подготовленности. Обоснованы организационно-методические основы построения учебных программ по физическому воспитанию молодежи, обучающейся в разных типах учебных заведений; новые варианты дозирования нагрузок у детей и учащейся молодежи 5–25 лет с учетом высокой температуры окружающей среды.

Ключевые слова: педагогические особенности, физическая подготовленность, развитие, стандарты, учебные программы.

Анотація. Отримані нові дані, що характеризують особливості фізичного розвитку, фізичній підготовленості і руховій активності дітей і молоді, що вчиться, що проживає в умовах жаркого клімату, а також вікову динаміку показників, що вивчаються. На цій основі розроблені стандарти фізичного розвитку і система нормативних оцінок фізичної підготовленості. Обґрунтовані організаційно-методичні основи побудови учбових програм по фізичному вихованню молоді, що виучується в різних типах учбових закладів; нові варіанти дозування навантажень у дітей і молоді, що вчиться, 5–25 років з врахуванням високої температури довкілля.

Ключові слова: педагогічні особливості, фізична підготовленість, розвиток, стандарти, учбові програми.

Annotation. New information, characterizing the features of physical development, is got, to physical preparedness and motive activity of children and studying young people, to resident in the conditions of hot climate, and also age-dependent dynamics of the studied indexes. On this basis the standards of physical development and system of normative estimations of physical preparedness are developed. Organizational-methodical bases of construction of on-line tutorials are grounded on physical education of young people, student in the different types of educational establishments; new variants of dosage of loadings for children and studying young people 5–25 years taking into account the high temperature of environment.

Key words: pedagogical features, physical preparedness, development, standards, on-line tutorials.

147. Хозяинов Н. И.

Формирование теории обучающей деятельности педагога и применение ее для совершенствования подготовки педагогических кадров : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 13.00.04 „Теория и методика физического воспитания, спортивной тренировки и оздоровительной физической культуры”; [спец.] 13.00.01 „Теория и история педагогики” / Хозяинов Геннадий Иванович ; ГЦОЛИФК. – М., 1992. – 36 с.

Анотація. Теоретически обоснована и выявлена структура обучающей деятельности педагога, которая является составной частью ядра теории обучающей деятельности педагога. Разработан и реализован подход к формированию теории обучающей деятельности педагога. Установлен объект обучающей деятельности педагога, представляющий собой диалектическое единство элементов, входящих в трехзвенную функциональную цепочку: учащийся как личность (субъект) – его учебно-

познавательная деятельность – содержание образования (объект). Этот подход позволяет сформулировать научно обоснованные критерии оценки обучающей деятельности педагога. Разработана система определения уровня обучающей деятельности педагога, включающая критерии оценки деятельности, шкалу оценки по критериям, шкалу уровней профессиональной деятельности (система „Лидер”).

Ключевые слова: деятельность педагога, совершенствование, кадры, критерии оценки.

Анотація. Теоретично обґрунтована і виявлена структура навчальної діяльності педагога, яка є складовою теорії навчальної діяльності педагога. Розроблений і реалізований підхід до формування теорії навчальної діяльності педагога. Встановлений об'єкт навчальної діяльності педагога, що є діалектичною єдністю таких елементів: учень як особистість (суб'єкт) – його навчально-пізнавальна діяльність – зміст утворення (об'єкт). Цей підхід дозволяє сформулювати науково обґрунтовані критерії оцінки навчальної діяльності педагога. Розроблена система визначення рівня навчальної діяльності педагога, що включає критерії оцінки діяльності, шкалу оцінки за критеріями, шкалу рівнів професійної діяльності (система „Лідер”).

Ключові слова: діяльність педагога, вдосконалення, кадри, критерії оцінки.

Annotation. In theory grounded and exposed structure of teaching activity of teacher, which is component part of kernel of theory of teaching activity of teacher. Developed and realized going near forming of theory of teaching activity of teacher. The object of teaching activity of teacher, being dialectical unity of elements, included in a three-unit functional chainlet, is set: studying as personality (subject) is his educational-cognitive activity – maintenance educations (object). This approach allows to formulate the scientifically grounded criteria of estimation of teaching activity of teacher. The system of determination of level of teaching activity of teacher is developed, including the criteria of estimation of activity, scale of estimation on criteria, scale of levels of professional activity (the system is „Leader”).

Key words: activity of teacher, perfection, shots, criteria of estimation.

148. Цибадзе А. Е.

Идеи физического воспитания в грузинской прессе (1857–1930 гг.) и их место в грузинской педагогической мысли : автореф. дис. ... д-ра пед. наук : [спец.] 130001 „Теория и история педагогики” / Цибадзе Автандил Евстафьевич ; ТГУ. – Тбилиси, 1975. – 69 с.

Анотація. Изучены взгляды отдельных деятелей, установлены закономерности путей возникновения и развития идей физического воспитания как единой системы теоретических знаний, определено место этих идей в грузинской педагогической мысли. Изучены журналы и газеты, издаваемые в дореволюционной Грузии (24 названия), найдено более 650 статей, в которых освещались вопросы физического воспитания. Исследовано формирование грузинской теории физического воспитания в

грузинской прессе периода 30–60-х годов XIX в.; последующее развитие теоретических положений физического воспитания в грузинской прессе периода промышленного, общественно-политического и революционного подъема (конец XIX и начало XX века). Показана роль журнала „Ганатлеба” (1908–1919 гг.) как основного источника теории и методики физического воспитания в период нового революционного подъема Грузии.

Ключевые слова: педагогическая мысль, грузинская пресса, физическое воспитание.

Анотація. Вивчені погляди окремих діячів, встановлені закономірності доріг виникнення і розвитку ідей фізичного виховання як єдиної системи теоретичних знань, визначено місце цих ідей в грузинській педагогічній думці. Вивчені журнали і газети, що видаються в дореволюційній Грузії (24 назви), знайдено більше 650 статей, в яких освітлювали питання фізичного виховання. Досліджено формування грузинської теорії фізичного виховання в грузинській пресі періоду 30–60-х років XIX в.; подальший розвиток теоретичних положень фізичного виховання в грузинській пресі періоду промислового, суспільно-політичного і революційного підйому (кінець XIX і початок XX століття). Показана роль журналу „Ганатлеба” (1908–1919 рр.) як основного джерела теорії і методики фізичного виховання в період нового революційного підйому Грузії.

Ключові слова: педагогічна думка, грузинська преса, фізичне виховання.

Annotation. The looks of separate figures are studied, conformities to law of ways of origin and development of ideas of physical education are set as a single system of theoretical knowledges, the place of these ideas is certain in the Georgian pedagogical idea. Magazines and newspapers, published in pre-revolution Georgia (24 names), are studied, more than 650 reasons in which lighted up the questions of physical education are found. Forming of the Georgian theory of physical education is investigational in the Georgian press of period of 30–60th of XIX v.

Key words: pedagogical idea, Georgian press, physical education.

ІМЕННИЙ ПОКАЖЧИК

Апциаури Л. Ш.	1	Камаль Ельдин О. Ш.	136
Астахов В. А.	2	Кардялис К. К.	137
Ахмед Джавад Кадом.	3	Карпюк Р. П.	39
Аяшев О. А.	130	Карченкова М. В.	40
Блинова З. В.	4	Касян В. Я.	41
Бріжата І. А.	5	Кинкадзе Ю. В.	42
Булкин В. А.	131	Кліш І. С.	43
Васильев А. А.	6	Колодійчук О. Я.	44
Верзилина Н. А.	7	Корецкий В. М.	138
Веселов В. Ф.	8	Корнилов В. М.	45
Вильчковский Э. С.	132	Космина И. П.	46
Виниченко А. А.	9	Кошман М. Г.	47
Волошанська І. В.	10	Кравцова И. Б.	48
Ворона И. П.	11	Красавцев П. В.	49
Ву Дык Тху.	12	Кривчикова Е. Д.	50
Галактионов И. Н.	13	Кругляк О. Я.	51
Галєєва А. П.	14	Крылов В. Е.	52
Гац Г. О.	15	Кузин В. В.	139
Голубь С. А.	16	Кузовлев В. Г.	53
Горбунова Е. А.	17	Кузьменко В. Ю.	54
Губарєва О. С.	18	Кузьмичева Е. В.	55
Гуменюк С. В.	19	Кукса Н. В.	56
Гурій М. О.	20	Кунарев В. С.	57
Гутин А. Т.	21	Куриш В. І.	58
Данилко М. Т.	22	Лубышева Л. И.	140
Двоглазов А. Н.	23,24	Лукановська А. В.	59
Дворкин Л. С.	133	Лухтан Г. Е.	60
Дибиров М. А.	25	Лучкевич В. В.	61
Доан Тхань Лам.	26	Мартиненко О. В.	62
Домашенко А. В.	27	Миськів І. С.	63
Дуркин П. К.	134	Митчик О. П.	64
Дуткевич Я. И.	28	Михайлишин Г. Й.	65
Дьяченко В. Е.	29	Міщенко О. В.	66
Желізний М. М.	30	Міщеня О. М.	67
Жолдак В. И.	135	Мороз Н. С.	68
Забора А. В.	31	Назаренко К. В.	69
Закопайло С. А.	32	Нахед Анвар.	70
Зварищук О. М.	33	Небесник И. М.	71
Зубанова Н. Ю.	34	Неверкович С. Д.	141
Зубко Е. А.	35	Нестеренко В. В.	72
Зуткис А. А.	36	Новикова Н. К.	73
Іваніків Н. М.	37	Огниста К. М.	74
Калита Н. І.	38	Окопний А. М.	75

Окуньков Ю. В.	76	Ткачук Т. В.	105
Павлішак О. Р.	77	Торопов Л. В.	106
Петунин О. В.	142	Турчик І. Х.	107
Пинчук Е. А.	78	Тхилава Т. Е.	108
Полгар Ласло.	79	Уркия Монтано.	109
Попеску И. К.	80	Фейсал Ясин Шати.	110
Приступа Є. Н.	143	Фидельский В. В.	145
Прозар М. В.	81	Фризен В. Э.	111
Прокопів Т. В.	82	Хазиахметова М. С.	112
Путров С. Ю.	83	Халеди Исам Сами.	113
Ради Берзо Шамма.	84	Хало З. П.	114
Романова А. В.	85	Ханзерук Л. О.	115
Рубцова Н. О.	86	Ханкельдиев Ш. Х.	146
Ручко В. А.	87	Харченко Л. Л.	116
Сварковська Л. А.	88	Хожемпо С. В.	117
Сидорко О. Ю.	89	Хозяинов Н. И.	147
Сингина Н. Ф.	90	Христинин В. И.	118
Синявська А. М.	91	Цибадзе А. Е.	148
Скалій Т. В.	92	Цюпак Ю. Ю.	119
Скворцов А. Е.	93	Чаплыгин В. П.	120
Скобликов В. И.	94	Чернобаб И. Ф.	121
Смужаница В. И.	95	Чернова Е. М.	122
Снастин Э. М.	96	Шандригось В. І.	123
Соколов В. А.	144	Шевчук А. С.	124
Старшинов В. И.	97	Шнайдер Н. А.	125
Стрельцов В. А.	98,99	Шутка Г. І.	126
Сумарукова Н. М.	100	Юдина З. Д.	127
Сурмяк Ю. Р.	101	Юр'єва Л. О.	128
Сусикова Т. С.	102	Ярошик М. Я.	129
Тимохин Б. И.	103		
Ткаченко И. И.	104		

НАУКОВЕ ВИДАННЯ

АВТОРЕФЕРАТИ ДИСЕРТАЦІЙ
ГАЛУЗІ ФІЗИЧНОЇ КУЛЬТУРИ І СПОРТУ
Анотований бібліографічний покажчик
трьома мовами

Книга 6
Педагогіка
фізичного виховання і спорту

Укладач – Ірина Свістельник